

Materiał porównawczy
do ustawy z dnia 12 lutego 2009 r.

o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 460)

USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. - PRAWO BUDOWLANE (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.)

Art. 3.

Ilekoć w ustawie jest mowa o:

1) obiekcie budowlanym - należy przez to rozumieć:

[a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,]

<a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi służącymi do eksploatacji tego budynku,>

b) budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,

c) obiekt małej architektury;

2) budynku - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach;

2a) budynku mieszkalnym jednorodzinny - należy przez to rozumieć budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30 % powierzchni całkowitej budynku;

3) budowli - należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: lotniska, drogi, linie kolejowe, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową;

- 4) obiekcie małej architektury - należy przez to rozumieć niewielkie obiekty, a w szczególności:
 - a) kultu religijnego, jak: kapliczki, krzyże przydrożne, figury,
 - b) posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej,
 - c) użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huštawki, drabinki, śmietniki;
 - 5) tymczasowym obiekcie budowlanym - należy przez to rozumieć obiekt budowlany przeznaczony do czasowego użytkowania w okresie krótszym od jego trwałości technicznej, przewidziany do przeniesienia w inne miejsce lub rozbiórki, a także obiekt budowlany niepołączony trwale z gruntem, jak: strzelnice, kioski uliczne, pawilony sprzedaży ulicznej i wystawowe, przekrycia namiotowe i powłoki pneumatyczne, urządzenia rozrywkowe, barakowozy, obiekty kontenerowe;
 - 6) budowie - należy przez to rozumieć wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego;
 - 7) robotach budowlanych - należy przez to rozumieć budowę, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego;
 - 7a) przebudowie - należy przez to rozumieć wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji; w przypadku dróg są dopuszczalne zmiany charakterystycznych parametrów w zakresie niewymagającym zmiany granic pasa drogowego;
 - 8) remoncie - należy przez to rozumieć wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym;
 - 9) urządzeniach budowlanych - należy przez to rozumieć urządzenia techniczne związane z obiektem budowlanym, zapewniające możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki;
 - 10) terenie budowy - należy przez to rozumieć przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy;
 - 11) prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane - należy przez to rozumieć tytuł prawny wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego, przewidującego uprawnienia do wykonywania robót budowlanych;
 - [12) *pozwoleniu na budowę - należy przez to rozumieć decyzję administracyjną zezwalającą na rozpoczęcie i prowadzenie budowy lub wykonywanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego;*]
 - <12) rejestracji budowy – należy przez to rozumieć przyjęcie zgłoszenia bez sprzeciwu lub wydanie decyzji o rejestracji budowy;>**
 - <12a) zgodzie urbanistycznej – należy przez to rozumieć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy i**
-

zagospodarowania terenu albo innej decyzji, jeżeli na podstawie przepisów odrębnych stanowi podstawę do wykonania projektu budowlanego i rejestracji budowy; jeżeli przepisy ustawy wymagają dołączenia zgody urbanistycznej, zgoda ta jest dołączana w formie wypisu i wrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo kopii tej decyzji;>

[13) dokumentacji budowy - należy przez to rozumieć pozwolenie na budowę wraz z załączonym projektem budowlanym, dziennik budowy, protokoły odbiorów częściowych i końcowych, w miarę potrzeby, rysunki i opisy służące realizacji obiektu, operaty geodezyjne i książkę obmiarów, a w przypadku realizacji obiektów metodą montażu - także dziennik montażu;

14) dokumentacji powykonawczej - należy przez to rozumieć dokumentację budowy z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonywania robót oraz geodezyjnymi pomiarami powykonawczymi;]

<13) dokumentacji budowy – należy przez to rozumieć osteplowany projekt budowlany, dziennik budowy, protokoły odbiorów częściowych i końcowych, w miarę potrzeby, rysunki i opisy służące realizacji obiektu i operaty geodezyjne;

14) dokumentacji powykonawczej - należy przez to rozumieć osteplowany projekt budowlany z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonywania robót oraz geodezyjnymi pomiarami powykonawczymi;>

15) terenie zamkniętym - należy przez to rozumieć teren zamknięty, o którym mowa w przepisach prawa geodezyjnego i kartograficznego;

16) (uchylony);

17) właściwym organie - należy przez to rozumieć organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, stosownie do ich właściwości, określonej w rozdziale 8;

18) (uchylony);

19) organie samorządu zawodowego - należy przez to rozumieć organy określone w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42, z późn. zm.);

20) obszarze oddziaływania obiektu - należy przez to rozumieć teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zagospodarowaniu tego terenu;

21) (uchylony).

Art. 4.

<1.> Każdy ma prawo zabudowy nieruchomości gruntowej, jeżeli wykaże prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, pod warunkiem zgodności zamierzenia budowlanego z przepisami.

<2. Rejestracja budowy nie narusza praw osób trzecich, które im służą w zakresie prawa cywilnego i nie ogranicza dochodzenia tych praw na drodze sądowej.>

[Art. 5a.

1. *W przypadku budowy obiektu liniowego, którego przebieg został ustalony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a także wykonywania innych robót budowlanych dotyczących obiektu liniowego, gdy liczba stron w postępowaniu przekracza 20, stosuje się przepis art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego.*
2. *Przepisu ust. 1 nie stosuje się do inwestora oraz właścicieli, użytkowników wieczystych i zarządców nieruchomości, jeżeli na tych nieruchomościach są lub będą wykonywane roboty budowlane.]*

Art. 9.

1. W przypadkach szczególnie uzasadnionych dopuszcza się odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych, o których mowa w art. 7. Odstępstwo nie może powodować zagrożenia życia ludzi lub bezpieczeństwa mienia, a w stosunku do obiektów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 - ograniczenia dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz nie powinno powodować pogorszenia warunków zdrowotno-sanitarnych i użytkowych, a także stanu środowiska, po spełnieniu określonych warunków zamiennych.
2. Właściwy organ, po uzyskaniu upoważnienia ministra, który ustanowił przepisy techniczno-budowlane, w drodze postanowienia, udziela bądź odmawia zgody na odstępstwo.
3. *[Wniosek do ministra, o którym mowa w ust. 2, w sprawie upoważnienia do udzielenia zgody na odstępstwo właściwy organ składa przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. Wniosek powinien zawierać:]* **<Wniosek do ministra, o którym mowa w ust. 2, w sprawie upoważnienia do udzielenia zgody na odstępstwo, właściwy organ składa przed dokonaniem rejestracji budowy. Wniosek powinien zawierać:>**
 - 1) charakterystykę obiektu oraz, w miarę potrzeby, projekt zagospodarowania działki lub terenu, a jeżeli odstępstwo mogłoby mieć wpływ na środowisko lub nieruchomości sąsiednie - również projekty zagospodarowania tych nieruchomości, z uwzględnieniem istniejącej i projektowanej zabudowy;
 - 2) szczegółowe uzasadnienie konieczności wprowadzenia odstępstwa;
 - 3) propozycje rozwiązań zamiennych;
 - 4) pozytywną opinię wojewódzkiego konserwatora zabytków w odniesieniu do obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków oraz innych obiektów budowlanych usytuowanych na obszarach objętych ochroną konserwatorską;
 - 5) w zależności od potrzeb - pozytywną opinię innych zainteresowanych organów.
4. Minister, o którym mowa w ust. 2, może uzależnić upoważnienie do wyrażenia zgody na odstępstwo od spełnienia dodatkowych warunków.

[Art. 19.

1. *Właściwy organ może w decyzji o pozwoleniu na budowę nałożyć na inwestora obowiązek ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego, a także obowiązek zapewnienia nadzoru autorskiego, w przypadkach uzasadnionych wysokim stopniem skomplikowania obiektu lub robót budowlanych bądź przewidywanym wpływem na środowisko.*
2. *Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego, oraz listę obiektów*

budowlanych i kryteria techniczne, jakimi powinien kierować się organ podczas nakładania na inwestora obowiązku ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego.]

<Art. 19.

1. **Właściwy organ może w decyzji o rejestracji budowy nałożyć na inwestora obowiązek ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego, a także obowiązek zapewnienia nadzoru autorskiego, w przypadkach uzasadnionych wysokim stopniem skomplikowania obiektu lub robót budowlanych bądź przewidywanych wpływem na środowisko.**
2. **Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje obiektów budowlanych przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego, oraz listę obiektów budowlanych i kryteria techniczne, jakimi powinien kierować się organ podczas nakładania na inwestora obowiązku ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego.>**

Art. 20.

1. Do podstawowych obowiązków projektanta należy:

[1) opracowanie projektu budowlanego w sposób zgodny z ustaleniami określonymi w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227), lub w pozwoleniu, o którym mowa w art. 23 i 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.), wymaganiami ustawy, przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej;]

<1) opracowanie projektu budowlanego w sposób zgodny z ustaleniami zgody urbanistycznej oraz ustaleniami określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505), jeżeli jest wymagana, przepisami odrębnymi, pozwoleniem, o którym mowa w art. 23 i 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.), wymaganiami ustawy, przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej;>

- 1a) zapewnienie, w razie potrzeby, udziału w opracowaniu projektu osób posiadających uprawnienia budowlane do projektowania w odpowiedniej specjalności oraz wzajemne skoordynowanie techniczne wykonanych przez te osoby opracowań projektowych, zapewniające uwzględnienie zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w procesie budowy, z uwzględnieniem specyfiki projektowanego obiektu budowlanego;
- 1b) sporządzenie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia ze względu na specyfikę projektowanego obiektu budowlanego, uwzględnianej w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;

- 2) uzyskanie wymaganych opinii, uzgodnień i sprawdzeń rozwiązań projektowych w zakresie wynikającym z przepisów;
 - 3) wyjaśnianie wątpliwości dotyczących projektu i zawartych w nim rozwiązań;
 - 3a) sporządzanie lub uzgadnianie indywidualnej dokumentacji technicznej, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92, poz. 881);
 - 4) sprawowanie nadzoru autorskiego na żądanie inwestora lub właściwego organu w zakresie:
 - a) stwierdzania w toku wykonywania robót budowlanych zgodności realizacji z projektem,
 - b) uzgadniania możliwości wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru inwestorskiego.
2. Projektant ma obowiązek zapewnić sprawdzenie projektu architektoniczno-budowlanego pod względem zgodności z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi, przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności lub rzeczoznawcę budowlanego.
3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy:
- 1) zakresu objętego sprawdzaniem i opiniowaniem na podstawie przepisów szczególnych;
 - 2) projektów obiektów budowlanych o prostej konstrukcji, jak: budynki mieszkalne jednorodzinne, niewielkie obiekty gospodarcze, inwentarskie i składowe.
4. Projektant, a także sprawdzający, o którym mowa w ust. 2, do projektu budowlanego dołącza oświadczenie o sporządzeniu projektu budowlanego, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Art. 22.

Do podstawowych obowiązków kierownika budowy należy:

- 1) protokolarne przejęcie od inwestora i odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy wraz ze znajdującymi się na nim obiektami budowlanymi, urządzeniami technicznymi i stałymi punktami osnowy geodezyjnej oraz podlegającymi ochronie elementami środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- 2) prowadzenie dokumentacji budowy;
- [3) zapewnienie geodezyjnego wytyczenia obiektu oraz zorganizowanie budowy i kierowanie budową obiektu budowlanego w sposób zgodny z projektem i pozwoleniem na budowę, przepisami, w tym techniczno-budowlanymi, oraz przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;]*
- <3) zapewnienie geodezyjnego wytyczenia obiektu oraz zorganizowanie budowy i kierowanie budową obiektu budowlanego w sposób zgodny z projektem budowlanym, przepisami, w tym techniczno-budowlanymi, oraz przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;>**
- 3a) koordynowanie realizacji zadań zapobiegających zagrożeniom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia:

- a) przy opracowywaniu technicznych lub organizacyjnych założeń planowanych robót budowlanych lub ich poszczególnych etapów, które mają być prowadzone jednocześnie lub kolejno,
- b) przy planowaniu czasu wymaganego do zakończenia robót budowlanych lub ich poszczególnych etapów;
- 3b) koordynowanie działań zapewniających przestrzeganie podczas wykonywania robót budowlanych zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zawartych w przepisach, o których mowa w art. 21a ust. 3, oraz w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- 3c) wprowadzanie niezbędnych zmian w informacji, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1b, oraz w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, wynikających z postępu wykonywanych robót budowlanych;
- 3d) podejmowanie niezbędnych działań uniemożliwiających wstęp na budowę osobom nieupoważnionym;
- 4) wstrzymanie robót budowlanych w przypadku stwierdzenia możliwości powstania zagrożenia oraz bezzwłoczne zawiadomienie o tym właściwego organu;
- 5) zawiadomienie inwestora o wpisie do dziennika budowy dotyczącym wstrzymania robót budowlanych z powodu wykonywania ich niezgodnie z projektem;
- 6) realizacja zaleceń wpisanych do dziennika budowy;
- 7) zgłaszanie inwestorowi do sprawdzenia lub odbioru wykonanych robót ulegających zakryciu bądź zanikających oraz zapewnienie dokonania wymaganych przepisami lub ustalonych w umowie prób i sprawdzeń instalacji, urządzeń technicznych i przewodów kominowych przed zgłoszeniem obiektu budowlanego do odbioru;
- 8) przygotowanie dokumentacji powykonawczej obiektu budowlanego;
- 9) zgłoszenie obiektu budowlanego do odbioru odpowiednim wpisem do dziennika budowy oraz uczestniczenie w czynnościach odbioru i zapewnienie usunięcia stwierdzonych wad, a także przekazanie inwestorowi oświadczenia, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2.

Art. 25.

Do podstawowych obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego należy:

[1) reprezentowanie inwestora na budowie przez sprawowanie kontroli zgodności jej realizacji z projektem i pozwoleniem na budowę, przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej;]

<1) reprezentowanie inwestora na budowie przez sprawowanie kontroli zgodności jej realizacji z projektem budowlanym, przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej;>

- 2) sprawdzanie jakości wykonywanych robót i wbudowanych wyrobów budowlanych, a w szczególności zapobieganie zastosowaniu wyrobów budowlanych wadliwych i niedopuszczonych do stosowania w budownictwie;
- 3) sprawdzanie i odbiór robót budowlanych ulegających zakryciu lub zanikających, uczestniczenie w próbach i odbiorach technicznych instalacji, urządzeń technicznych i przewodów kominowych oraz przygotowanie i udział w czynnościach odbioru gotowych obiektów budowlanych i przekazywanie ich do użytkowania;
- 4) potwierdzanie faktycznie wykonanych robót oraz usunięcia wad, a także, na żądanie inwestora, kontrolowanie rozliczeń budowy.

Art. 26.

Inspektor nadzoru inwestorskiego ma prawo:

- 1) wydawać kierownikowi budowy lub kierownikowi robót polecenia, potwierdzone wpisem do dziennika budowy, dotyczące: usunięcia nieprawidłowości lub zagrożeń, wykonania prób lub badań, także wymagających odkrycia robót lub elementów zakrytych, oraz przedstawienia ekspertyz dotyczących prowadzonych robót budowlanych i dowodów dopuszczenia do stosowania w budownictwie wyrobów budowlanych oraz urządzeń technicznych;
- [2) żądać od kierownika budowy lub kierownika robót dokonania poprawek bądź ponownego wykonania wadliwie wykonanych robót, a także wstrzymania dalszych robót budowlanych w przypadku, gdyby ich kontynuacja mogła wywołać zagrożenie bądź spowodować niedopuszczalną niezgodność z projektem lub pozwoleniem na budowę.]*
- <2) żądać od kierownika budowy lub kierownika robót dokonania poprawek bądź ponownego wykonania wadliwie wykonanych robót, a także wstrzymania dalszych robót budowlanych w przypadku, gdyby ich kontynuacja mogła wywołać zagrożenie bądź spowodować niedopuszczalną niezgodność z projektem budowlanym.>**

[Art. 27.

Przy budowie obiektu budowlanego, wymagającego ustanowienia inspektorów nadzoru inwestorskiego w zakresie różnych specjalności, inwestor wyznacza jednego z nich jako koordynatora ich czynności na budowie.]

<Art. 27.

W przypadku ustanowienia inspektorów nadzoru inwestorskiego w zakresie różnych specjalności, inwestor wyznacza jednego z nich jako koordynatora ich czynności na budowie.>

[Art. 28.

- 1. Roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę, z zastrzeżeniem art. 29-31.*
- 2. Stronami w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczysti lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu.*
- 3. Przepisu art. 31 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę.*
- 4. Przepisów ust. 2 i 3 nie stosuje się w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę wymagającym udziału społeczeństwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W tym przypadku stosuje się przepisy art. 44 ustawy, o której mowa w zdaniu pierwszym.*

Art. 29.

- 1. Pozwolenia na budowę nie wymaga budowa:*

- 1) obiektów gospodarczych związanych z produkcją rolną i uzupełniających zabudowę zagrodową w ramach istniejącej działki siedliskowej:
 - a) parterowych budynków gospodarczych o powierzchni zabudowy do 35 m², przy rozpiętości konstrukcji nie większej niż 4,80 m,
 - b) płyt do składowania obornika,
 - c) szczelnych zbiorników na gnojówkę lub gnojowicę o pojemności do 25 m³,
 - d) naziemnych silosów na materiały sypkie o pojemności do 30 m³ i wysokości nie większej niż 4,50 m,
 - e) suszarni kontenerowych o powierzchni zabudowy do 21 m²;
- 2) wolno stojących parterowych budynków gospodarczych, wiat i altan oraz przydomowych oranżerii (ogrodów zimowych) o powierzchni zabudowy do 25 m², przy czym łączna liczba tych obiektów na działce nie może przekraczać dwóch na każde 500 m² powierzchni działki;
- 3) indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków o wydajności do 7,50 m³ na dobę;
- 4) altan i obiektów gospodarczych na działkach w rodzinnych ogrodach działkowych o powierzchni zabudowy do 25 m² w miastach i do 35 m² poza granicami miast oraz wysokości do 5 m przy dachach stromych i do 4 m przy dachach płaskich;
- 5) wiat przystankowych i peronowych;
- 6) budynków gospodarczych o powierzchni zabudowy do 20 m², służących jako zaplecze do bieżącego utrzymania linii kolejowych, położonych na terenach stanowiących własność Skarbu Państwa i będących we władaniu zarządu kolei;
- 7) wolno stojących kabin telefonicznych, szaf i słupków telekomunikacyjnych;
- 8) parkometrów z własnym zasilaniem;
- 9) boisk szkolnych oraz boisk, kortów tenisowych, bieżni służących do rekreacji;
- 10) miejsc postojowych dla samochodów osobowych do 10 stanowisk włącznie;
- 11) zatok parkingowych na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych;
- 12) tymczasowych obiektów budowlanych, niepołączonych trwale z gruntem i przewidzianych do rozbiórki lub przeniesienia w inne miejsce w terminie określonym w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 30 ust. 1, ale nie później niż przed upływem 120 dni od dnia rozpoczęcia budowy określonego w zgłoszeniu;
- 13) gospodarczych obiektów budowlanych o powierzchni zabudowy do 35 m², przy rozpiętości konstrukcji nie większej niż 4,80 m, przeznaczonych wyłącznie na cele gospodarki leśnej i położonych na gruntach leśnych Skarbu Państwa;
- 14) obiektów budowlanych piętrzących wodę i upustowych o wysokości piętrzenia poniżej 1 m poza rzekami żeglownymi oraz poza obszarem parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz ich otulin;
- 15) przydomowych basenów i oczek wodnych o powierzchni do 30 m²;
- 16) pomostów o długości całkowitej do 25 m i wysokości, liczonej od korony pomostu do dna akwenu, do 2,50 m, służących do:
 - a) cumowania niewielkich jednostek pływających, jak łodzie, kajaki, jachty,
 - b) uprawiania wędkarstwa,
 - c) rekreacji;

- 17) *opasek brzegowych oraz innych sztucznych, powierzchniowych lub liniowych umocnień brzegów rzek i potoków górskich oraz brzegu morskiego, brzegu morskich wód wewnętrznych, niestanowiących konstrukcji oporowych;*
 - 18) *pochylni przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych;*
 - 19) *instalacji zbiornikowych na gaz płynny z pojedynczym zbiornikiem o pojemności do 7 m³, przeznaczonych do zasilania instalacji gazowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych;*
 - 20) *przyłączy: elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłych i telekomunikacyjnych;*
 - 21) *urządzeń pomiarowych, wraz z ogrodzeniami i drogami wewnętrznymi, państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej i państwowej służby hydrogeologicznej:*
 - a) *posterunków: wodowskazowych, meteorologicznych, opadowych oraz wód podziemnych,*
 - b) *punktów: obserwacyjnych stanów wód podziemnych oraz monitoringu jakości wód podziemnych,*
 - c) *piezometrów obserwacyjnych i obudowanych źródeł;*
 - 22) *obiektów małej architektury;*
 - 23) *ogrodzeń;*
 - 24) *obiektów przeznaczonych do czasowego użytkowania w trakcie realizacji robót budowlanych, położonych na terenie budowy, oraz ustawianie barakowozów używanych przy wykonywaniu robót budowlanych, badaniach geologicznych i pomiarach geodezyjnych;*
 - 25) *tyczasowych obiektów budowlanych stanowiących wyłącznie eksponaty wystawowe, niepełniących jakichkolwiek funkcji użytkowych, usytuowanych na terenach przeznaczonych na ten cel;*
 - 26) *znaków geodezyjnych, a także obiektów triangulacyjnych, poza obszarem parków narodowych i rezerwatów przyrody;*
 - 27) *instalacji telekomunikacyjnych w obrębie budynków będących w użytkowaniu.*
2. *Pozwolenia na budowę nie wymaga wykonywanie robót budowlanych polegających na:*
- 1) *remoncie istniejących obiektów budowlanych i urządzeń budowlanych, z wyjątkiem obiektów wpisanych do rejestru zabytków;*
 - 2) *(uchylony);*
 - 3) *(uchylony);*
 - 4) *dociepleniu budynków o wysokości do 12 m;*
 - 5) *utwardzeniu powierzchni gruntu na działkach budowlanych;*
 - 6) *instalowaniu tablic i urządzeń reklamowych, z wyjątkiem usytuowanych na obiektach wpisanych do rejestru zabytków w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz z wyjątkiem reklam świetlnych i podświetlanych usytuowanych poza obszarem zabudowanym w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym;*
 - 7) *(uchylony);*
 - 8) *(uchylony);*
 - 9) *wykonywaniu urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, z wyjątkiem:*

- a) ziemnych stawów hodowlanych,
 - b) urządzeń melioracji wodnych szczegółowych usytuowanych w granicach parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz ich otulin;
- 10) wykonywaniu ujęć wód śródlądowych powierzchniowych o wydajności poniżej 50 m³/h oraz obudowy ujęć wód podziemnych;
 - 11) przebudowie sieci elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłych i telekomunikacyjnych;
 - 12) przebudowie dróg, torów i urządzeń kolejowych;
 - 13) wykonywaniu podczyszczeniowych robót czerpalnych polegających na usunięciu splotów dna, powstałych w czasie użytkowania basenów i kanałów portowych oraz torów wodnych, w stosunku do głębokości technicznych (eksploatacyjnych) i nachyleń skarp podwodnych akwenu;
 - 14) instalowaniu krat na obiektach budowlanych;
 - 15) instalowaniu urządzeń na obiektach budowlanych;
 - 16) montażu wolno stojących kolektorów słonecznych.
3. Pozwolenia na budowę wymagają przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięcia mogące znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, które nie są bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z tej ochrony, w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.]

<Art. 28.

1. Budowa obiektu budowlanego wymaga dokonania zgłoszenia, z zastrzeżeniem ust. 2, art. 29 ust. 1 oraz art. 39 ust. 1. Do budowy można przystąpić jeżeli w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia, właściwy organ nie wniesie, w drodze decyzji, sprzeciwu.
2. Do budowy oraz wykonywania innych robót budowlanych będących przedsięwzięciami:
 - 1) mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko,
 - 2) mogącymi znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, które nie są bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z tej ochrony- jeżeli przedsięwzięcie to wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko lub oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, można przystąpić po uzyskaniu podlegającej wykonaniu decyzji o rejestracji budowy, wydanej na wniosek inwestora.
3. Do zgłoszenia lub wniosku o rejestrację budowy należy dołączyć, z zastrzeżeniem art. 29 ust. 2, projekt budowlany.
4. Postępowanie w sprawie decyzji o rejestracji budowy jest postępowaniem wymagającym udziału społeczeństwa, w rozumieniu ustawy, o której mowa w ust. 2.

Art. 29.

1. Nie wymaga zgłoszenia budowa:
 - 1) wiat przystankowych i peronowych;
 - 2) peronów;

- 3) budynków gospodarczych o powierzchni zabudowy do 20m², służących jako zaplecze do bieżącego utrzymania linii kolejowych, położonych na terenach stanowiących własność Skarbu Państwa i będących we władaniu zarządu kolei;
 - 4) wolno stojących kabin telefonicznych, szaf przeznaczonych do celów telekomunikacyjnych i słupków telekomunikacyjnych;
 - 5) parkometrów z własnym zasilaniem;
 - 6) zatok parkingowych na drogach, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 16;
 - 7) pochylni przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych;
 - 8) urządzeń pomiarowych, wraz z ogrodzeniami i drogami wewnętrznymi, państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej i państwowej służby hydrogeologicznej:
 - a) posterunków: wodowskazowych, meteorologicznych, opadowych oraz wód podziemnych,
 - b) punktów: obserwacyjnych stanów wód podziemnych oraz monitoringu jakości wód podziemnych,
 - c) piezometrów obserwacyjnych i obudowanych źródeł;
 - 9) drogowych stacji meteorologicznych;
 - 10) obiektów małej architektury, z wyjątkiem sytuowanych w miejscach publicznych;
 - 11) ogrodzeń, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 12;
 - 12) obiektów przeznaczonych do czasowego użytkowania w trakcie realizacji robót budowlanych, położonych na terenie budowy, oraz ustawianie barakowozów używanych przy wykonywaniu robót budowlanych, badaniach geologicznych i pomiarach geodezyjnych;
 - 13) obiektów budowlanych stanowiących wyłącznie eksponaty wystawowe, niepełniących jakichkolwiek funkcji użytkowych, usytuowanych na terenach przeznaczonych na ten cel;
 - 14) znaków geodezyjnych, a także obiektów triangulacyjnych, poza obszarem parków narodowych i rezerwatów przyrody;
 - 15) przyłączy elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłych i telekomunikacyjnych, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 17;
 - 16) instalacji do pomp ciepła.
2. Wymaga zgłoszenia, a nie wymaga sporządzenia projektu budowlanego, budowa:
- 1) gospodarczych obiektów budowlanych o powierzchni zabudowy do 35m², przy rozpiętości konstrukcji nie większej niż 4,80m, bezpośrednio związanych z gospodarką leśną i położonych na gruntach leśnych Skarbu Państwa;
 - 2) altan i obiektów gospodarczych na działkach w rodzinnych ogrodach działkowych o powierzchni zabudowy do 25m² w miastach i do 35m² poza granicami miast oraz wysokości do 5m przy dachach stromych i do 4m przy dachach płaskich;
 - 3) obiektów gospodarczych związanych z produkcją rolną i uzupełniających zabudowę zagrodową w ramach istniejącej działki siedliskowej o powierzchni zabudowy do 35m² i wysokości nie większej niż 5m;

- 4) wolno stojących parterowych budynków, wiat i altan o powierzchni zabudowy do 25m², przy czym łączna liczba tych obiektów na działce nie może przekraczać dwóch na każde 500m²;
 - 5) indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków;
 - 6) zbiorników do gromadzenia nieczystości stałych lub ciekłych;
 - 7) obiektów budowlanych, z wyjątkiem obiektów, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, przewidzianych do rozbiórki lub przeniesienia w inne miejsce w terminie określonym w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 30 ust. 1, ale nie później niż przed upływem 180 dni od dnia rozpoczęcia budowy, określonego w zgłoszeniu;
 - 8) obiektów budowlanych piętrzących wodę i upustowych o wysokości piętrzenia poniżej 1m poza rzekami żeglownymi;
 - 9) instalacji zbiornikowych na gaz płynny z pojedynczym zbiornikiem o pojemności do 7m³, przeznaczonych do zasilania instalacji gazowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych;
 - 10) boisk szkolnych oraz boisk, kortów tenisowych i bieżni służących do rekreacji;
 - 11) przydomowych basenów i oczek wodnych o powierzchni do 50m²;
 - 12) ogrodzeń od strony dróg, ulic, placów, torów kolejowych i innych miejsc publicznych, a także cieków i zbiorników wodnych, oraz ogrodzeń o wysokości powyżej 2,20m;
 - 13) pomostów o długości całkowitej do 25m i wysokości, liczonej od korony pomostu do dna akwenu, do 2,50m;
 - 14) opasek brzegowych oraz innych sztucznych, powierzchniowych lub liniowych umocnień brzegów rzek i potoków górskich oraz brzegu morskiego, brzegu morskich wód wewnętrznych, nie stanowiących konstrukcji oporowych;
 - 15) wolno stojących kolektorów słonecznych;
 - 16) zatok parkingowych na drogach ekspresowych i autostradach, a także na terenie i w odległości do 250m od form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-9 i ust. 2 oraz art. 60 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.);
 - 17) przyłączy elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłych i telekomunikacyjnych na terenie form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-9 i ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także o długości ponad 500m poza terenami zabudowanymi.
3. Nie wymagają zgłoszenia, lecz wymagają ustanowienia kierownika budowy roboty budowlane polegające na:
- 1) remoncie obiektu budowlanego, jeżeli obejmuje on elementy konstrukcyjne;
 - 2) przebudowie lub remoncie przyłączy i instalacji elektroenergetycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, ciepłej, telekomunikacyjnej oraz przewodów kominowych;
 - 3) docieplaniu budynków o wysokości powyżej 12m.
4. Nie wymagają zgłoszenia, lecz wymagają ustanowienia kierownika budowy i w razie potrzeby sporządzenia projektu budowlanego roboty budowlane polegające na:
- 1) przebudowie obiektu budowlanego;

- 2) wykonaniu przyłączy i instalacji elektroenergetycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, ciepłej, telekomunikacyjnej oraz przewodów kominowych.>

Art. 29a.

[1. Budowa przyłączy, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 20, wymaga sporządzenia planu sytuacyjnego na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub mapy jednostkowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.]

<1. Budowa przyłączy, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 15, wymaga sporządzenia planu sytuacyjnego na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub mapy jednostkowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.>

2. Do budowy, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy prawa energetycznego albo o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

[3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli inwestor dokonał zgłoszenia, o którym mowa w art. 30.]

[Art. 30.

1. Zgłoszenia właściwemu organowi wymaga, z zastrzeżeniem art. 29 ust. 3:

1) budowa, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1-3, pkt 5-19 i pkt 21;

1a) budowa, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 20 - z zastrzeżeniem art. 29a;

2) wykonywanie robót budowlanych, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 1, 4-6 oraz 9-13;

3) budowa ogrodzeń od strony dróg, ulic, placów, torów kolejowych i innych miejsc publicznych oraz ogrodzeń o wysokości powyżej 2,20 m i wykonywanie robót budowlanych polegających na instalowaniu:

a) krat na budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz obiektach wpisanych do rejestru zabytków,

b) urządzeń o wysokości powyżej 3 m na obiektach budowlanych,

c) (uchylona);

4) budowa obiektów małej architektury w miejscach publicznych.

2. W zgłoszeniu należy określić rodzaj, zakres i sposób wykonywania robót budowlanych oraz termin ich rozpoczęcia. Do zgłoszenia należy dołączyć oświadczenie, o którym mowa w art. 32 ust. 4 pkt 2, oraz, w zależności od potrzeb, odpowiednie szkice lub rysunki, a także pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami. W razie konieczności uzupełnienia zgłoszenia właściwy organ nakłada, w drodze postanowienia, na zgłaszającego obowiązek uzupełnienia, w określonym terminie, brakujących dokumentów, a w przypadku ich nieuzupełnienia - wnosi sprzeciw, w drodze decyzji.

3. Do zgłoszenia budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 19 i 20, należy ponadto dołączyć projekt zagospodarowania działki lub terenu wraz z opisem technicznym instalacji, wykonany przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane. Projekt zagospodarowania działki lub terenu, w przypadku budowy instalacji gazowej, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 19, powinien być uzgodniony z podmiotem właściwym do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

4. *W zgłoszeniu budowy, o której mowa w ust. 1 pkt 4, należy ponadto przedstawić projekt zagospodarowania działki lub terenu, wykonany przez projektanta posiadającego wymagane uprawnienia budowlane.*
5. *Zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, należy dokonać przed terminem zamierzonego rozpoczęcia robót budowlanych. Do wykonywania robót budowlanych można przystąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia właściwy organ nie wniesie, w drodze decyzji, sprzeciwu i nie później niż po upływie 2 lat od określonego w zgłoszeniu terminu ich rozpoczęcia.*
- 5a. *(uchylony).*
6. *Właściwy organ wnosi sprzeciw, jeżeli:*
 - 1) *zgłoszenie dotyczy budowy lub wykonywania robót budowlanych objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia na budowę;*
 - 2) *budowa lub wykonywanie robót budowlanych objętych zgłoszeniem narusza ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub inne przepisy;*
 - 3) *zgłoszenie dotyczy budowy tymczasowego obiektu budowlanego, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 12, w miejscu, w którym taki obiekt istnieje.*
7. *Właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, o której mowa w ust. 5, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:*
 - 1) *zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia;*
 - 2) *pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków;*
 - 3) *pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych;*
 - 4) *wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.]*

<Art. 30.

- 1. Inwestor dokonuje zgłoszenia do właściwego organu przed terminem zamierzonego rozpoczęcia budowy. Dokonanie zgłoszenia po rozpoczęciu budowy nie wywiera skutków prawnych.**
- 2. W zgłoszeniu należy określić usytuowanie i rodzaj obiektu budowlanego, a także zamierzony termin rozpoczęcia budowy. Do zgłoszenia należy dołączyć, z zastrzeżeniem art. 29 ust. 2, trzy egzemplarze projektu budowlanego wraz z wymaganymi decyzjami, opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami lub sprawdzeniami oraz oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej, o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.**
- 3. W przypadku gdy nie jest wymagane sporządzenie projektu budowlanego, do zgłoszenia należy dołączyć, w zależności od potrzeb, odpowiednie szkice lub rysunki.**
- 4. W przypadku obiektów zakładów górniczych oraz obiektów usytuowanych na terenach zamkniętych i terenach, o których mowa w art. 82 ust. 3 pkt 1, do zgłoszenia należy dołączyć postanowienie o uzgodnieniu z organem administracji architektoniczno-budowlanej, o którym mowa w art. 82 ust. 2, projektowanych rozwiązań w zakresie:**
 - 1) linii zabudowy oraz elewacji obiektów budowlanych projektowanych od strony dróg, ulic, placów i innych miejsc publicznych;**

- 2) przebiegu i charakterystyki technicznej dróg, linii komunikacyjnych oraz sieci uzbrojenia terenu, wyprowadzonych poza granice terenu zamkniętego, portów morskich i przystani morskich, a także podłączeń tych obiektów do sieci użytku publicznego.>

<Art. 30a.

1. Właściwy organ sprawdza:

- 1) **prawidłowość i kompletność zgłoszenia;**
 - 2) **kompletność projektu budowlanego;**
 - 3) **sporządzenie projektu budowlanego przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia budowlane i należącą do właściwej izby samorządu zawodowego;**
 - 4) **zgodność usytuowania obiektu budowlanego albo projektu zagospodarowania działki lub terenu ze zgodą urbanistyczną;**
 - 5) **zgodność zgłoszenia i projektu budowlanego z ustaleniami decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli została wydana.**
2. **Właściwy organ jest obowiązany do rozważenia, czy budowa, która nie jest bezpośrednio związana z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. W przypadku uznania, że budowa może potencjalnie znacząco oddziaływać na ten obszar właściwy organ wydaje postanowienie, o którym mowa w art. 96 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wydanie postanowienia wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w ust. 4.**
3. **W przypadku wydania postanowienia, o którym mowa w art. 97 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust. 2, stwierdzającego obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, inwestor jest obowiązany uzyskać decyzję o rejestracji budowy.**
4. **Właściwy organ w terminie 30 dni od dnia otrzymania zgłoszenia, z zastrzeżeniem art. 30b ust. 1, dokonuje rejestracji budowy i wydaje inwestorowi dziennik budowy, albo wnosi, w drodze decyzji, sprzeciw.**
5. **Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 4, właściwy organ nie wniesie sprzeciwu, inwestor może rozpocząć budowę, po zawiadomieniu organu nadzoru budowlanego. Inwestor jest obowiązany wówczas rejestrować przebieg budowy. Przepis art. 45 stosuje się odpowiednio.**
6. **Przedłożone egzemplarze projektu budowlanego podlegają ostemplowaniu pieczęcią urzędową. Dwa egzemplarze projektu podlegają zwrotowi inwestorowi, a trzeci przechowywany jest przez właściwy organ.**
7. **Właściwy organ przechowuje ostemplowane projekty budowlane co najmniej przez okres istnienia obiektu budowlanego. Projekt budowlany i inne dokumenty, zawierające informacje niejawne mogą być za zgodą właściwego organu przechowywane przez inwestora.**
8. **Właściwy organ wydaje, na żądanie inwestora, zaświadczenie o rejestracji budowy. Zaświadczenie może być wydane przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 4.**

9. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, wzory: zgłoszenia, wniosku o rejestrację budowy, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, zaświadczenia o rejestracji budowy oraz decyzji o rejestracji budowy.
10. Wzory, o których mowa w ust. 9, powinny obejmować w szczególności dane osobowe lub nazwę inwestora oraz niezbędne informacje dotyczące planowanej budowy, a w przypadku zaświadczenia - zawierać pouczenie, że rejestracja budowy nie ogranicza kompetencji organów nadzoru budowlanego w zakresie kontroli budowy.

Art. 30b.

1. W razie konieczności uzupełnienia zgłoszenia lub projektu budowlanego właściwy organ nakłada na inwestora, w drodze postanowienia, obowiązek uzupełnienia, w terminie 6 miesięcy od dnia doręczenia postanowienia, braków w zgłoszeniu lub projekcie budowlanym. Postanowienie może być wydane tylko raz i przysługuje na nie zażalenie. W takim przypadku termin do rejestracji budowy liczy się od dnia uzupełnienia zgłoszenia lub projektu budowlanego.
2. Właściwy organ wnosi, w drodze decyzji, sprzeciw, jeżeli:
 - 1) budowa jest niezgodna ze zgodą urbanistyczną;
 - 2) nałożony obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie został wykonany albo został wykonany nieprawidłowo;
 - 3) budowa wymaga decyzji o rejestracji budowy.
3. Właściwy organ może wnieść, w drodze decyzji, sprzeciw, jeżeli istnieją uzasadnione przesłanki, że budowa spowoduje zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia.
4. O skuteczności wniesienia sprzeciwu decyduje data nadania decyzji w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego.>

[Art. 31.

1. *Pozwolenia nie wymaga rozbiórka:*
 - 1) *budynków i budowli - niewpisanych do rejestru zabytków oraz nieobjętych ochroną konserwatorską - o wysokości poniżej 8 m, jeżeli ich odległość od granicy działki jest nie mniejsza niż połowa wysokości;*
 - 2) *obiektów i urządzeń budowlanych, na budowę których nie jest wymagane pozwolenie na budowę, jeżeli nie podlegają ochronie jako zabytki.*
2. *Rozbiórka obiektów budowlanych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, wymaga uprzedniego zgłoszenia właściwemu organowi, w którym należy określić rodzaj, zakres i sposób wykonywania tych robót. Przepis art. 30 ust. 5 stosuje się odpowiednio.*
3. *Właściwy organ może nałożyć obowiązek uzyskania pozwolenia na rozbiórkę obiektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli rozbiórka tych obiektów:*
 - 1) *może wpłynąć na pogorszenie stosunków wodnych, warunków sanitarnych oraz stanu środowiska lub*
 - 2) *wymaga zachowania warunków, od których spełnienia może być uzależnione prowadzenie robót związanych z rozbiórką.*
4. *Właściwy organ może żądać, ze względu na bezpieczeństwo ludzi lub mienia, przedstawienia danych o obiekcie budowlanym lub dotyczących prowadzenia robót rozbiórkowych.*

5. Roboty zabezpieczające i rozbiórkowe można rozpocząć przed uzyskaniem pozwolenia na rozbiórkę lub przed ich zgłoszeniem, jeżeli mają one na celu usunięcie bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia. Rozpoczęcie takich robót nie zwalnia od obowiązku bezzwłocznego uzyskania pozwolenia na rozbiórkę lub zgłoszenia o zamierzonej rozbiórce obiektu budowlanego.

Art. 32.

1. Pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego może być wydane po uprzednim:
- 1) przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, jeżeli jest ona wymagana przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
 - 2) uzyskaniu przez inwestora, wymaganych przepisami szczególnymi, pozwoleń, uzgodnień lub opinii innych organów;
 - 3) wyrażeniu zgody przez ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej - w przypadku budowy gazociągów o zasięgu krajowym lub jeżeli budowa ta wynika z umów międzynarodowych.
2. Uzgodnienie, wyrażenie zgody lub opinii, o których mowa w ust. 1 pkt 2, powinny nastąpić w terminie 14 dni od dnia przedstawienia proponowanych rozwiązań. Niezajęcie przez organ stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych rozwiązań.
3. Przepis ust. 2 nie dotyczy przypadków, w których stanowisko powinno być wyrażone w drodze decyzji, oraz uzgodnienia i opiniowania przeprowadzanego w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.
4. Pozwolenie na budowę może być wydane wyłącznie temu, kto:
- 1) złożył wniosek w tej sprawie w okresie ważności decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
 - 1a) złożył wniosek w tej sprawie w okresie ważności pozwolenia, o którym mowa w art. 23 i art. 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, jeżeli jest ono wymagane;
 - 2) złożył oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej, o posiadającym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.
- 4a. Nie wydaje się pozwolenia na budowę w przypadku rozpoczęcia robót budowlanych z naruszeniem przepisu art. 28 ust. 1.
5. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, wzory: wniosku o pozwolenie na budowę, oświadczenia o posiadającym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane i decyzji o pozwoleniu na budowę.
6. Wzory wniosku i oświadczenia, o których mowa w ust. 5, powinny obejmować w szczególności dane osobowe lub nazwę inwestora oraz inne informacje niezbędne do podjęcia rozstrzygnięcia w prowadzonym postępowaniu. Wzór decyzji o pozwoleniu na budowę powinien obejmować w szczególności określenie organu wydającego decyzję,

dane osobowe lub nazwę inwestora i innych stron postępowania oraz inne informacje niezbędne inwestorowi do legalnego wykonywania robót budowlanych.

Art. 33.

1. *Pozwolenie na budowę dotyczy całego zamierzenia budowlanego. W przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego więcej niż jeden obiekt, pozwolenie na budowę może, na wniosek inwestora, dotyczyć wybranych obiektów lub zespołu obiektów, mogących samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem. Jeżeli pozwolenie na budowę dotyczy wybranych obiektów lub zespołu obiektów, inwestor jest obowiązany przedstawić projekt zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1, dla całego zamierzenia budowlanego.*
2. *Do wniosku o pozwolenie na budowę należy dołączyć:*
 - 1) *cztery egzemplarze projektu budowlanego wraz z opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami i innymi dokumentami wymaganymi przepisami szczególnymi oraz zaświadczeniem, o którym mowa w art. 12 ust. 7, aktualnym na dzień opracowania projektu; nie dotyczy to uzgodnienia i opiniowania przeprowadzanego w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000;*
 - 2) *oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane;*
 - 3) *decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;*
 - 3a) *pozwolenie, o którym mowa w art. 23 i art. 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, jeżeli jest ono wymagane;*
 - 4) *w przypadku obiektów zakładów górniczych oraz obiektów usytuowanych na terenach zamkniętych i terenach, o których mowa w art. 82 ust. 3 pkt 1, postanowienie o uzgodnieniu z organem administracji architektoniczno-budowlanej, o którym mowa w art. 82 ust. 2, projektowanych rozwiązań w zakresie:*
 - a) *linii zabudowy oraz elewacji obiektów budowlanych projektowanych od strony dróg, ulic, placów i innych miejsc publicznych,*
 - b) *przebiegu i charakterystyki technicznej dróg, linii komunikacyjnych oraz sieci uzbrojenia terenu, wyprowadzonych poza granice terenu zamkniętego, portów morskich i przystani morskich, a także podłączeń tych obiektów do sieci użytku publicznego;*
 - 5) *w przypadku obiektów handlowych zezwolenie, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 11 maja 2007 r. o tworzeniu i działaniu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (Dz. U. Nr 127, poz. 880).*
- 2a. *Na postanowienie, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, nie przysługuje zażalenie.*
3. *Do wniosku o pozwolenie na budowę obiektów budowlanych:*
 - 1) *których wykonanie lub użytkowanie może stwarzać poważne zagrożenie dla użytkowników, takich jak: obiekty energetyki jądrowej, rafinerie, zakłady chemiczne, zapory wodne lub*
 - 2) *których projekty budowlane zawierają nowe, niesprawdzone w krajowej praktyce, rozwiązania techniczne, nieznajdujące podstaw w przepisach i Polskich Normach,*

należy dołączyć specjalistyczną opinię wydaną przez osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną wskazaną przez właściwego ministra.

4. Do wniosku o pozwolenie na rozbiórkę należy dołączyć:

- 1) zgodę właściciela obiektu;
- 2) szkic usytuowania obiektu budowlanego;
- 3) opis zakresu i sposobu prowadzenia robót rozbiórkowych;
- 4) opis sposobu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia;
- 5) pozwolenia, uzgodnienia lub opinie innych organów, a także inne dokumenty, wymagane przepisami szczególnymi; nie dotyczy to uzgodnienia i opinii uzyskiwanych w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000;
- 6) w zależności od potrzeb, projekt rozbiórki obiektu.

5. Projekt budowlany i inne dokumenty, o których mowa w ust. 2-4, zawierające informacje niejawnie mogą być za zgodą właściwego organu przechowywane przez inwestora.]

<Art. 31.

1. Zgłoszenia wymaga rozbiórka obiektów budowlanych:

- 1) o wysokości powyżej 8m;
- 2) o których mowa w art. 39 ust. 1.

2. Do zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych polegających na rozbiórce obiektu budowlanego należy dołączyć:

- 1) zgodę właściciela obiektu;
- 2) szkic usytuowania obiektu budowlanego;
- 3) opis zakresu i sposobu prowadzenia robót rozbiórkowych;
- 4) opis sposobu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia;
- 5) pozwolenia, uzgodnienia lub opinie innych organów wymagane przepisami szczególnymi.

3. Do zgłoszenia rozbiórki nie dołącza się projektu budowlanego, chyba że właściwy organ nałoży, w drodze postanowienia, na które służy zażalenie, taki obowiązek.

4. Przepisy art. 30-30b stosuje się odpowiednio.

Art. 32.

1. Do rejestracji budowy, w drodze decyzji, stosuje się odpowiednio przepisy art. 30-30b, z wyjątkiem przepisów dotyczących terminu rejestracji, a zamiast sprzeciwu organ wydaje decyzję o odmowie rejestracji.

2. Decyzja o rejestracji budowy wymaga uzasadnienia.

3. Do wniosku o rejestrację budowy obiektów budowlanych:

- 1) których wykonanie lub użytkowanie może stwarzać poważne zagrożenie dla użytkowników, takich jak: obiekty energetyki jądrowej, rafinerie, zakłady chemiczne, zapory wodne lub
- 2) których projekty budowlane zawierają nowe, niesprawdzone w krajowej praktyce, rozwiązania techniczne, nieznajdujące podstaw w przepisach i Polskich Normach, należy dołączyć specjalistyczną opinię wydaną przez osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną

- należy dołączyć specjalistyczną opinię wydaną przez osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną wskazaną przez właściwego ministra.

4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje i kryteria, jakie winny spełniać osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne, uprawnione do sporządzania specjalistycznych opinii, o których mowa w ust. 3.

Art. 33.

Rejestracja budowy dotyczy całego zamierzenia budowlanego. W przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego więcej niż jeden obiekt, rejestracja może, na podstawie zgłoszenia lub wniosku o rejestrację budowy, dotyczyć wybranych obiektów lub zespołu obiektów, mogących samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem.>

Art. 34.

[1. Projekt budowlany powinien spełniać wymagania określone w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, lub w pozwoleniu, o którym mowa w art. 23 i art. 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, jeżeli jest ono wymagane.]

<1. Projekt budowlany powinien spełniać wymagania określone w zgodzie urbanistycznej i jeżeli jest wymagana, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.>

2. Zakres i treść projektu budowlanego powinny być dostosowane do specyfiki i charakteru obiektu oraz stopnia skomplikowania robót budowlanych.

3. Projekt budowlany powinien zawierać:

- 1) projekt zagospodarowania działki lub terenu, sporządzony na aktualnej mapie, obejmujący: określenie granic działki lub terenu, usytuowanie, obrys i układy istniejących i projektowanych obiektów budowlanych, sieci uzbrojenia terenu, sposób odprowadzania lub oczyszczania ścieków, układ komunikacyjny i układ zieleni, ze wskazaniem charakterystycznych elementów, wymiarów, rzędnych i wzajemnych odległości obiektów, w nawiązaniu do istniejącej i projektowanej zabudowy terenów sąsiednich;
- 2) projekt architektoniczno-budowlany, określający funkcję, formę i konstrukcję obiektu budowlanego, jego charakterystykę energetyczną i ekologiczną oraz proponowane niezbędne rozwiązania techniczne, a także materiałowe, ukazujące zasady nawiązania do otoczenia, a w stosunku do obiektów budowlanych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 - również opis dostępności dla osób niepełnosprawnych;

[3) stosownie do potrzeb:

- a) oświadczenia właściwych jednostek organizacyjnych o zapewnieniu dostaw energii, wody, ciepła i gazu, odbioru ścieków oraz o warunkach przyłączenia obiektu do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych, elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych oraz dróg lądowych,
- b) oświadczenie właściwego zarządcy drogi o możliwości połączenia działki z drogą publiczną zgodnie z przepisami o drogach publicznych;]

4) w zależności od potrzeb, wyniki badań geologiczno-inżynierskich oraz geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych.

[3a. Przepisu ust. 3 pkt 1 nie stosuje się do projektu budowlanego przebudowy lub montażu obiektu budowlanego, jeżeli, zgodnie z przepisami o zagospodarowaniu przestrzennym, nie jest wymagane ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.]

<3a. Przepisu ust. 3 pkt 1 nie stosuje się do projektu budowlanego przebudowy obiektu budowlanego.>

3b. Przepisu ust. 3 pkt 2 nie stosuje się do projektu budowlanego budowy lub przebudowy urządzeń budowlanych bądź podziemnych sieci uzbrojenia terenu, jeżeli całość problematyki może być przedstawiona w projekcie zagospodarowania działki lub terenu.

[4. Projekt budowlany podlega zatwierdzeniu w decyzji o pozwoleniu na budowę.

5. Inwestor, spełniający warunki do uzyskania pozwolenia na budowę, może żądać wydania odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego, poprzedzającej wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę. Decyzja jest ważna przez czas w niej oznaczony, jednak nie dłużej niż rok.]

6. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres i formę projektu budowlanego;
- 2) szczegółowe zasady ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych.

[Art. 35.

1. Przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę lub odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego właściwy organ sprawdza:

- 1) zgodność projektu budowlanego z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu, a także wymaganiami ochrony środowiska, w szczególności określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) zgodność projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi;
- 3) kompletność projektu budowlanego i posiadanie wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń oraz informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1b, a także zaświadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 7;
- 4) wykonanie - w przypadku obowiązku sprawdzenia projektu, o którym mowa w art. 20 ust. 2, także sprawdzenie projektu - przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia budowlane i legitymującą się aktualnym na dzień opracowania projektu - lub jego sprawdzenia - zaświadczeniem, o którym mowa w art. 12 ust. 7.

2. (uchylony).

3. W razie stwierdzenia naruszeń, w zakresie określonym w ust. 1, właściwy organ nakłada postanowieniem obowiązek usunięcia wskazanych nieprawidłowości, określając termin

ich usunięcia, a po jego bezskutecznym upływie wydaje decyzję o odmowie zatwierdzenia projektu i udzielenia pozwolenia na budowę.

4. *W razie spełnienia wymagań określonych w ust. 1 oraz w art. 32 ust. 4, właściwy organ nie może odmówić wydania decyzji o pozwoleniu na budowę.*
5. *Właściwy organ wydaje decyzję o odmowie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę, jeżeli na terenie, którego dotyczy projekt zagospodarowania działki lub terenu, znajduje się obiekt budowlany, w stosunku do którego orzeczono nakaz rozbiórki.*
6. *W przypadku gdy właściwy organ nie wyda decyzji w sprawie pozwolenia na budowę w terminie 65 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji, organ wyższego stopnia wymierza temu organowi, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, karę w wysokości 500 zł za każdy dzień zwłoki. Wpływy z kar stanowią dochód budżetu państwa.*
- 6a. *Przepisu ust. 6 nie stosuje się do pozwolenia na budowę wydawanego dla przedsięwzięcia podlegającego ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.*
7. *Karę uiszcza się w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w ust. 6. W przypadku nieuiszczenia kary, o której mowa w ust. 6, podlega ona ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.*
8. *Do terminu, o którym mowa w ust. 6, nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa do dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony, albo z przyczyn niezależnych od organu.]*

<Art. 35.

Właściwy organ wnosi sprzeciw lub wydaje decyzję o odmowie rejestracji, jeżeli na terenie, którego dotyczy projekt zagospodarowania działki lub terenu, znajduje się obiekt budowlany, w stosunku do którego orzeczono nakaz rozbiórki.>

Art. 35a.

[1. W przypadku wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję o pozwoleniu na budowę wstrzymanie wykonania tej decyzji na wniosek skarżącego sąd może uzależnić od złożenia przez skarżącego kaucji na zabezpieczenie roszczeń inwestora z powodu wstrzymania wykonania decyzji.]

<1. W przypadku wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję o rejestracji budowy wstrzymanie wykonania tej decyzji na wniosek skarżącego sąd może uzależnić od złożenia przez skarżącego kaucji na zabezpieczenie roszczeń inwestora z powodu wstrzymania wykonania decyzji.>

2. W przypadku uznania skargi za słuszną w całości lub w części kaucja podlega zwrotowi.
3. W przypadku oddalenia skargi kaucję przeznaczają się na zaspokojenie roszczeń inwestora.
4. W sprawach kaucji stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o zabezpieczeniu roszczeń.

Art. 36.

1. *[W decyzji o pozwoleniu na budowę właściwy organ, w razie potrzeby:]* **<W decyzji o rejestracji budowy właściwy organ, w razie potrzeby:>**

- 1) określa szczególne warunki zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót budowlanych;
 - 2) określa czas użytkowania tymczasowych obiektów budowlanych;
 - 3) określa terminy rozbiórki:
 - a) istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania,
 - b) tymczasowych obiektów budowlanych;
 - 4) określa szczegółowe wymagania dotyczące nadzoru na budowie;
[5] zamieszcza informację o obowiązkach i warunkach, wynikających z art. 54 lub art. 55;]
 - <5) zamieszcza informacje o wymaganiach i obowiązkach wynikających z przepisów odrębnych;>**
 - 6) (uchylony).
2. (uchylony).

[Art. 36a.

1. *Istotne odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę jest dopuszczalne jedynie po uzyskaniu decyzji o zmianie pozwolenia na budowę.*
2. *Właściwy organ uchyla decyzje o pozwoleniu na budowę, w przypadku wydania decyzji, o której mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3.*
3. *W postępowaniu w sprawie zmiany decyzji o pozwoleniu na budowę, przepisy art. 32-35 stosuje się odpowiednio do zakresu tej zmiany.*
4. (uchylony).
5. *Nieistotne odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę nie wymaga uzyskania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę i jest dopuszczalne, o ile nie dotyczy:*
 - 1) *zakresu objętego projektem zagospodarowania działki lub terenu,*
 - 2) *charakterystycznych parametrów obiektu budowlanego: kubatury, powierzchni zabudowy, wysokości, długości, szerokości i liczby kondygnacji,*
 - 3) (uchylony),
 - 4) (uchylony),
 - 5) *zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tego obiektu przez osoby niepełnosprawne,*
 - 6) *zmiany zamierzonego sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części,*
 - 7) *ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu**oraz nie wymaga uzyskania opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów, wymaganych przepisami szczególnymi.*
6. *Projektant dokonuje kwalifikacji zamierzonego odstępiania oraz jest obowiązany zamieścić w projekcie budowlanym odpowiednie informacje (rysunek i opis) dotyczące odstępiania, o którym mowa w ust. 5.*

Art. 37.

1. *Decyzja o pozwoleniu na budowę wygasa, jeżeli budowa nie została rozpoczęta przed upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna lub budowa została przerwana na czas dłuższy niż 3 lata.*
2. *Rozpoczęcie albo wznowienie budowy, w przypadkach określonych w ust. 1, art. 36a ust. 2 albo w razie stwierdzenia nieważności bądź uchylecia decyzji o pozwoleniu na budowę, może nastąpić po wydaniu nowej decyzji o pozwoleniu na budowę, o której mowa w art. 28, albo decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych, o której mowa w art. 51 ust. 4.*

Art. 38.

1. *Decyzję o pozwoleniu na budowę właściwy organ przesyła niezwłocznie wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi miasta albo organowi, który wydał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub pozwolenie, o którym mowa w art. 23 i 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.*
2. *Właściwy organ prowadzi rejestr decyzji o pozwoleniu na budowę oraz przechowuje zatwierdzone projekty budowlane, a także inne dokumenty objęte pozwoleniem na budowę, co najmniej przez okres istnienia obiektu budowlanego, z zastrzeżeniem ust. 3.*
3. *Właściwy organ w decyzji o pozwoleniu na budowę obiektu budowlanego na terenie zamkniętym niezbędnym na cele obronności lub bezpieczeństwa państwa może wyrazić zgodę, aby zatwierdzony projekt budowlany, a także inne dokumenty objęte pozwoleniem na budowę zawierające informacje niejawne przechowywane były przez użytkownika obiektu budowlanego.*
4. *Przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wskazują przypadki, gdy informacje o wydanych decyzjach o pozwoleniu na budowę podaje się do publicznej wiadomości oraz gdy dane o tych decyzjach zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.*

Art. 39.

1. *Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.*
2. *Pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydane po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków działającego w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków.*
3. *W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.*
4. *Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektów budowlanych, o których mowa w ust. 3,*

w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych we wniosku rozwiązań projektowych.

Art. 39a.

Budowa obiektu budowlanego, tymczasowego obiektu budowlanego i urządzenia budowlanego na obszarze Pomnika Zagłady lub jego strefy ochronnej w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717) wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania zgody właściwego wojewody.

Art. 40.

- 1. Organ, który wydał decyzję określoną w art. 28, jest obowiązany, za zgodą strony, na rzecz której decyzja została wydana, do przeniesienia tej decyzji na rzecz innego podmiotu, jeżeli przyjmuje on wszystkie warunki zawarte w tej decyzji oraz złoży oświadczenie, o którym mowa w art. 32 ust. 4 pkt 2.*
- 2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych, o której mowa w art. 51 ust. 4.*
- 3. Stronami w postępowaniu o przeniesienie decyzji o pozwoleniu na budowę lub o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych są jedynie podmioty, między którymi ma być dokonane przeniesienie decyzji.]*

<Art. 36a.

- 1. Istotne odstępianie od ostemplowanego projektu budowlanego lub warunków, o których mowa w art. 36, jest dopuszczalne jedynie po ponownym zgłoszeniu lub uzyskaniu decyzji o rejestracji budowy.**
- 2. Właściwy organ, w drodze decyzji, orzeka o wykreśleniu budowy z rejestru w przypadku wydania decyzji, o której mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3.**
- 3. Nieistotne odstępianie od ostemplowanego projektu lub warunków, o których mowa w art. 36, nie wymaga zgłoszenia ani uzyskania decyzji o rejestracji budowy i jest dopuszczalne, o ile nie narusza przepisów powszechnie obowiązujących i nie dotyczy:
 - 1) zakresu objętego projektem zagospodarowania działki lub terenu,**
 - 2) charakterystycznych parametrów obiektu budowlanego:
 - a) liczby kondygnacji,**
 - b) kubatury, powierzchni zabudowy, wysokości, długości i szerokości,****
 - 3) zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tego obiektu przez osoby niepełnosprawne,**
 - 4) zmiany zamierzonego sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części,**
 - 5) ustaleń zgody urbanistycznej**oraz nie wymaga uzyskania opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów, wymaganych przepisami szczególnymi.**
- 4. Projektant dokonuje kwalifikacji zamierzonego odstępiania oraz jest obowiązany zamieścić w projekcie budowlanym odpowiednie informacje (rysunek i opis) dotyczące odstępiania, o którym mowa w ust. 3.**

5. W przypadku zamierzonego odstąpienia, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 lit. b, inwestor jest obowiązany uzyskać zaświadczenie właściwego organu o dopuszczalności odstąpienia. Odmowa uznania dopuszczalności odstąpienia następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.

Art. 37.

1. Rejestracja budowy traci ważność, jeżeli budowa nie została rozpoczęta przed upływem 3 lat od dnia, w którym dokonano rejestracji lub budowa została przerwana na czas dłuższy niż 3 lata. Rejestracja budowy traci ważność poprzez wydanie decyzji o wykreśleniu budowy z rejestru.
2. Rozpoczęcie albo wznowienie budowy w przypadku wykreślenia budowy z rejestru bądź w razie stwierdzenia nieważności albo uchylecia decyzji o rejestracji budowy, może nastąpić po ponownym zgłoszeniu lub uzyskaniu decyzji o rejestracji budowy.

Art. 38.

1. Właściwy organ prowadzi rejestr budów, o których mowa w art. 28 ust. 1 i 2. Informację o rejestracji budowy właściwy organ przekazuje niezwłocznie wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi miasta albo organowi, który wydał zgodę urbanistyczną, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w przepisach odrębnych, lub pozwolenie, o którym mowa w art. 23 i 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.
2. Przepisy o ochronie środowiska wskazują przypadki, gdy dane o robotach budowlanych wpisanych do rejestru budów zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.
3. Rejestr budów zawiera w szczególności:
 - 1) numer wpisu, imię i nazwisko albo nazwę inwestora oraz jego adres albo oznaczenie siedziby;
 - 2) nazwę i rodzaj oraz adres prowadzenia robót budowlanych;
 - 3) informacje o przyjętym zgłoszeniu albo wydanej decyzji o rejestracji budowy.
4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru budów oraz wzór tego rejestru, uwzględniając w szczególności potrzebę sprawnego działania rejestru oraz wymiany danych pomiędzy podmiotami prowadzącymi rejestry.

Art. 39.

1. Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, uzyskania przez inwestora pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.
2. Rozbiórka obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków wymaga uzyskania decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków działającego w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków.
3. W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego, rejestracja budowy następuje po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

4. Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie rejestracji, o której mowa w ust. 3, w terminie 14 dni od dnia doręczenia zgłoszenia lub wniosku o rejestrację budowy. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do rozwiązań projektowych przedstawionych w zgłoszeniu lub wniosku o rejestrację budowy.

Art. 39a.

Budowa obiektu budowlanego, tymczasowego obiektu budowlanego i urządzenia budowlanego na obszarze Pomnika Zagłady lub jego strefy ochronnej w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 oraz z 2006 r. Nr 220, poz. 1600) wymaga, przed rejestracją budowy, uzyskania zgody właściwego wojewody.

Art. 40.

1. Rejestracja budowy może być w każdym czasie przeniesiona na innego inwestora. Inwestor ten przejmuje wszystkie prawa i obowiązki wynikające z rejestracji oraz składa oświadczenie o przejęciu tych praw i obowiązków, oraz oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.
2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej, do właściwego organu. Niezłożenie oświadczenia czyni przeniesienie rejestracji budowy bezskutecznym. Oświadczenie stanowi podstawę do bezzwłocznego dokonania zmiany w rejestrze budów.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych, o których mowa w art. 51 ust. 4.>

[Art. 40a.

Ilekroć w przepisach niniejszego rozdziału jest mowa o decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, rozumie się przez to także decyzję o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. Nr 86, poz. 789, z późn. zm.).]

Art. 41.

1. Rozpoczęcie budowy następuje z chwilą podjęcia prac przygotowawczych na terenie budowy.
2. Pracami przygotowawczymi są:
 - 1) wytyczenie geodezyjne obiektów w terenie;
 - 2) wykonanie niwelacji terenu;
 - 3) zagospodarowanie terenu budowy wraz z budową tymczasowych obiektów;
 - 4) wykonanie przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy.

[3. Prace przygotowawcze mogą być wykonywane tylko na terenie objętym pozwoleniem na budowę lub zgłoszeniem.]

- <3. Prace przygotowawcze mogą być wykonywane tylko na terenie objętym rejestracją budowy.>

4. *[Inwestor jest obowiązany zawiadomić o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych, na które jest wymagane pozwolenie na budowę, właściwy organ oraz projektanta sprawującego nadzór nad zgodnością realizacji budowy z projektem, co najmniej na 7 dni przed ich rozpoczęciem, dołączając na piśmie:]* **<Inwestor jest obowiązany zawiadomić, o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych objętych rejestracją budowy, właściwy organ oraz projektanta sprawującego nadzór nad zgodnością realizacji robót z projektem, przed ich rozpoczęciem, dołączając na piśmie:>**

- 1) oświadczenie kierownika budowy (robót), stwierdzające sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz przyjęcie obowiązku kierowania budową (robotami budowlanymi), a także zaświadczenie, o którym mowa w art. 12 ust. 7;
- 2) w przypadku ustanowienia nadzoru inwestorskiego - oświadczenie inspektora nadzoru inwestorskiego, stwierdzające przyjęcie obowiązku pełnienia nadzoru inwestorskiego nad danymi robotami budowlanymi, a także zaświadczenie, o którym mowa w art. 12 ust. 7;
- 3) informację zawierającą dane zamieszczone w ogłoszeniu, o którym mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2.

[5. Rozpoczęcie dostaw energii, wody, ciepła lub gazu na potrzeby budowy może nastąpić jedynie po okazaniu wymaganego pozwolenia na budowę lub zgłoszenia.]

Art. 42.

1. Inwestor jest obowiązany zapewnić: objęcie kierownictwa budowy (rozbiórki) lub określonych robót budowlanych oraz nadzór nad robotami przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.
2. Kierownik budowy (robót) jest obowiązany:
 - 1) prowadzić dziennik budowy lub rozbiórki;
 - 2) umieścić na budowie lub rozbiórce, w widocznym miejscu, tablicę informacyjną oraz ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia; nie dotyczy to budowy obiektów służących obronności i bezpieczeństwu państwa oraz obiektów liniowych;
 - 3) odpowiednio zabezpieczyć teren budowy (rozbiórki).

[3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do budowy lub rozbiórki obiektów, dla których nie jest wymagane pozwolenie na budowę, z wyjątkiem budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 19. Właściwy organ może wyłączyć, w drodze decyzji, stosowanie tych przepisów również w stosunku do innych obiektów, jeżeli jest to uzasadnione nieznacznym stopniem skomplikowania robót budowlanych lub innymi ważnymi względami.]

<3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do budowy lub rozbiórki obiektów wymienionych w art. 29 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1-8 i 10-15. Właściwy organ może wyłączyć, w drodze postanowienia, stosowanie tych przepisów również w stosunku do innych obiektów, jeżeli jest to uzasadnione nieznacznym stopniem skomplikowania robót budowlanych lub innymi ważnymi względami.>

- 3a. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, stosuje się do budowy lub rozbiórki, na której przewiduje się prowadzenie robót budowlanych trwających dłużej niż 30 dni roboczych i jednoczesne zatrudnienie co najmniej 20 pracowników albo na których planowany zakres robót przekracza 500 osobodni.

4. Przy prowadzeniu robót budowlanych, do kierowania którymi jest wymagane przygotowanie zawodowe w specjalności techniczno-budowlanej innej niż posiada kierownik budowy, inwestor jest obowiązany zapewnić ustanowienie kierownika robót w danej specjalności.

Art. 43.

- [1. *Obiekty budowlane wymagające pozwolenia na budowę oraz obiekty, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 20, podlegają geodezyjnemu wyznaczeniu w terenie, a po ich wybudowaniu - geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, obejmującej położenie ich na gruncie.*
2. *Właściwy organ może nałożyć obowiązek stosowania przepisu ust. 1 również w stosunku do obiektów budowlanych wymagających zgłoszenia.]*
 - <1. Obiekty budowlane, których budowa wymaga zgłoszenia lub uzyskania decyzji o rejestracji budowy, z wyjątkiem obiektów, o których mowa w art. 29 ust. 2, oraz przyłącza wymienione w art. 29 ust. 1 pkt 15, podlegają geodezyjnemu wyznaczeniu w terenie, a po ich wybudowaniu - geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, obejmującej położenie ich na gruncie.**
 - 2. Właściwy organ może nałożyć obowiązek stosowania przepisu ust. 1 również w stosunku do obiektów budowlanych, o których mowa w art. 29 ust. 2.>**
 3. Obiekty lub elementy obiektów budowlanych, ulegające zakryciu, wymagające inwentaryzacji, o której mowa w ust. 1, podlegają inwentaryzacji przed ich zakryciem.
 4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje i zakres opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie.

Art. 45.

1. Dziennik budowy stanowi urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót i jest wydawany odpłatnie przez właściwy organ.
2. Przed rozpoczęciem robót budowlanych należy dokonać w dzienniku budowy wpisu osób, którym zostało powierzone kierownictwo, nadzór i kontrola techniczna robót budowlanych. Osoby te są obowiązane potwierdzić podpisem przyjęcie powierzonych im funkcji.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do prowadzenia dzienników: montażu i rozbiórki.
4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia dzienników budowy, montażu i rozbiórki oraz osoby upoważnione do dokonywania w nich wpisów, a także dane, jakie powinna zawierać tablica informacyjna oraz ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.
5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, określa się w szczególności:
 - 1) kształt i wymiary tablicy informacyjnej oraz napisów na niej umieszczonych;
 - 2) formę ogłoszenia;
 - 3) miejsce umieszczenia tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia;

4) zakres danych osobowych uczestników procesu budowlanego i pełnionych przez nich funkcji w dziedzinie bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia;

[5) *informacje dotyczące decyzji o pozwoleniu na budowę;*]

<5) informacje dotyczące rejestracji budowy;>

6) informacje dotyczące podmiotów wykonujących roboty budowlane, w tym imię lub imiona i nazwisko lub nazwę i adres;

7) przewidywane terminy rozpoczęcia i zakończenia wykonywania robót budowlanych oraz maksymalną liczbę pracowników zatrudnionych na budowie;

8) informacje dotyczące telefonów alarmowych.

[Art. 48.

1. *Właściwy organ nakazuje, z zastrzeżeniem ust. 2, w drodze decyzji, rozbiórkę obiektu budowlanego, lub jego części, będącego w budowie albo wybudowanego bez wymaganego pozwolenia na budowę.*

2. *Jeżeli budowa, o której mowa w ust. 1:*

1) *jest zgodna z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a w szczególności:*

a) *ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo*

b) *ustaleniami ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w przypadku braku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,*

2) *nie narusza przepisów, w tym techniczno-budowlanych, w zakresie uniemożliwiającym doprowadzenie obiektu budowlanego lub jego części do stanu zgodnego z prawem*

- właściwy organ wstrzymuje postanowieniem prowadzenie robót budowlanych.

3. *W postanowieniu, o którym mowa w ust. 2, ustala się wymagania dotyczące niezbędnych zabezpieczeń budowy oraz nakłada obowiązek przedstawienia, w wyznaczonym terminie:*

1) *zaświadczenia wójta, burmistrza albo prezydenta miasta o zgodności budowy z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w przypadku braku obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego;*

2) *dokumentów, o których mowa w art. 33 ust. 2 pkt 1, 2 i 4 oraz ust. 3; do projektu architektoniczno-budowlanego nie stosuje się przepisu art. 20 ust. 3 pkt 2.*

4. *W przypadku niespełnienia w wyznaczonym terminie obowiązków, o których mowa w ust. 3, stosuje się przepis ust. 1.*

5. *Przedłożenie w wyznaczonym terminie dokumentów, o których mowa w ust. 3, traktuje się jak wniosek o zatwierdzenie projektu budowlanego i pozwolenie na wznowienie robót budowlanych, jeżeli budowa nie została zakończona.]*

<Art. 48.

1. Właściwy organ nakazuje, z zastrzeżeniem ust. 2, w drodze decyzji, rozbiórkę obiektu budowlanego lub jego części, będącego w budowie albo wybudowanego bez wymaganej rejestracji.

2. Jeżeli budowa, o której mowa w ust. 1:

- 1) jest zgodna ze zgodą urbanistyczną,
 - 2) nie narusza przepisów, w tym techniczno-budowlanych, w zakresie uniemożliwiającym doprowadzenie obiektu budowlanego lub jego części do stanu zgodnego z prawem
- właściwy organ wstrzymuje postanowieniem, na które przysługuje zażalenie, prowadzenie robót budowlanych.
3. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 2, ustala się wymagania dotyczące niezbędnych zabezpieczeń budowy oraz nakłada obowiązek przedstawienia, w wyznaczonym terminie:
 - 1) zgody urbanistycznej;
 - 2) dokumentów, o których mowa w art. 30 ust. 2; do projektu architektoniczno-budowlanego nie stosuje się przepisu art. 20 ust. 3 pkt 2.
 4. W przypadku niespełnienia w wyznaczonym terminie obowiązków, o których mowa w ust. 3, stosuje się przepis ust. 1.
 5. Przedłożenie w wyznaczonym terminie dokumentów, o których mowa w ust. 3, traktuje się jak wniosek o zatwierdzenie projektu budowlanego i pozwolenie na wznowienie robót budowlanych, jeżeli budowa nie została zakończona.>

Art. 49.

1. Właściwy organ, przed wydaniem decyzji w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na wznowienie robót budowlanych, bada:
 - [1) zgodność projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a w szczególności z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,]*
 - <1) zgodność projektu zagospodarowania działki lub terenu ze zgodą urbanistyczną;>**
 - 2) kompletność projektu budowlanego i posiadanie wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń,
 - 3) wykonanie projektu budowlanego przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia budowlane
- oraz, w drodze postanowienia, ustala wysokość opłaty legalizacyjnej. Na postanowienie przysługuje zażalenie.
2. Do opłaty legalizacyjnej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące kar, o których mowa w art. 59f ust. 1, z tym że stawka opłaty podlega pięćdziesięciokrotnemu podwyższeniu.
 3. W przypadku stwierdzenia naruszeń, w zakresie określonym w ust. 1, właściwy organ nakłada postanowieniem obowiązek usunięcia wskazanych nieprawidłowości, w określonym terminie, a po jego bezskutecznym upływie wydaje decyzję, o której mowa w art. 48 ust. 1. Decyzję tę wydaje się również w przypadku nieuiszczenia w terminie opłaty legalizacyjnej.
 4. W razie spełnienia wymagań, określonych w ust. 1, właściwy organ wydaje decyzję:
 - 1) o zatwierdzeniu projektu budowlanego i pozwoleniu na wznowienie robót;
 - 2) o zatwierdzeniu projektu budowlanego, jeżeli budowa została zakończona.
- 4a. Decyzje, o których mowa w ust. 4, mogą być wydane po uprzednim przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo oceny oddziaływania

przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, jeżeli jest ona wymagana przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

[5. W decyzji, o której mowa w ust. 4, nakłada się obowiązek uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.]

<5. W decyzji, o której mowa w ust. 4, nakłada się obowiązek uzyskania decyzji o potwierdzeniu zakończenia budowy.>

[Art. 49b.

1. *Właściwy organ nakazuje, z zastrzeżeniem ust. 2, w drodze decyzji, rozbiórkę obiektu budowlanego, lub jego części, będącego w budowie albo wybudowanego bez wymaganego zgłoszenia bądź pomimo wniesienia sprzeciwu przez właściwy organ.*
2. *Jeżeli budowa, o której mowa w ust. 1, jest zgodna z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a w szczególności ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo, w przypadku jego braku, ostatecznej, w dniu wszczęcia postępowania, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz nie narusza przepisów, w tym techniczno-budowlanych, właściwy organ wstrzymuje postanowieniem - gdy budowa nie została zakończona - prowadzenie robót budowlanych oraz nakłada na inwestora obowiązek przedłożenia w terminie 30 dni:
 - 1) *dokumentów, o których mowa w art. 30 ust. 2 albo art. 30 ust. 2 i 3, albo art. 30 ust. 2 i 4;*
 - 2) *projektu zagospodarowania działki lub terenu;*
 - 3) *zaświadczenia wójta, burmistrza albo prezydenta miasta o zgodności budowy z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo ostatecznej, w dniu wszczęcia postępowania, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w przypadku braku obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego.**
3. *W przypadku niespełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 2, stosuje się przepis ust. 1.*
4. *Jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 2, właściwy organ, w drodze postanowienia, ustala wysokość opłaty legalizacyjnej. Na postanowienie przysługuje zażalenie.*
5. *Do opłaty legalizacyjnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 59g, z tym że wysokość opłaty w przypadku budowy, o której mowa w:
 - 1) *art. 29 ust. 1 pkt 7-11, 14, 15, 17 i 18 oraz w art. 30 ust. 1 pkt 3 i 4 - wynosi 2.500 zł;*
 - 2) *art. 29 ust. 1 pkt 1-3, 5, 6, 12, 13, 16 i 19-21 - wynosi 5.000 zł.**
6. *Właściwy organ, w przypadku gdy budowa nie została zakończona, po wniesieniu opłaty, o której mowa w ust. 5, zezwala, w drodze postanowienia, na dokończenie budowy.*
7. *W przypadku nieuiszczenia w terminie opłaty legalizacyjnej właściwy organ wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1.]*

<Art. 49b.

1. **Właściwy organ nakazuje, z zastrzeżeniem ust. 2, w drodze decyzji, rozbiórkę obiektu budowlanego, o którym mowa w art. 29 ust. 2, lub jego części, będącego w budowie albo wybudowanego bez wymaganej rejestracji.**

2. Jeżeli budowa, o której mowa w ust. 1, jest zgodna ze zgodą urbanistyczną, o ile jest ona wymagana przepisami odrębnymi, oraz nie narusza przepisów, w tym techniczno-budowlanych, właściwy organ wstrzymuje postanowieniem, na które przysługuje zażalenie – gdy budowa nie została zakończona – prowadzenie robót budowlanych oraz nakłada na inwestora obowiązek przedłożenia w terminie 30 dni dokumentów wymaganych do rejestracji budowy.
3. W przypadku niespełnienia obowiązków, o którym mowa w ust. 2, stosuje się przepis ust. 1.
4. Jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 2, właściwy organ, w drodze postanowienia, nakłada obowiązek uiszczenia opłaty legalizacyjnej w wysokości 5 000 zł. Do opłaty legalizacyjnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 59g.
5. Właściwy organ, w przypadku gdy budowa nie została zakończona, po wniesieniu opłaty, o której mowa w ust. 4, zezwala, w drodze postanowienia, na dokończenie budowy.
6. W przypadku nieuiszczenia w terminie opłaty legalizacyjnej właściwy organ wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1.>

Art. 50.

[1. W przypadkach innych niż określone w art. 48 ust. 1 lub w art. 49b ust. 1 właściwy organ wstrzymuje postanowieniem prowadzenie robót budowlanych wykonywanych:

- 1) bez wymaganego pozwolenia na budowę albo zgłoszenia lub
- 2) w sposób mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenie środowiska, lub
- 3) na podstawie zgłoszenia z naruszeniem art. 30 ust. 1, lub
- 4) w sposób istotnie odbiegający od ustaleń i warunków określonych w pozwoleniu na budowę bądź w przepisach.]

<1. Właściwy organ wstrzymuje postanowieniem prowadzenie robót budowlanych wykonywanych:

- 1) w sposób mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia bądź zagrożenie środowiska, lub
 - 2) w sposób istotnie odbiegający od ostatecznego projektu budowlanego, decyzji o rejestracji budowy, jeżeli jest ona wymagana, lub niezgodnie z przepisami.>
2. W postanowieniu o wstrzymaniu robót budowlanych należy:
 - 1) podać przyczynę wstrzymania robót;
 - 2) ustalić wymagania dotyczące niezbędnych zabezpieczeń.
 3. W postanowieniu o wstrzymaniu robót budowlanych można nałożyć obowiązek przedstawienia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia postanowienia, inwentaryzacji wykonanych robót budowlanych lub odpowiednich ocen technicznych bądź ekspertyz.
 4. Postanowienie o wstrzymaniu robót budowlanych traci ważność po upływie 2 miesięcy od dnia doręczenia, chyba że w tym terminie zostanie wydana decyzja, o której mowa w art. 50a pkt 2 albo w art. 51 ust. 1.
 5. Na postanowienie o wstrzymaniu robót budowlanych służy zażalenie.

Art. 51.

1. Przed upływem 2 miesięcy od dnia wydania postanowienia, o którym mowa w art. 50 ust. 1, właściwy organ w drodze decyzji:
 - 1) nakazuje zaniechanie dalszych robót budowlanych bądź rozbiórkę obiektu budowlanego lub jego części, bądź doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego albo
 - 2) nakłada obowiązek wykonania określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia wykonywanych robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem, określając termin ich wykonania, albo

[3) w przypadku istotnego odstąpienia od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę - nakłada, określając termin wykonania, obowiązek sporządzenia i przedstawienia projektu budowlanego zamiennego, uwzględniającego zmiany wynikające z dotychczas wykonanych robót budowlanych oraz - w razie potrzeby - wykonania określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia wykonywanych robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem; przepisy dotyczące projektu budowlanego stosuje się odpowiednio do zakresu tych zmian.]

<3) w przypadku istotnego odstąpienia od ostatecznego projektu budowlanego lub innych warunków decyzji o rejestracji budowy, jeżeli jest ona wymagana – nakłada, określając termin wykonania, obowiązek sporządzenia i przedstawienia projektu budowlanego zamiennego oraz – w razie potrzeby – wykonania określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia wykonywanych robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem.>
2. W przypadku wydania nakazu, o którym mowa w art. 50a pkt 2, decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3, wydaje się po wykonaniu obowiązku określonego w tym nakazie.
3. Po upływie terminu lub na wniosek inwestora, właściwy organ sprawdza wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, i wydaje decyzję:
 - 1) o stwierdzeniu wykonania obowiązku albo
 - 2) w przypadku niewykonania obowiązku - nakazującą zaniechanie dalszych robót budowlanych bądź rozbiórkę obiektu lub jego części, bądź doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego.

[4. Po upływie terminu lub na wniosek inwestora, właściwy organ sprawdza wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, i wydaje decyzję w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i pozwolenia na wznowienie robót budowlanych albo - jeżeli budowa została zakończona - o zatwierdzeniu projektu budowlanego zamiennego. W decyzji tej nakłada się obowiązek uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.]
- <4. Po upływie terminu lub na wniosek inwestora, właściwy organ sprawdza wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, i wydaje decyzję w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i pozwolenia na wznowienie robót budowlanych albo - jeżeli budowa została zakończona - o zatwierdzeniu projektu budowlanego zamiennego. W decyzji tej nakłada się obowiązek uzyskania decyzji o potwierdzeniu zakończenia budowy.>**
5. W przypadku niewykonania w terminie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, właściwy organ wydaje decyzję nakazującą zaniechanie dalszych robót budowlanych

bądź rozbiórkę obiektu lub jego części, bądź doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego.

[6. Przepisów ust. 4 i 5 dotyczących pozwolenia na użytkowanie nie stosuje się do robót budowlanych innych niż budowa bądź przebudowa obiektu budowlanego lub jego części.]

<6. Przepisów ust. 4 i 5 nie stosuje się do robót budowlanych innych niż budowa bądź przebudowa obiektu budowlanego lub jego części.>

7. Przepisy ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 stosuje się odpowiednio, jeżeli roboty budowlane, w przypadkach innych niż określone w art. 48 albo w art. 49b, zostały wykonane w sposób, o którym mowa w art. 50 ust. 1.

[Art. 54.

Do użytkowania obiektu budowlanego, na którego wzniesienie jest wymagane pozwolenie na budowę, można przystąpić, z zastrzeżeniem art. 55 i 57, po zawiadomieniu właściwego organu o zakończeniu budowy, jeżeli organ ten, w terminie 21 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, nie zgłosi sprzeciwu w drodze decyzji.

Art. 55.

Przed przystąpieniem do użytkowania obiektu budowlanego należy uzyskać ostateczną decyzję o pozwoleniu na użytkowanie, jeżeli:

- 1) na wzniesienie obiektu budowlanego jest wymagane pozwolenie na budowę i jest on zaliczony do kategorii V, IX-XVIII, XX, XXII, XXIV, XXVII-XXX, o których mowa w załączniku do ustawy;*
- 2) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 49 ust. 5 albo art. 51 ust. 4;*
- 3) przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego ma nastąpić przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych.]*

<Art. 54.

Do użytkowania obiektu budowlanego, którego budowa wymaga rejestracji, z wyjątkiem obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 2, można przystąpić, z zastrzeżeniem art. 55, po zawiadomieniu właściwego organu o zakończeniu budowy, jeżeli organ ten, w terminie 21 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, nie zgłosi sprzeciwu w drodze decyzji.

Art. 55.

- 1. Przed przystąpieniem do użytkowania obiektu budowlanego należy uzyskać, w drodze decyzji, potwierdzenie zakończenia budowy, jeżeli:**
 - 1) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 49 ust. 5 albo art. 51 ust. 4;**
 - 2) przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego ma nastąpić przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych.**
- 2. Potwierdzenie zakończenia budowy obiektu budowlanego nie zwalnia inwestora z obowiązku uzyskania, wymaganych przepisami odrębnymi, zgód lub pozwoleń na eksploatację obiektu.>**

[Art. 56.

1. Inwestor, w stosunku do którego nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, jest obowiązany zawiadomić, zgodnie z właściwością wynikającą z przepisów szczególnych, organy:

- 1) *(uchylony)*,
 - 2) *Państwowej Inspekcji Sanitarnej,*
 - 3) *Państwowej Inspekcji Pracy,*
 - 4) *Państwowej Straży Pożarnej*
- o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania. Organy zajmują stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym.
2. *Niezajęcie stanowiska przez organy, wymienione w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, traktuje się jak niezgłoszenie sprzeciwu lub uwag.]*

<Art. 56.

1. **Przed przystąpieniem do użytkowania obiektu budowlanego, o którym mowa w art. 54, inwestor jest obowiązany zawiadomić, zgodnie z właściwością wynikającą z przepisów szczególnych, organy:**
 - 1) **Państwowej Inspekcji Sanitarnej,**
 - 2) **Państwowej Inspekcji Pracy,**
 - 3) **Państwowej Straży Pożarnej**

- o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania. Organy zajmują stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym.
2. **Niezajęcie stanowiska przez organy, wymienione w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, traktuje się jak niezgłoszenie sprzeciwu lub uwag.**
3. **Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:**
 - 1) **budynków mieszkalnych jednorodzinnych;**
 - 2) **obiektów budowlanych budownictwa zagrodowego i lotniskowego;**
 - 3) **innych niewielkich obiektów budowlanych jak: budynki gospodarcze, garaże do dwóch stanowisk łącznie;**
 - 4) **obiektów służących nawigacji wodnej;**
 - 5) **sieci elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, gazowych, ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych oraz rurociągów przesyłowych;**
 - 6) **dróg i ulic;**
 - 7) **linii kolejowych.>**

Art. 57.

- [1. *Do zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego lub wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie inwestor jest obowiązany dołączyć:*
- 1) *oryginał dziennika budowy;*
 - 2) *oświadczenie kierownika budowy:*
 - a) *o zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym i warunkami pozwolenia na budowę oraz przepisami,*
 - b) *o doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy, a także - w razie korzystania - drogi, ulicy, sąsiedniej nieruchomości, budynku lub lokalu;*

- 3) oświadczenie o właściwym zagospodarowaniu terenów przyległych, jeżeli eksploatacja wybudowanego obiektu jest uzależniona od ich odpowiedniego zagospodarowania;
 - 4) protokoły badań i sprawdzeń;
 - 5) inwentaryzację geodezyjną powykonawczą;
 - 6) potwierdzenie, zgodnie z odrębnymi przepisami, odbioru wykonanych przyłączy;
 - 7) kopię świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 7.
2. W razie zmian nieodstępujących w sposób istotny od zatwierdzonego projektu lub warunków pozwolenia na budowę, dokonanych podczas wykonywania robót, do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć kopie rysunków wchodzących w skład zatwierdzonego projektu budowlanego, z naniesionymi zmianami, a w razie potrzeby także uzupełniający opis. W takim przypadku oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, powinno być potwierdzone przez projektanta i inspektora nadzoru inwestorskiego, jeżeli został ustanowiony.]
- <1. Do zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego lub wniosku o potwierdzenie zakończenia budowy inwestor jest obowiązany dołączyć:
- 1) oryginał dziennika budowy;
 - 2) oświadczenie kierownika budowy o:
 - a) zgodności wykonania obiektu budowlanego z ostemplowanym projektem budowlanym, przepisami oraz decyzją o rejestracji budowy, jeżeli jest ona wymagana,
 - b) doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy, a także - w razie korzystania - drogi, ulicy, sąsiedniej nieruchomości, budynku lub lokalu;
 - 3) oświadczenie o właściwym zagospodarowaniu terenów przyległych, jeżeli eksploatacja wybudowanego obiektu jest uzależniona od ich odpowiedniego zagospodarowania;
 - 4) geodezyjną inwentaryzację powykonawczą;
 - 5) kopię świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 7;
 - 6) protokoły badań i sprawdzeń oraz potwierdzenia, zgodnie z przepisami odrębnymi, odbioru wykonanych przyłączy.
2. W razie zmian nieodstępujących w sposób istotny od ostemplowanego projektu, dokonanych podczas wykonywania robót, do zawiadomienia lub wniosku, o których mowa w ust. 1, należy dołączyć kopie rysunków wchodzących w skład ostemplowanego projektu budowlanego z naniesionymi zmianami, a w razie potrzeby - także uzupełniający opis. W takim przypadku oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, powinno być potwierdzone przez projektanta i inspektora nadzoru inwestorskiego, jeżeli został ustanowiony.>
3. Inwestor jest obowiązany dołączyć do wniosku, o którym mowa w ust. 1, oświadczenia o braku sprzeciwu lub uwag ze strony organów wymienionych w art. 56.
4. Inwestor jest obowiązany uzupełnić dokumenty wymienione w ust. 1-3, jeżeli, w wyniku ich sprawdzenia przez właściwy organ, okaże się, że są one niekompletne lub posiadają braki i nieścisłości.

5. (uchylony).

[6. *Wniosek o udzielenie pozwolenia na użytkowanie stanowi wezwanie właściwego organu do przeprowadzenia obowiązkowej kontroli, o której mowa w art. 59a.*]

<6. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, stanowi wezwanie właściwego organu do przeprowadzenia obowiązkowej kontroli, o której mowa w art. 59a.>

7. W przypadku stwierdzenia przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego lub jego części z naruszeniem przepisów art. 54 i 55, właściwy organ wymierza karę z tytułu nielegalnego użytkowania obiektu budowlanego. Do kary tej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące kar, o których mowa w art. 59f ust. 1, z tym że stawka opłaty podlega dziesięciokrotnemu podwyższeniu.

[8. *Po zakończeniu postępowania w sprawie zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego albo udzieleniu pozwolenia na użytkowanie, właściwy organ zwraca bezzwłocznie inwestorowi dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 i 5.*]

<8. Po zakończeniu postępowania w sprawie zawiadomienia o zakończeniu budowy albo w sprawie potwierdzenia zakończenia budowy obiektu budowlanego, właściwy organ zwraca bezzwłocznie inwestorowi dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 i 5.>

[Art. 59.

1. *Właściwy organ wydaje decyzję w sprawie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego po przeprowadzeniu obowiązkowej kontroli, o której mowa w art. 59a.*

2. *Właściwy organ może w pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego określić warunki użytkowania tego obiektu albo uzależnić jego użytkowanie od wykonania, w oznaczonym terminie, określonych robót budowlanych.*

3. *Jeżeli właściwy organ stwierdzi, że obiekt budowlany spełnia warunki, określone w ust. 1, pomimo niewykonania części robót wykończeniowych lub innych robót budowlanych związanych z obiektem, w wydanym pozwoleniu na użytkowanie może określić termin wykonania tych robót.*

4. *Przepisu ust. 3 nie stosuje się do instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska.*

4a. *Inwestor jest obowiązany zawiadomić właściwy organ o zakończeniu robót budowlanych prowadzonych, po przystąpieniu do użytkowania obiektu budowlanego, na podstawie pozwolenia na użytkowanie.*

5. *Właściwy organ, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, odmawia wydania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego w przypadku niespełnienia wymagań określonych w ust. 1 i w art. 57 ust. 1-4. Przepisy art. 51 stosuje się odpowiednio.*

6. *Decyzję o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego właściwy organ przesyła niezwłocznie organowi, który wydał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub pozwolenie, o którym mowa w art. 23 i art. 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.*

7. *Stroną w postępowaniu w sprawie pozwolenia na użytkowanie jest wyłącznie inwestor.]*

<Art. 59.

1. Właściwy organ wydaje decyzję w sprawie potwierdzenia zakończenia budowy obiektu budowlanego po przeprowadzeniu obowiązkowej kontroli, o której mowa w art. 59a.

2. Właściwy organ może w decyzji o potwierdzeniu zakończenia budowy obiektu budowlanego określić warunki użytkowania tego obiektu albo uzależnić jego użytkowanie od wykonania, w oznaczonym terminie, określonych robót budowlanych.
3. Jeżeli właściwy organ stwierdzi, że obiekt budowlany spełnia warunki, określone w ust. 1, pomimo niewykonania części robót wykończeniowych lub innych robót budowlanych związanych z obiektem, w wydanej decyzji o potwierdzenie zakończenia budowy może określić termin wykonania tych robót.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska.
5. Inwestor jest obowiązany zawiadomić właściwy organ o zakończeniu robót budowlanych prowadzonych, po przystąpieniu do użytkowania obiektu budowlanego, na podstawie potwierdzenia zakończenia budowy.
6. Właściwy organ, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, odmawia potwierdzenia zakończenia budowy obiektu budowlanego w przypadku niespełnienia wymagań określonych w ust. 1 i w art. 57 ust. 1-4. Przepisy art. 51 stosuje się odpowiednio.
7. Decyzję o potwierdzeniu zakończenia budowy obiektu budowlanego właściwy organ przesyła niezwłocznie organowi, który wydał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub pozwolenie, o którym mowa w art. 23 i 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.
8. Stroną w postępowaniu w sprawie potwierdzenia zakończenia budowy jest wyłącznie inwestor.>

Art. 59a.

[1. Właściwy organ przeprowadza, na wezwanie inwestora, obowiązkową kontrolę budowy w celu stwierdzenia prowadzenia jej zgodnie z ustaleniami i warunkami określonymi w pozwoleniu na budowę.]

<1. Właściwy organ przeprowadza, na wezwanie inwestora, obowiązkową kontrolę budowy.>

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, obejmuje sprawdzenie:

- 1) zgodności obiektu budowlanego z projektem zagospodarowania działki lub terenu;
- 2) zgodności obiektu budowlanego z projektem architektoniczno-budowlanym, w zakresie:
 - a) charakterystycznych parametrów technicznych: kubatury, powierzchni zabudowy, wysokości, długości, szerokości i liczby kondygnacji,
 - b) wykonania widocznych elementów nośnych układu konstrukcyjnego obiektu budowlanego,
 - c) geometrii dachu (kąąt nachylenia, wysokość kalenicy i układ połaci dachowych),
 - d) wykonania urządzeń budowlanych,
 - e) zasadniczych elementów wyposażenia budowlano-instalacyjnego, zapewniających użytkowanie obiektu zgodnie z przeznaczeniem,
 - f) zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tego obiektu przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich - w stosunku do obiektu użyteczności publicznej i budynku mieszkalnego wielorodzinnego;

3) wyrobów budowlanych szczególnie istotnych dla bezpieczeństwa konstrukcji i bezpieczeństwa pożarowego;

[4) w przypadku nałożenia w pozwoleniu na budowę obowiązku rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania lub tymczasowych obiektów budowlanych - wykonania tego obowiązku, jeżeli upłynął termin rozbiórki określony w pozwoleniu;]

<4) w przypadku obowiązku rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania lub tymczasowych obiektów budowlanych - wykonania tego obowiązku, jeżeli upłynął termin ich rozbiórki;>

5) uporządkowania terenu budowy.

Art. 59d.

1. Właściwy organ, po przeprowadzeniu obowiązkowej kontroli, sporządza protokół w trzech egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokołu doręcza się inwestorowi bezzwłocznie po przeprowadzeniu kontroli, drugi egzemplarz przekazuje się organowi wyższego stopnia, a trzeci pozostaje we właściwym organie.
- 1a. Dopuszcza się przekazanie protokołu organowi wyższego stopnia w formie elektronicznej. W takim przypadku sporządza się dwa egzemplarze protokołu.
2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, przechowuje się przez okres istnienia obiektu budowlanego.
3. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór protokołu obowiązkowej kontroli.
- [4. Wzór protokołu powinien obejmować w szczególności informacje dotyczące danych osobowych osób uczestniczących w kontroli oraz informacje niezbędne do ustalenia przebiegu i wyniku przeprowadzonej kontroli, w tym: adres i kategorię obiektu budowlanego, ustalenia dotyczące zgodności wykonania obiektu budowlanego z zatwierdzonym projektem budowlanym i innymi warunkami określonymi w pozwoleniu na budowę.]*
- <4. Wzór protokołu powinien obejmować w szczególności informacje dotyczące danych osobowych osób uczestniczących w kontroli oraz informacje niezbędne do ustalenia przebiegu i wyniku przeprowadzonej kontroli, w tym: adres i kategorię obiektu budowlanego, ustalenia dotyczące zgodności wykonania obiektu budowlanego z ostatecznym projektem budowlanym i innymi warunkami określonymi w decyzji o rejestracji budowy.>**

Art. 59f.

1. W przypadku stwierdzenia w trakcie obowiązkowej kontroli nieprawidłowości w zakresie, o którym mowa w art. 59a ust. 2, wymierza się karę stanowiącą iloczyn stawki opłaty (s), współczynnika kategorii obiektu budowlanego (k) i współczynnika wielkości obiektu budowlanego (w).
2. Stawka opłaty (s) wynosi 500 zł.
3. Kategorie obiektów, współczynnik kategorii obiektu oraz współczynnik wielkości obiektu określa załącznik do ustawy.

4. W przypadku gdy w skład obiektu budowlanego, z wyjątkiem budynku mieszkalnego jednorodzinnego, wchodzi części odpowiadające różnym kategoriom, karę stanowi suma kar obliczonych dla różnych kategorii.
 5. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie, o którym mowa w art. 59a ust. 2, karę oblicza się odrębnie za każdą stwierdzoną nieprawidłowość. Karę stanowi suma tak obliczonych kar.
- [6. W przypadku wymierzenia kary właściwy organ, w drodze decyzji, odmawia wydania pozwolenia na użytkowanie i przeprowadza, w odpowiednim zakresie, postępowanie, o którym mowa w art. 51.]*
- <6. W przypadku wymierzenia kary właściwy organ, w drodze decyzji, odmawia potwierdzenia zakończenia budowy i przeprowadza, w odpowiednim zakresie, postępowanie, o którym mowa w art. 51.>**

[Art. 71.

1. Przez zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części rozumie się w szczególności:
 - 1) *(uchylony);*
 - 2) *podjęcie bądź zaniechanie w obiekcie budowlanym lub jego części działalności zmieniającej warunki: bezpieczeństwa pożarowego, powodziowego, pracy, zdrowotne, higieniczno-sanitarne, ochrony środowiska bądź wielkość lub układ obciążeń.*
2. Zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części wymaga zgłoszenia właściwemu organowi. W zgłoszeniu należy określić dotychczasowy i zamierzony sposób użytkowania obiektu budowlanego lub jego części. Do zgłoszenia należy dołączyć:
 - 1) *opis i rysunek określający usytuowanie obiektu budowlanego w stosunku do granic nieruchomości i innych obiektów budowlanych istniejących lub budowanych na tej i sąsiednich nieruchomościach, z oznaczeniem części obiektu budowlanego, w której zamierza się dokonać zmiany sposobu użytkowania;*
 - 2) *zwięzły opis techniczny, określający rodzaj i charakterystykę obiektu budowlanego oraz jego konstrukcję, wraz z danymi techniczno-użytkowymi, w tym wielkościami i rozkładem obciążeń, a w razie potrzeby, również danymi technologicznymi;*
 - 3) *oświadczenie, o którym mowa w art. 32 ust. 4 pkt 2;*
 - 4) *zaświadczenie wójta, burmistrza albo prezydenta miasta o zgodności zamierzonego sposobu użytkowania obiektu budowlanego z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo ostateczną decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w przypadku braku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;*
 - 5) *w przypadku zmiany sposobu użytkowania, o której mowa w ust. 1 pkt 2 - ekspertyzę techniczną, wykonaną przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności;*
 - 6) *w zależności od potrzeb - pozwolenia, uzgodnienia lub opinie wymagane odrębnymi przepisami.*
3. *W razie konieczności uzupełnienia zgłoszenia właściwy organ nakłada na zgłaszającego, w drodze postanowienia, obowiązek uzupełnienia, w określonym terminie, brakujących dokumentów, a w przypadku ich nieuzupełnienia, wnosi sprzeciw w drodze decyzji.*

4. Zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, należy dokonać przed dokonaniem zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części. Zmiana sposobu użytkowania może nastąpić, jeżeli w terminie 30 dni, od dnia doręczenia zgłoszenia, właściwy organ, nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji i nie później niż po upływie 2 lat od doręczenia zgłoszenia.
- 4a. (uchylony).
5. Właściwy organ wnosi sprzeciw, jeżeli zamierzona zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części:
- 1) wymaga wykonania robót budowlanych, objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia na budowę;
 - 2) narusza ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach budowy i zagospodarowania terenu, w przypadku braku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
 - 3) może spowodować niedopuszczalne:
 - a) zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia,
 - b) pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
 - c) pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
 - d) wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.
6. Jeżeli zamierzona zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części wymaga wykonania robót budowlanych:
- 1) objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia na budowę - rozstrzygnięcie w sprawie zmiany sposobu użytkowania następuje w decyzji o pozwoleniu na budowę;
 - 2) objętych obowiązkiem zgłoszenia - do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 30 ust. 2-4.
7. Dokonanie zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, po zmianie sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części nie wywołuje skutków prawnych.

Art. 71a.

1. W razie zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części bez wymaganego zgłoszenia, właściwy organ, w drodze postanowienia:
 - 1) wstrzymuje użytkowanie obiektu budowlanego lub jego części;
 - 2) nakłada obowiązek przedstawienia w wyznaczonym terminie dokumentów, o których mowa w art. 71 ust. 2.
2. Po upływie terminu lub na wniosek zobowiązanego, właściwy organ sprawdza wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, i - w przypadku stwierdzenia jego wykonania - w drodze postanowienia ustala wysokość opłaty legalizacyjnej. Na postanowienie przysługuje zażalenie.
3. Do opłaty legalizacyjnej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące kar, o których mowa w art. 59f ust. 1, z tym że stawka opłaty podlega dziesięciokrotnemu podwyższeniu.
4. W przypadku niewykonania w terminie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, albo dalszego użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, pomimo jego wstrzymania, albo zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, pomimo wniesienia

sprzeciwu, o którym mowa w art. 71 ust. 3-5, właściwy organ, w drodze decyzji, nakazuje przywrócenie poprzedniego sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części.]

Art. 82b.

[1. Organy administracji architektoniczno-budowlanej:

- 1) prowadzą rejestr wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę i przekazują do organu wyższego stopnia wprowadzone do niego dane, z zastrzeżeniem pkt 1a;*
 - 1a) prowadzą odrębny rejestr wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę dotyczących terenów zamkniętych;*
 - 2) przekazują bezzwłocznie organom nadzoru budowlanego:*
 - a) kopie ostatecznych decyzji o pozwoleniu na budowę wraz z zatwierdzonym projektem budowlanym,*
 - b) kopie ostatecznych odrębnych decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego wraz z tym projektem,*
 - c) kopie innych decyzji, postanowień i zgłoszeń wynikających z przepisów prawa budowlanego;*
 - 3) uczestniczą, na wezwanie organów nadzoru budowlanego, w czynnościach inspekcyjnych i kontrolnych oraz udostępniają wszelkie dokumenty i informacje związane z tymi czynnościami.*
- 2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, prowadzony jest w formie elektronicznej. Dane wprowadza się do rejestru i przesyła drogą elektroniczną do organu wyższego stopnia na bieżąco.]*

<1. Organy administracji architektoniczno-budowlanej:

- 1) prowadzą rejestr budów;**
 - 2) przekazują bezzwłocznie organom nadzoru budowlanego kopie decyzji i postanowień wynikających z przepisów prawa budowlanego;**
 - 3) uczestniczą, na wezwanie organów nadzoru budowlanego, w czynnościach inspekcyjnych i kontrolnych oraz udostępniają wszelkie dokumenty i informacje związane z tymi czynnościami.**
- 2. Uwierzytelnione kopie rejestru, o którym mowa w ust. 1, z wyjątkiem rejestru dotyczącego terenów zamkniętych, przekazuje się do organu wyższego stopnia do każdego piątego dnia miesiąca lub, jeżeli dzień ten jest dniem wolnym od pracy, pierwszego dnia roboczego po tym terminie.>**
3. Dopuszcza się prowadzenie rejestru w innej formie niż określona w ust. 2. W takim przypadku uwierzytelnioną kopię rejestru przekazuje się do organu wyższego stopnia do piątego dnia każdego miesiąca lub, jeżeli dzień ten jest dniem wolnym od pracy, pierwszego dnia roboczego po tym terminie.
- [4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, wzory rejestrów wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę, sposób ich prowadzenia oraz organy, które mogą prowadzić rejestr w formie, o której mowa w ust. 3, uwzględniając dane i informacje podlegające wpisowi do rejestru.*
5. Rejestr wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę powinien zawierać następujące dane:
-

- 1) *identyfikujące organ prowadzący rejestr;*
 - 2) *pochodzące ze złożonych wniosków i wydanych decyzji, w tym dane osobowe inwestora oraz dane adresowe zamierzenia budowlanego;*
 - 3) *w przypadku terenów zamkniętych - dotyczące przepisu prawnego, na podstawie którego teren został uznany za zamknięty.*
6. Rejestry wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę powinny być prowadzone w sposób uniemożliwiający zmianę dokonanych wpisów.]

Art. 83.

[1. Do właściwości powiatowego inspektora nadzoru budowlanego jako organu pierwszej instancji należą zadania i kompetencje, o których mowa w art. 40 ust. 2, art. 41 ust. 4, art. 44 ust. 1, art. 48-51, art. 54, art. 55, art. 57 ust. 4, 7 i 8, art. 59, art. 59a, art. 59c ust. 1, art. 59d ust. 1, art. 59g ust. 1, art. 62 ust. 1 pkt 3 i ust. 3, art. 65, art. 66, art. 67 ust. 1 i 3, art. 68, art. 69, art. 70 ust. 2, art. 71a, art. 74, art. 75 ust. 1 pkt 3 lit. a, art. 76, art. 78 oraz art. 97 ust. 1.]

- <1. Do właściwości powiatowego inspektora nadzoru budowlanego jako organu pierwszej instancji należą zadania i kompetencje, o których mowa w art. 40 ust. 3, art. 48-51, art. 54, art. 57 ust. 4, 7 i 8, art. 59a, art. 59d ust. 1, art. 62 ust. 1 pkt 3 i ust. 3, art. 65-69, art. 70 ust. 2, art. 74, art. 75 ust. 1 pkt 3 lit. a, art. 76, art. 78 oraz art. 97 ust. 1.>**
2. Organem wyższego stopnia w stosunku do powiatowego inspektora nadzoru budowlanego jest wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego.
 3. Do właściwości wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego jako organu pierwszej instancji należą zadania i kompetencje określone w ust. 1, w sprawach, o których mowa w art. 82 ust. 3 i 4.

Art. 84a.

1. Kontrola przestrzegania i stosowania przepisów prawa budowlanego obejmuje:
 - [1) kontrolę zgodności wykonywania robót budowlanych z przepisami prawa budowlanego, projektem budowlanym i warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę;]
 - <1) kontrolę zgodności wykonywania robót budowlanych z przepisami prawa budowlanego, projektem budowlanym i warunkami określonymi w decyzji o rejestracji budowy;>**
 - 2) sprawdzanie posiadania przez osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie właściwych uprawnień do pełnienia tych funkcji;
 - 3) sprawdzanie dopuszczenia do stosowania w budownictwie wyrobów budowlanych.
2. Organy nadzoru budowlanego, kontrolując stosowanie przepisów prawa budowlanego:
 - 1) badają prawidłowość postępowania administracyjnego przed organami administracji architektoniczno-budowlanej oraz wydawanych w jego toku decyzji i postanowień;
 - 2) sprawdzają wykonywanie obowiązków wynikających z decyzji i postanowień wydanych na podstawie przepisów prawa budowlanego.

Art. 84b.

1. Kontrolę działalności organów administracji architektoniczno-budowlanej wykonują Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego oraz wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego, który wykonuje tę kontrolę w stosunku do starosty.
2. Organy nadzoru budowlanego, w wyniku kontroli działania organów administracji architektoniczno-budowlanej, mogą kierować do właściwych organów zalecenia pokontrolne, z wyznaczeniem terminu ich wykonania. O wykonaniu zaleceń oraz o innych działaniach podjętych w związku z ujawnionymi nieprawidłowościami organy te zawiadamiają niezwłocznie właściwe organy nadzoru budowlanego.
- [3. W przypadku ustalenia przez organy nadzoru budowlanego, że zachodzą okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania albo stwierdzenie nieważności decyzji wydanej przez organ administracji architektoniczno-budowlanej, właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej wznawia lub wszczyna z urzędu postępowanie.]*
- <3. W przypadku ustalenia przez organy nadzoru budowlanego, że zachodzą okoliczności uzasadniające wykreślenie budowy z rejestru, wznowienie postępowania albo stwierdzenie nieważności decyzji wydanej przez organ administracji architektoniczno-budowlanej, właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej wszczyna z urzędu lub wznawia postępowanie.>**
4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania kontroli działania organów administracji architektoniczno-budowlanej oraz wzory protokołów kontrolnych i sposób ich sporządzania.

Art. 86.

1. Powiatowy inspektor nadzoru budowlanego jest powoływany przez starostę spośród co najmniej trzech kandydatów wskazanych przez wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego. Jeżeli starosta nie powoła powiatowego inspektora nadzoru budowlanego w terminie 30 dni od dnia przedstawienia kandydatów, wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego wskazuje spośród nich kandydata, którego starosta powołuje na stanowisko powiatowego inspektora nadzoru budowlanego.
2. Starosta odwołuje powiatowego inspektora nadzoru budowlanego:
 - 1) w uzgodnieniu z wojewódzkim inspektorem nadzoru budowlanego albo
 - 2) na wniosek wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego.
3. Powiatowy inspektor nadzoru budowlanego wykonuje swoje zadania przy pomocy powiatowego inspektoratu nadzoru budowlanego.
- 3a. W uzasadnionych przypadkach zakres działania powiatowego inspektora nadzoru budowlanego może obejmować więcej niż jeden powiat.
- 3b. Wojewoda, na wniosek właściwych starostów, może rozszerzyć zakres działania powiatowego inspektora nadzoru budowlanego na więcej niż jeden powiat.
- <3c. Wojewoda, na wniosek Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego złożony w wyniku przeprowadzonej kontroli organu, może rozszerzyć, po zasięgnięciu opinii właściwych starostów, zakres działania powiatowego inspektora na więcej niż jeden powiat.>**

4. Organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres zadań powiatowego inspektoratu nadzoru budowlanego określa powiatowy inspektor nadzoru budowlanego w regulaminie organizacyjnym.

[Art. 89b.

Wojewoda w sprawach, o których mowa w art. 82 ust. 3 pkt 1 i 5, oraz właściwe organy administracji architektoniczno-budowlanej w dziedzinie górnictwa przy wydawaniu pozwolenia na budowę są obowiązani do sprawdzenia posiadania przez inwestora postanowienia o uzgodnieniu, o którym mowa w art. 33 ust. 2 pkt 4.]

<Art. 89b.

Wojewoda w sprawach, o których mowa art. 82 ust. 3 pkt 1 i 5, oraz właściwe organy administracji architektoniczno-budowlanej w dziedzinie górnictwa przy rejestracji budowy są obowiązani do sprawdzenia posiadania przez inwestora postanowienia o uzgodnieniu, o którym mowa w art. 30 ust. 4.>

[Art. 90.

Kto, w przypadkach określonych w art. 48, art. 49b, art. 50 ust. 1 pkt 1 lub art. 50 ust. 1 pkt 2, wykonuje roboty budowlane,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.]

<Art. 90.

Kto wykonuje roboty budowlane:

- 1) bez wymaganego zgłoszenia lub wymaganej decyzji o rejestracji budowy, lub**
- 2) w sposób mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia, albo zagrożenie środowiska**

- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.>

Art. 93.

Kto:

- 1) przy projektowaniu lub wykonywaniu robót budowlanych w sposób rażący nie przestrzega przepisów art. 5,
- 1a) przy wykonywaniu robót budowlanych stosuje wyroby, naruszając przepis art. 10,
- 2) (uchylony),
- [3) dokonuje rozbiórki obiektu budowlanego lub jego części, naruszając przepisy art. 28 lub art. 31 ust. 2,]*
- <3) dokonuje rozbiórki obiektu budowlanego lub jego części, naruszając przepisy art. 31,>**
- 4) przystępuje do budowy lub prowadzi roboty budowlane bez dopełnienia wymagań określonych w art. 41 ust. 4, art. 42, art. 44, art. 45,
- [5) dostarcza lub umożliwia dostarczenie energii, wody, ciepła lub gazu, naruszając przepis art. 41 ust. 5,]*
- [6) wykonuje roboty budowlane w sposób odbiegający od ustaleń i warunków określonych w przepisach, pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę bądź w zgłoszeniu budowy lub rozbiórki, bądź istotnie odbiegający od zatwierdzonego projektu,]*

<6) wykonuje roboty budowlane w sposób odbiegający od ostemplowanego projektu budowlanego bądź ustaleń i warunków określonych w przepisach,>

7) (uchylony),

8) nie spełnia obowiązku, o którym mowa w art. 62 ust. 1,

9) nie spełnia, określonych w art. 63 lub art. 64 ust. 1 i 3, obowiązków przechowywania dokumentów, związanych z obiektem budowlanym lub prowadzenia ksiąŜki obiektu budowlanego,

9a) nie spełnia obowiązku przesłania protokołu, o którym mowa w art. 70 ust. 2,

[9b) zmienia sposób uŜytkowania obiektu budowlanego lub jego części bez wymaganego zgłoszenia, o którym mowa w art. 71 ust. 2, albo pomimo wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 71 ust. 3-5,]

10) nie udziela informacji lub nie udostępnia dokumentów, o których mowa w art. 81c ust. 1, Źądanych przez właściwy organ, związanych z prowadzeniem robót budowlanych, przekazaniem obiektu budowlanego do uŜytkowania lub jego utrzymaniem,

podlega karze grzywny.

Art. 96.

1. Popęlnienie czynów powodujących odpowiedzialność zawodową w budownictwie jest zagrożone następującymi karami:

1) upomnieniem;

2) upomnieniem z jednoczesnym nałóŜeniem obowiązku złoŜenia, w wyznaczonym terminie, egzaminu, o którym mowa w art. 12 ust. 3;

3) zakazem wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, na okres od roku do 5 lat, połączonym z obowiązkiem złoŜenia, w wyznaczonym terminie, egzaminu, o którym mowa w art. 12 ust. 3.

<1a. Kara zakazu wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie jest nakładana obligatoryjnie w stosunku do uczestników nielegalnego procesu budowlanego.>

2. Przy nakładaniu kary naleŜy uwzględnic dotychczasową karalność z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

3. O zakazie wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie orzeka się w przypadku znacznego społecznego niebezpieczeństwa czynu.

4. Zakaz wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie moŜe być orzeczony również w stosunku do osoby, która:

1) pomimo dwukrotnego upomnienia ponownie dopuściła się czynu, powodującego odpowiedzialność zawodową;

2) uchyla się od złoŜenia nakazanego egzaminu.

5. Zakaz wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie określa się w latach i miesiącach. Kara biegnie od dnia, w którym decyzja o ukaraniu stała się ostateczna.

6. Osobie ukaranej z jednoczesnym nałóŜeniem obowiązku złoŜenia egzaminu, która w wyznaczonym terminie egzaminu nie zdała, wyznacza się termin dodatkowy, nie krótszy niŜ 3 miesiące i nie dłuŜszy niŜ 6 miesięcy. W przypadku niezyskania oceny pozytywnej

w terminie dodatkowym, stwierdza się utratę uprawnień do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie.

Art. 97.

1. Postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie wszczyna się na wniosek organu nadzoru budowlanego, właściwego dla miejsca popełnienia czynu lub stwierdzającego popełnienie czynu, złożony po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego.
- <1a. Organ nadzoru budowlanego w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie występuje na prawach strony.>**
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać określenie zarzucanego czynu, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz wskazanie dowodów.
 3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może złożyć w zakresie swojej właściwości organ samorządu zawodowego.

[Art. 100.

Nie można wszcząć postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie po upływie 6 miesięcy od dnia powzięcia przez organy nadzoru budowlanego wiadomości o popełnieniu czynu, powodującego tę odpowiedzialność i nie później niż po upływie 3 lat od dnia zakończenia robót budowlanych albo zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego.]

<Art. 100.

Nie można wszcząć postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie po upływie 6 miesięcy od dnia powzięcia przez organy nadzoru budowlanego wiadomości o popełnieniu czynu, powodującego tę odpowiedzialność i nie później niż po upływie 5 lat od dnia zakończenia robót budowlanych albo zawiadomienia o zakończeniu budowy.>

USTAWA z dnia 21 marca 1985 r. O DROGACH PUBLICZNYCH (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.)

Art. 24b.

1. Wojewoda sprawuje nadzór nad zapewnieniem bezpieczeństwa tunelu, w szczególności przez:
 - [1) wydawanie pozwolenia na użytkowanie tunelu;]
 - 2) wyłączenie z użytkowania lub ograniczenie użytkowania tunelu, jeżeli nie są spełnione wymagania bezpieczeństwa;
 - 3) określanie warunków umożliwiających wznowienie użytkowania tunelu;
 - 4) przeprowadzanie regularnych badań i kontroli tunelu oraz opracowywanie odnośnych wymagań bezpieczeństwa;

- 5) kontrolę umieszczania w siedzibie urzędnika zabezpieczenia planów bezpieczeństwa, o których mowa w art. 24a ust. 3 pkt 4;
 - 6) określanie procedury natychmiastowego zamknięcia tunelu w razie wypadku, w którym są ranni lub zabici albo naruszona została konstrukcja tunelu, katastrofy budowlanej lub awarii technicznej;
 - 7) kontrolę wprowadzania działań niezbędnych do zwiększenia bezpieczeństwa tunelu;
 - 8) przeprowadzanie w tunelu, co najmniej raz na 5 lat, kontroli spełniania wymagań bezpieczeństwa;
 - 9) powiadamianie uczestników ćwiczeń, o których mowa w art. 24e ust. 1 i 2, o ich terminie, miejscu przeprowadzenia oraz obowiązku wzięcia w nich udziału.
2. W przypadku stwierdzenia, na podstawie sprawozdania, o którym mowa w art. 24a ust. 3 pkt 2, że tunel nie spełnia wymagań bezpieczeństwa, wojewoda powiadamia zarządzającego tunelem i urzędnika zabezpieczenia o konieczności podjęcia działań zwiększających bezpieczeństwo tunelu.
 3. W sytuacji, o której mowa w ust. 2, wojewoda określa warunki użytkowania tunelu lub ponownego otwarcia tunelu, które będą stosowane do czasu wprowadzenia środków zaradczych lub innych ograniczeń.
 4. W sytuacji, gdy tunel nie spełnia wymagań bezpieczeństwa, a podjęte środki zaradcze obejmują zasadniczą zmianę konstrukcji tunelu lub sposobu jego użytkowania, wojewoda przeprowadza analizę ryzyka dla danego tunelu.
 5. Opracowując analizę ryzyka, o której mowa w ust. 4, bierze się pod uwagę wszystkie czynniki projektowe, warunki ruchu, mające wpływ na bezpieczeństwo, charakterystykę ruchu drogowego, długość danego tunelu i jego geometrię, a także dobowe natężenie ruchu przejeżdżających samochodów ciężarowych.

Art. 29.

1. Budowa lub przebudowa zjazdu należy do właściciela lub użytkownika nieruchomości przyległych do drogi, po uzyskaniu, w drodze decyzji administracyjnej, zezwolenia zarządcy drogi na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadku budowy lub przebudowy drogi budowa lub przebudowa zjazdów dotychczas istniejących należy do zarządcy drogi.
3. Zezwolenie na lokalizację zjazdu, o którym mowa w ust. 1, wydaje się na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem ust. 5. W zezwoleniu na lokalizację zjazdu określa się miejsce lokalizacji zjazdu i jego parametry techniczne, a w zezwoleniu na przebudowę zjazdu - jego parametry techniczne, a także zamieszcza się, w przypadku obu zezwoleń, pouczenie o obowiązku:
 - [1) uzyskania przed rozpoczęciem prac budowlanych pozwolenia na budowę, a w przypadku przebudowy zjazdu dokonania zgłoszenia budowy albo wykonania robót budowlanych oraz uzyskania zezwolenia zarządcy drogi na prowadzenie robót w pasie drogowym;*
 - 2) uzgodnienia z zarządcą drogi, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, projektu budowlanego zjazdu.]***<1) rejestracji budowy oraz uzyskania zezwolenia zarządcy drogi na prowadzenie robót w pasie drogowym;**

2) uzgodnienia z zarządcą drogi, przed rejestracją budowy, projektu budowlanego zjazdu.>

4. Ze względu na wymogi wynikające z warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne, zarządca drogi może odmówić wydania zezwolenia na lokalizację zjazdu lub jego przebudowę albo wydać zezwolenie na lokalizację zjazdu na czas określony.
5. Decyzja o wydaniu zezwolenia na lokalizację zjazdu, o którym mowa w ust. 1, wygasa, jeżeli w ciągu 3 lat od jego wydania zjazd nie został wybudowany.

Art. 38.

1. Istniejące w pasie drogowym obiekty budowlane i urządzenia niezwiązane z gospodarką drogową lub obsługą ruchu, które nie powodują zagrożenia i utrudnień ruchu drogowego i nie zakłócają wykonywania zadań zarządu drogi, mogą pozostać w dotychczasowym stanie.
[2. Przebudowa lub remont obiektów budowlanych lub urządzeń, o których mowa w ust. 1, wymaga zgody zarządcy drogi, a w przypadku gdy planowane roboty są objęte obowiązkiem uzyskania pozwolenia na budowę, również uzgodnienia projektu budowlanego.]
- <2. Przebudowa lub remont obiektów budowlanych lub urządzeń, o których mowa w ust. 1, wymaga zgody zarządcy drogi, a w przypadku gdy planowane roboty są objęte obowiązkiem rejestracji budowy, z wyłączeniem obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, również uzgodnienia projektu budowlanego.>**
3. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2, powinno nastąpić w terminie 14 dni od dnia wystąpienia z wnioskiem o taką zgodę. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako wyrażenie zgody. Odmowa wyrażenia zgody następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 39.

1. Zabrania się dokonywania w pasie drogowym czynności, które mogłyby powodować niszczenie lub uszkodzenie drogi i jej urządzeń albo zmniejszenie jej trwałości oraz zagrażać bezpieczeństwu ruchu drogowego. W szczególności zabrania się:
 - 1) lokalizacji obiektów budowlanych, umieszczania urządzeń, przedmiotów i materiałów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego;
 - 2) włóczenia po drogach oraz porzucania na nich przedmiotów lub używania pojazdów niszczących nawierzchnię drogi;
 - 3) poruszania się po drogach pojazdów nienormatywnych;
 - 4) samowolnego ustawiania, zmieniania i uszkodzania znaków drogowych i urządzeń ostrzegawczo-zabezpieczających;
 - 5) umieszczania reklam poza obszarami zabudowanymi, z wyjątkiem parkingów;
 - 6) umieszczania urządzeń zastępujących obowiązujące znaki drogowe;
 - 7) niszczenia rowów, skarp, nasypów i wykopów oraz samowolnego rozkopywania drogi;
 - 8) zaorywania lub zwięzania w inny sposób pasa drogowego;
-

- 9) odprowadzania wody i ścieków z urządzeń melioracyjnych, gospodarskich lub zakładowych do rowów przydrożnych lub na jezdnię drogi;
 - 10) wypasania zwierząt gospodarskich;
 - 11) rozniecania ognisk w pobliżu drogowych obiektów inżynierskich i przepraw promowych oraz przejeżdżania przez nie z otwartym ogniem;
 - 12) usuwania, niszczenia i uszkodzania zadrzewień przydrożnych.
2. (uchylony).
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach lokalizowanie w pasie drogowym obiektów budowlanych lub urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego może nastąpić wyłącznie za zezwoleniem właściwego zarządcy drogi, z zastrzeżeniem ust. 7, wydawanym w drodze decyzji administracyjnej.
- 3a. W decyzji, o której mowa w ust. 3, określa się w szczególności: rodzaj inwestycji, sposób, miejsce i warunki jej umieszczenia w pasie drogowym oraz pouczenie inwestora, że przed rozpoczęciem robót budowlanych jest zobowiązany do:
- [1) uzyskania pozwolenia na budowę lub zgłoszenia budowy albo wykonywania robót budowlanych;*
 - 2) uzgodnienia z zarządcą drogi, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, projektu budowlanego obiektu lub urządzenia, o którym mowa w ust. 3;]*
- <1) rejestracji budowy;**
- 2) uzgodnienia z zarządcą drogi, przed rejestracją budowy, z wyłączeniem obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, projektu budowlanego obiektu lub urządzenia, o którym mowa w ust. 3;>**
 - 3) uzyskania zezwolenia zarządcy drogi na zajęcie pasa drogowego, dotyczącego prowadzenia robót w pasie drogowym lub na umieszczenie w nim obiektu lub urządzenia.
4. Utrzymanie obiektów i urządzeń, o których mowa w ust. 3, należy do ich posiadaczy.
5. Jeżeli budowa, przebudowa lub remont drogi wymaga przełożenia urządzenia lub obiektu, o którym mowa w ust. 3, koszt tego przełożenia ponosi:
- 1) zarządca drogi - w przypadku gdy okres umieszczenia urządzenia lub obiektu w pasie drogowym jest krótszy lub równy 4 lata, licząc od dnia wydania zezwolenia przez zarządcę drogi, pod warunkiem zachowania dotychczasowych właściwości użytkowych oraz parametrów technicznych urządzenia lub obiektu;
 - 2) właściciel urządzenia lub obiektu - w przypadku gdy:
 - a) okres umieszczenia urządzenia lub obiektu w pasie drogowym jest dłuższy niż 4 lata, licząc od dnia wydania zezwolenia przez zarządcę drogi,
 - b) na żądanie właściciela wprowadzono ulepszenia w urządzeniu lub obiekcie.
6. Zarządca drogi w trakcie budowy lub przebudowy drogi może zlokalizować w pasie drogowym kanał technologiczny, służący umieszczeniu podziemnych urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, w szczególności linii telekomunikacyjnych.
7. Zarządca drogi udostępnia, w drodze umowy dzierżawy lub najmu, kanały technologiczne, o których mowa w ust. 6, zainteresowanym podmiotom wybranym w

drodze przetargu, z zachowaniem przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Zarządca drogi pobiera z tego tytułu opłaty w wysokości ustalonej w umowie.

8. Wykonywanie zadań związanych z zarządzaniem kanałami technologicznymi, o których mowa w ust. 6, zarządca drogi może powierzyć, w drodze umowy, podmiotowi wyłonionemu w drodze przetargu, z zachowaniem przepisów o zamówieniach publicznych.

Art. 42.

1. Zabrania się umieszczania nadziemnych urządzeń liniowych, w szczególności linii energetycznej, telekomunikacyjnej, rurociągu, taśmociągu, wzdłuż pasów drogowych, poza terenem zabudowy, w odległości mniejszej niż 5 m od granicy pasa, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

[2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z potrzebami obronnymi i zadaniami na rzecz obronności kraju oraz ochrony środowiska umieszczenie urządzenia liniowego w odległości mniejszej niż określona w ust. 1 może nastąpić za zgodą zarządcy drogi, którą zarządca drogi wydaje inwestorowi przed uzyskaniem pozwolenia na budowę lub zgłoszeniem budowy albo wykonywaniem robót budowlanych. Przepis art. 38 ust. 3 stosuje się odpowiednio.]

<2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z potrzebami obronnymi i zadaniami na rzecz obronności kraju oraz ochrony środowiska umieszczenie urządzenia liniowego w odległości mniejszej niż określona w ust. 1 może nastąpić za zgodą zarządcy drogi, którą zarządca drogi wydaje inwestorowi przed rejestracją budowy albo przed rozpoczęciem wykonywania robót budowlanych w przypadku gdy planowane roboty nie są objęte rejestracją budowy. Przepis art. 38 ust. 3 stosuje się odpowiednio.>

3. Urządzenia liniowe, o których mowa w ust. 1, mogą być umieszczane:

- 1) na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi - na skarpach nasypów drogowych, z wyjątkiem nasypów spełniających jednocześnie funkcję wałów przeciwpowodziowych, a w przypadku braku takiej możliwości - na krawędzi korony drogi,

- 2) na terenach górskich, zalesionych i w parkach narodowych - w pasie drogowym poza koroną drogi

- na warunkach określonych przez zarządcę drogi i za jego zgodą. Przepis art. 38 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

[4. Zarządca drogi wydaje zgodę, o której mowa w ust. 3, przed uzyskaniem przez inwestora pozwolenia na budowę lub zgłoszenia budowy albo wykonywania robót budowlanych.]

<4. Zarządca drogi wydaje zgodę, o której mowa w ust. 3, przed rejestracją budowy albo przed rozpoczęciem wykonywania robót budowlanych w przypadku gdy planowane roboty nie są objęte rejestracją budowy.>

Art. 43.

1. Obiekty budowlane przy drogach powinny być usytuowane w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni co najmniej:

Lp.	Rodzaj drogi	W terenie zabudowy	Poza terenem zabudowy
1	Autostrada	30 m	50 m
2	Droga ekspresowa	20 m	40 m
3	Droga ogólnodostępna:		
	a) krajowa	10 m	25 m
	b) wojewódzka, powiatowa	8 m	20 m
	c) gminna	6 m	15 m

[2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach usytuowanie obiektu budowlanego przy drodze, o której mowa w ust. 1 lp. 3 tabeli, w odległości mniejszej niż określona w ust. 1, może nastąpić wyłącznie za zgodą zarządcy drogi, wydaną przed uzyskaniem przez inwestora obiektu pozwolenia na budowę lub zgłoszeniem budowy albo wykonywania robót budowlanych. Przepis art. 38 ust. 3 stosuje się odpowiednio.]

<2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach usytuowanie obiektu budowlanego przy drodze, o której mowa w ust. 1 lp. 3 tabeli, w odległości mniejszej niż określona w ust. 1, może nastąpić wyłącznie za zgodą zarządcy drogi, wydaną przed rejestracją budowy albo przed rozpoczęciem wykonywania robót budowlanych w przypadku gdy planowane roboty nie są objęte rejestracją budowy. Przepis art. 38 ust. 3 stosuje się odpowiednio.>

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się przy sytuowaniu reklam poza terenem zabudowy.

USTAWA z dnia 17 maja 1989 r. - PRAWO GEODEZYJNE I KARTOGRAFICZNE (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027, z późn. zm.)

Art. 27.

1. Sieć uzbrojenia terenu podlega inwentaryzacji i ewidencji.

2. Inwestorzy są obowiązani:

1) uzgadniać usytuowanie projektowanych sieci uzbrojenia terenu z właściwymi starostami;

[2) zapewnić wyznaczenie, przez jednostki uprawnione do wykonywania prac geodezyjnych, usytuowania obiektów budowlanych wymagających pozwolenia na budowę, a po zakończeniu ich budowy - dokonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych i sporządzenie związanej z tym dokumentacji.]

<2) zapewnić wyznaczenie, przez jednostki uprawnione do wykonywania prac geodezyjnych, usytuowania obiektów budowlanych wymagających rejestracji budowy, z wyłączeniem obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.), a po zakończeniu ich budowy - dokonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych i sporządzenie związanej z tym dokumentacji.>

3. Geodezyjne pomiary powykonawcze sieci podziemnego uzbrojenia terenu, układanej w wykopach otwartych, należy wykonać przed ich zakryciem.

USTAWA z dnia 12 stycznia 1991 r. O PODATKACH I OPŁATACH LOKALNYCH (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844, z późn. zm.)

Art. 7a.

1. Dla potrzeb wymiaru i poboru podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego i podatku leśnego organy podatkowe prowadzą ewidencję podatkową nieruchomości w systemie informatycznym.
2. Ewidencja podatkowa nieruchomości zawiera dane o podatnikach i przedmiotach opodatkowania, w szczególności wynikające z informacji i deklaracji składanych przez podatników na podstawie przepisów ustawy oraz przepisów o podatku rolnym i podatku leśnym, danych zawartych w księgach wieczystych, w ewidencji gruntów i budynków oraz innych ewidencjach i rejestrach, w tym prowadzonych przez organy administracji publicznej, a w szczególności:
 - 1) przed dniem wejścia w życie ustawy;
 - 2) aktów notarialnych;
 - [3) ewidencji decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę;]*
 - <3) ewidencji decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i wydanych zaświadczeń o rejestracji budowy;>**
 - 4) planu zagospodarowania przestrzennego;
 - 5) ewidencji prowadzonych przez urzędy skarbowe;
 - 6) Krajowej Ewidencji Podatników.
3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, zasady prowadzenia ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym, z uwzględnieniem zapewnienia współdziałania z ewidencją gruntów i budynków. W rozporządzeniu minister określi zakres informacji objętych ewidencją, w tym w szczególności dane osobowe podatnika oraz dane dotyczące przedmiotu opodatkowania.

USTAWA z dnia 21 marca 1991 r. O OBSZARACH MORSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I ADMINISTRACJI MORSKIEJ (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.)

Art. 37.

1. Pas techniczny może być wykorzystywany do innych celów niż wymieniony w art. 36 ust. 2 pkt 1 za zgodą właściwego organu administracji morskiej, który jednocześnie określa warunki takiego wykorzystania.
2. Zabrania się tworzenia obwodów łowieckich na obszarze pasa technicznego.
- [3. Pozwolenia wodnoprawne, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o pozwoleniu na budowę oraz decyzje w sprawie zmian w zalesianiu, zadrzewianiu, tworzeniu obwodów łowieckich, a także projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa, dotyczące pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego.]*
- <3. Pozwolenia wodnoprawne, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, rejestracja budowy, z wyłączeniem obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.), oraz decyzje w sprawie zmian w zalesianiu, zadrzewianiu, tworzeniu obwodów łowieckich, a także projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa, dotyczące pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego.>**
4. Wszystkie plany i projekty związane z zagospodarowaniem morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego są zatwierdzane przez organy administracji morskiej w uzgodnieniu z właściwymi gminami nadmorskimi.

USTAWA z dnia 24 czerwca 1994 r. O WŁASNOŚCI LOKALI (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 oraz z 2004 r. Nr 141, poz. 1492)

Art. 9.

1. Odrębna własność lokalu może powstać także w wykonaniu umowy zobowiązującej właściciela gruntu do wybudowania na tym gruncie domu oraz do ustanowienia - po zakończeniu budowy - odrębnej własności lokali i przeniesienia tego prawa na drugą stronę umowy lub na inną wskazaną w umowie osobę.

[2. Do ważności umowy, o której mowa w ust. 1, niezbędne jest, aby strona podejmująca się budowy była właścicielem gruntu, na którym dom ma być wzniesiony, oraz aby uzyskała pozwolenie na budowę, a roszczenie o ustanowienie odrębnej własności lokalu i o przeniesienie tego prawa zostało ujawnione w księdze wieczystej.]

<2. Do ważności umowy, o której mowa w ust. 1, niezbędne jest, aby strona podejmująca się budowy była właścicielem gruntu, na którym dom ma być wzniesiony, oraz aby dokonała zgłoszenia, z wyłączeniem obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.), lub uzyskała decyzję o rejestracji budowy, a roszczenie o ustanowienie odrębnej własności lokalu i o przeniesienie tego prawa zostało ujawnione w księdze wieczystej.>

3. W wypadku wykonywania umowy w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, na wniosek każdego nabywcy, sąd może powierzyć, w trybie postępowania nieprocesowego, dalsze wykonywanie umowy innemu wykonawcy na koszt i niebezpieczeństwo właściciela gruntu.

USTAWA z dnia 20 października 1994 r. O SPECJALNYCH STREFACH EKONOMICZNYCH (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 274, z 2008 r. Nr 118, poz. 746 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97)

Art. 15.

[1. Na wniosek zarządzającego starosta, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, właściwy ze względu na położenie strefy może, za zgodą wojewody, powierzyć zarządzającemu prowadzenie, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, następujących spraw z zakresu prawa budowlanego dotyczących terenu strefy: wydawanie decyzji o pozwoleniu na budowę, przenoszenie pozwolenia na budowę na inną osobę, orzekanie o utracie ważności pozwolenia na budowę, przyjmowanie zawiadomień o zakończeniu budowy, wydawanie pozwoleń na użytkowanie obiektu budowlanego, udzielanie pozwolenia na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, nakazanie przeprowadzenia kontroli obiektu budowlanego i żądanie przedstawienia ekspertyzy stanu technicznego obiektu budowlanego.]

2. Na wniosek zarządzającego rada gminy właściwej ze względu na położenie strefy może upoważnić zarządzającego do wydawania decyzji w sprawach ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dotyczących terenów położonych w strefie.

USTAWA z dnia 27 października 1994 r. O AUTOSTRADACH PŁATNYCH ORAZ O KRAJOWYM FUNDUSZU DROGOWYM (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, z późn. zm.)

Art. 25.

1. Przepisy o zagospodarowaniu przestrzennym nie mają zastosowania w sprawach określonych w niniejszym rozdziale.
- [2. Wojewoda wydaje pozwolenia na budowę autostrady na zasadach i w trybie przepisów prawa budowlanego, z zastrzeżeniem ust. 3, oraz doręcza je wnioskodawcy, a pozostałe strony zawiadamia o jego wydaniu i treści w drodze obwieszczeń w urzędach gmin i w prasie lokalnej.]*
3. *Ilekoć w przepisach prawa budowlanego mowa jest o decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, rozumie się przez to także decyzję o ustaleniu lokalizacji autostrady.]*
- <2. Wojewoda dokonuje rejestracji budowy na zasadach i w trybie przepisów prawa budowlanego, z zastrzeżeniem ust. 3, oraz doręcza zaświadczenie o rejestracji budowy wnioskodawcy, oraz zawiadamia o jego wydaniu i treści w drodze obwieszczeń w urzędach gmin i w prasie lokalnej.**
3. **Ilekoć w przepisach prawa budowlanego mowa jest o zgodzie urbanistycznej, rozumie się przez to także decyzję o ustaleniu lokalizacji autostrady.>**

Art. 62.

Umowa o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady powinna określać podstawowe obowiązki spółki polegające w szczególności na:

- 1) zgromadzeniu środków finansowych na budowę i podjęcie eksploatacji autostrady;
- [2) przygotowaniu dokumentacji technicznej wymaganej do podjęcia budowy autostrady, uzyskaniu pozwolenia na budowę i uzgodnień wymaganych odrębnymi przepisami;]*
- <2) przygotowaniu dokumentacji technicznej wymaganej do podjęcia budowy autostrady, uzyskaniu rejestracji budowy i uzgodnień wymaganych odrębnymi przepisami;>**
- 3) terminowej realizacji procesu inwestycyjnego;
- 4) utrzymaniu autostrady, w zakresie określonym w art. 63b, według standardów określonych w przepisach prawa i umowie o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady;
- 5) umożliwieniu Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad dokonania, w dowolnym czasie, kontroli budowy i eksploatacji autostrady oraz dostarczania w tym zakresie danych i dokumentów.

USTAWA z dnia 3 lutego 1995 r. O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH
(Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.)

Art. 11.

1. Wyłączenie z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczonych do klas I, II, III, IIIa, IIIb, oraz użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego, a także gruntów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2-10, oraz gruntów leśnych, przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne - może nastąpić po wydaniu decyzji zezwalających na takie wyłączenie.
- 1a. W decyzji dotyczącej wyłączenia z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczonych do klas I, II, III, IIIa, IIIb, a także gruntów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2-10, oraz gruntów leśnych, przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne określa się obowiązki związane z wyłączeniem.
- 1b. Wniosek o wyłączenie z produkcji użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego jest wiążący, a decyzja ma charakter deklaratoryjny.
2. W odniesieniu do gruntów wchodzących w skład parków narodowych decyzje, o których mowa w ust. 1 i 1a, wydają dyrektorzy tych parków, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 5.
3. Decyzje, o których mowa w ust. 1-2, dotyczące gruntów wymienionych w art. 8, mogą być wydane po dniu faktycznego wyłączenia gruntów z produkcji.
[4. Wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1-2, następuje przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.]
- <4. Wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1-2, następuje przed rejestracją budowy.>**
5. Osoba ubiegająca się o wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1-2, celem wydobywania torfów jest obowiązana przedstawić właściwemu organowi następujące dokumenty:
 - 1) dokumentację określającą położenie, powierzchnię i miąższość torfowiska oraz rodzaj występującego tam torfu;
 - 2) projekt eksploatacji, uwzględniający podział na etapy i termin jej zakończenia;
 - 3) projekt rekultywacji torfowiska i termin jej zakończenia;
 - 4) ocenę wpływu eksploatacji torfowiska na środowisko przyrodnicze, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej.
6. Nie wymaga się decyzji, o których mowa w ust. 1-2, jeżeli grunty rolne mają być użytkowane na cele leśne.

USTAWA z dnia 10 kwietnia 1997 r. - PRAWO ENERGETYCZNE (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.)

Art. 7.

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne odmówi zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, jest obowiązane niezwłocznie pisemnie powiadomić o odmowie jej zawarcia Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i zainteresowany podmiot, podając przyczyny odmowy.
2. Umowa o przyłączenie do sieci powinna zawierać co najmniej postanowienia określające: termin realizacji przyłączenia, wysokość opłaty za przyłączenie, miejsce rozgraniczenia własności sieci przedsiębiorstwa energetycznego i instalacji podmiotu przyłączanego, zakres robót niezbędnych przy realizacji przyłączenia, wymagania dotyczące lokalizacji układu pomiarowo-rozliczeniowego i jego parametrów, warunki udostępnienia przedsiębiorstwu energetycznemu nieruchomości należącej do podmiotu przyłączanego w celu budowy lub rozbudowy sieci niezbędnej do realizacji przyłączenia, przewidywany termin zawarcia umowy, na podstawie której nastąpi dostarczanie paliw gazowych lub energii, ilości paliw gazowych lub energii przewidzianych do odbioru, moc przyłączeniową, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy, a w szczególności za opóźnienie terminu realizacji prac w stosunku do ustalonego w umowie, oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania.
3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy przypadku, gdy ubiegający się o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci nie ma tytułu prawnego do korzystania z obiektu, do którego paliwa gazowe lub energia mają być dostarczane.
4. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane do spełniania technicznych warunków dostarczania paliw gazowych lub energii określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8 oraz w odrębnych przepisach i koncesji.
5. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie, na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8 i art. 46 oraz w założeniach lub planach, o których mowa w art. 19 i 20.
6. Budowę i rozbudowę odcinków sieci służących do przyłączenia instalacji należących do podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci zapewnia przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, umożliwiając ich wykonanie zgodnie z zasadami konkurencji także innym przedsiębiorcom zatrudniającym pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu w tym zakresie.
7. Podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci dzieli się na grupy, biorąc pod uwagę parametry sieci, standardy jakościowe paliw gazowych lub energii oraz rodzaj i wielkość przyłączanych urządzeń, instalacji i sieci.
8. Za przyłączenie do sieci pobiera się opłatę ustaloną na podstawie następujących zasad:

- 1) za przyłączenie do sieci przesyłowej, sieci dystrybucyjnej gazowej wysokich ciśnień oraz do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV i nie wyższym niż 110 kV, z wyłączeniem przyłączenia źródeł i sieci, opłatę ustala się na podstawie jednej czwartej rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia;
 - 2) za przyłączenie do sieci dystrybucyjnej gazowej innej niż wymieniona w pkt 1, sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV oraz sieci ciepłowniczej, z wyłączeniem przyłączenia źródeł i sieci, opłatę ustala się w oparciu o stawki opłat zawarte w taryfie, kalkulowane na podstawie jednej czwartej średniorocznych nakładów inwestycyjnych na budowę odcinków sieci służących do przyłączania tych podmiotów, określonych w planie rozwoju, o którym mowa w art. 16; stawki te mogą być kalkulowane w odniesieniu do wielkości mocy przyłączeniowej, jednostki długości odcinka sieci służącego do przyłączenia lub rodzaju tego odcinka;
 - 3) za przyłączenie źródeł współpracujących z siecią oraz sieci przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii pobiera się opłatę ustaloną na podstawie rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia, z wyłączeniem odnawialnych źródeł energii o mocy elektrycznej zainstalowanej nie wyższej niż 5 MW oraz jednostek kogeneracji o mocy elektrycznej zainstalowanej poniżej 1 MW, za których przyłączenie pobiera się połowę opłaty ustalonej na podstawie rzeczywistych nakładów.
9. W przypadku gdy przedsiębiorstwo energetyczne odmówi przyłączenia do sieci z powodu braku warunków ekonomicznych, o których mowa w ust. 1, a Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, w terminie 2 miesiące od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, nie zgłosi zastrzeżeń do odmowy, za przyłączenie do sieci przedsiębiorstwo to może pobrać opłatę w wysokości uzgodnionej z podmiotem ubiegającym się o przyłączenie w umowie o przyłączenie; przepisu ust. 8 nie stosuje się.
 10. Koszty wynikające z nakładów na realizację przyłączenia podmiotów ubiegających się o przyłączenie, w zakresie, w jakim zostały pokryte wpływami z opłat za przyłączenie do sieci, o których mowa w ust. 8 i 9, nie stanowią podstawy do ustalania w taryfie stawek opłat za przesyłanie lub dystrybucję paliw gazowych lub energii.
 11. W umowie o przyłączenie do sieci ciepłowniczej mogą być ustalone niższe stawki opłat za przyłączenie do sieci niż ustalone na podstawie zasad określonych w ust. 8.
 12. Przyłączany podmiot jest obowiązany umożliwić przedsiębiorstwu energetycznemu, o którym mowa w ust. 1, w obrębie swojej nieruchomości budowę i rozbudowę sieci w zakresie niezbędnym do realizacji przyłączenia oraz udostępnić pomieszczenia lub miejsca na zainstalowanie układów pomiarowych, na warunkach określonych w umowie o świadczenie usługi przyłączenia do sieci.
 13. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązane powiadomić przyłączany podmiot o planowanych terminach prac wymienionych w ust. 12 z wyprzedzeniem umożliwiającym przyłączanemu podmiotowi przygotowanie nieruchomości lub pomieszczeń do przeprowadzenia i odbioru tych prac.
 - [14. *Przedsiębiorstwo energetyczne ma obowiązek wydać, na wniosek zainteresowanego, oświadczenie, o którym mowa w przepisach prawa budowlanego, o zapewnieniu dostaw paliw gazowych lub energii oraz warunkach przyłączenia obiektu budowlanego do sieci.*]

Art. 7a.

1. Przyłączane do sieci urządzenia, instalacje i sieci podmiotów ubiegających się o przyłączenie muszą spełniać wymagania techniczne i eksploatacyjne zapewniające:
 - 1) bezpieczeństwo funkcjonowania systemu gazowego, systemu elektroenergetycznego albo sieci ciepłowniczej oraz współpracujących z tą siecią urządzeń lub instalacji służących do wytwarzania lub odbioru ciepła, zwanych dalej "systemem ciepłowniczym";
 - 2) zabezpieczenie systemu gazowego, systemu elektroenergetycznego albo systemu ciepłowniczego przed uszkodzeniami spowodowanymi niewłaściwą pracą przyłączonych urządzeń, instalacji i sieci;
 - 3) zabezpieczenie przyłączonych urządzeń, instalacji i sieci przed uszkodzeniami w przypadku awarii lub wprowadzenia ograniczeń w poborze lub dostarczaniu paliw gazowych lub energii;
 - 4) dotrzymanie w miejscu przyłączenia urządzeń, instalacji i sieci parametrów jakościowych paliw gazowych i energii;
 - 5) spełnianie wymagań w zakresie ochrony środowiska, określonych w odrębnych przepisach;
 - 6) możliwość dokonywania pomiarów wielkości i parametrów niezbędnych do prowadzenia ruchu sieci oraz rozliczeń za pobrane paliwa lub energię.
2. Urządzenia, instalacje i sieci, o których mowa w ust. 1, muszą spełniać także wymagania określone w odrębnych przepisach, w szczególności: przepisach prawa budowlanego, o ochronie przeciwporażeniowej, o ochronie przeciwpożarowej, o systemie oceny zgodności oraz w przepisach dotyczących technologii wytwarzania paliw gazowych lub energii i rodzaju stosowanego paliwa.
- [3. Budowa gazociągu bezpośredniego lub linii bezpośredniej wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, uzyskania zgody Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki; zgoda jest udzielana w drodze decyzji.]*
- <3. Budowa gazociągu bezpośredniego lub linii bezpośredniej wymaga, przed rejestracją budowy w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, uzyskania zgody Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki; zgoda jest udzielana w drodze decyzji.>**
4. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, udzielając zgody, o której mowa w ust. 3, uwzględnia:
 - 1) wykorzystanie zdolności przesyłowych istniejącej sieci gazowej lub sieci elektroenergetycznej;
 - 2) odmowę świadczenia usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej istniejącą siecią gazową lub siecią elektroenergetyczną podmiotowi występującemu o uzyskanie zgody oraz nieuwzględnienie złożonej przez niego skargi na tę odmowę.

USTAWA z dnia 21 sierpnia 1997 r. O GOSPODARCE NIERUCHOMOŚCIAMI (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.)

Art. 95.

Niezależnie od ustaleń planu miejscowego, a w przypadku braku planu niezależnie od decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, podział nieruchomości może nastąpić w celu:

[1) zniesienia współwłasności nieruchomości zabudowanej co najmniej dwoma budynkami, wzniesionymi na podstawie pozwolenia na budowę, jeżeli podział ma polegać na wydzieleniu dla poszczególnych współwłaścicieli, wskazanych we wspólnym wniosku, budynków wraz z działkami gruntu niezbędnymi do prawidłowego korzystania z tych budynków;]

<1) zniesienia współwłasności nieruchomości zabudowanej co najmniej dwoma budynkami, wzniesionymi na podstawie pozwolenia na budowę lub rejestracji budowy, jeżeli podział ma polegać na wydzieleniu dla poszczególnych współwłaścicieli, wskazanych we wspólnym wniosku, budynków wraz z działkami gruntu niezbędnymi do prawidłowego korzystania z tych budynków;>

- 2) wydzielenia działki budowlanej, jeżeli budynek został wzniesiony na tej działce przez samoistnego posiadacza w dobrej wierze;
- 3) wydzielenia części nieruchomości, której własność lub użytkowanie wieczyste zostały nabyte z mocy prawa;
- 4) realizacji roszczeń do części nieruchomości, wynikających z przepisów niniejszej ustawy lub z odrębnych ustaw;
- 5) realizacji przepisów dotyczących przekształceń własnościowych albo likwidacji przedsiębiorstw państwowych lub samorządowych;
- 6) wydzielenia części nieruchomości objętej decyzją o ustaleniu lokalizacji drogi publicznej;
- 6a) wydzielenia części nieruchomości objętej decyzją o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej;
- 7) wydzielenia działki budowlanej niezbędnej do korzystania z budynku mieszkalnego;
- 8) wydzielenia działek gruntu na terenach zamkniętych.

Art. 155.

1. Przy szacowaniu nieruchomości wykorzystuje się wszelkie, niezbędne i dostępne dane o nieruchomościach, zawarte w szczególności w:
 - 1) księgach wieczystych;
 - 2) katastrze nieruchomości;
 - 3) ewidencji sieci uzbrojenia terenu;
 - 3a) ewidencji numeracji porządkowej nieruchomości;
 - 3b) rejestrach zabytków;
 - 4) tabelach taksacyjnych i na mapach taksacyjnych tworzonych na podstawie art. 169;

[5) planach miejscowych, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwoleniach na budowę;]

<5) planach miejscowych, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz zaświadczeniach o rejestracji budowy;>

- 6) wykazach prowadzonych przez urzędy skarbowe;
 - 6a) dokumentach będących w posiadaniu agencji, którym Skarb Państwa powierzył, w drodze ustaw, wykonywanie prawa własności i innych praw rzeczowych na jego rzecz;
 - 6b) w aktach notarialnych znajdujących się w posiadaniu spółdzielni mieszkaniowych, dotyczących zbywania spółdzielczych praw do lokali;
 - 7) umowach, orzeczeniach, decyzjach i innych dokumentach, będących podstawą wpisu do ksiąg wieczystych, rejestrów wchodzących w skład operatu katastralnego, a także w wyciągach z operatów szacunkowych przekazywanych do katastru nieruchomości.
2. Wykorzystane w operacie szacunkowym dane, o których mowa w ust. 1, mogą mieć formę wypisów i wyrysów, poświadczonych przez rzeczoznawcę majątkowego.
 3. Właściwe organy, agencje, o których mowa w ust. 1 pkt 6a, spółdzielnie mieszkaniowe, sądy oraz urzędy skarbowe są obowiązane udostępniać rzeczoznawcom majątkowym dane określone w ust. 1.
 4. Przy wycenie nieruchomości na potrzeby związane w szczególności z pozbawieniem lub ograniczeniem praw do nieruchomości, a także z ponoszeniem ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, rzeczoznawca majątkowy działający na zlecenie organów administracji publicznej lub sądów ma prawo wstępu na nieruchomość będącą przedmiotem wyceny oraz dokonywania niezbędnych czynności związanych z szacowaniem nieruchomości.

USTAWA z dnia 22 sierpnia 1997 r. O BEZPIECZEŃSTWIE IMPREZ MASOWYCH (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 909 oraz z 2006 r. Nr 99 poz. 663 i 665)

Art. 7.

1. Do wniosku, o którym mowa w art. 6, należy dołączyć:
 - 1) opinie właściwych miejscowo komendantów powiatowych (miejskich) Policji i Państwowej Straży Pożarnej i kierownika jednostki organizacyjnej pomocy doraźnej (pogotowia ratunkowego), które muszą zawierać informacje o niezbędnej wielkości ich sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia imprezy, zastrzeżeniach do stanu technicznego obiektu oraz o przewidywanych przez Policję zagrożeniach;
 - 2) opinię właściwego miejscowo państwowego inspektora sanitarnego;

- 2a) kopie aktualnych protokołów z kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 i Nr 170, poz. 1217 oraz z 2007 r. Nr 88, poz. 587 i Nr 99, poz. 665);
- 3) graficzny, wraz z opisem, plan obiektu lub terenu, na którym ma być przeprowadzona impreza masowa, zawierający:
 - a) oznaczenie dróg dojścia i rozchodzenia się publiczności, dróg ewakuacyjnych i dróg dojazdowych dla pojazdów służb ratowniczych,
 - b) oznaczenie punktów pomocy medycznej, punktów czerpalnych wody do picia i do celów przeciwpożarowych oraz punktów informacyjnych,
 - c) oznaczenie lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych, zaworów, przyłączy wody, gazu i energii elektrycznej oraz innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowników obiektu lub terenu,
 - d) informacje o rozmieszczeniu służb porządkowych, rozmieszczeniu osób na imprezie masowej i ewentualnym rozdzieleniu ich według sektorów oraz o rozmieszczeniu punktów gastronomicznych i sanitariatów;
- 4) regulamin obiektu wraz z informacją o sposobie udostępnienia go uczestnikom imprezy masowej;
- 5) program i regulamin imprezy masowej, ewentualnie terminarz imprez masowych odbywających się według ustalonego terminarza lub według ustalonych zasad wraz z informacją o sposobie udostępnienia ich uczestnikom imprezy masowej;
- 6) informację o liczbie miejsc dla osób w obiekcie lub na terenie, gdzie impreza masowa będzie zorganizowana, mogących wystąpić zagrożeniach porządku publicznego, w tym informację o ewentualnym uznaniu imprezy masowej za imprezę o podwyższonym ryzyku, oraz informację o liczbie osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, o stanie liczebnym, organizacji, oznakowaniu, wyposażeniu i sposobie rozmieszczenia służb porządkowej i informacyjnej; w odniesieniu do służby porządkowej przyjmuje się przelicznik - co najmniej 10 porządkowych na 300 osób, które mogą być obecne na imprezie, i co najmniej 1 porządkowy na każde następne 100 osób. W przypadku uznania imprezy za imprezę o podwyższonym ryzyku, przeliczniki te wynoszą odpowiednio 15 porządkowych na 300 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, i co najmniej 2 porządkowych na każde następne 100 osób, przy czym wszyscy porządkowi muszą legitymować się ważną licencją pracownika ochrony;
- 7) wskazanie osoby reprezentującej organizatora w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osób uczestniczących w imprezie masowej (kierownika do spraw bezpieczeństwa);
- 8) pisemną instrukcję określającą zadania służby porządkowej oraz warunki łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy;
- 9) szczegółowe zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia;
- 10) polisę ubezpieczeniową, o której mowa w art. 20;
- 11) pisemną zgodę na przeprowadzenie imprezy masowej kierownika jednostki organizacyjnej lasów państwowych, parku narodowego lub krajobrazowego, w razie przeprowadzania imprezy na terenach będących w zarządzie tej jednostki;

- 12) informację o sposobie zapewnienia identyfikacji osób biorących udział w masowej imprezie sportowej o podwyższonym ryzyku organizowanej na stadionie lub w hali sportowej.
- 1a. Organizator imprezy masowej, nie później niż 14 dni przed wystąpieniem z wnioskiem o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej, zwraca się do właściwych miejscowo komendantów powiatowych (miejskich) Policji i Państwowej Straży Pożarnej, kierownika jednostki organizacyjnej pomocy doraźnej (pogotowia ratunkowego) i państwowego inspektora sanitarnego o wydanie opinii, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.
- 1b. Właściwi miejscowo komendanci powiatowi (miejscy) Policji i Państwowej Straży Pożarnej wydają opinię na podstawie przedłożonej przez organizatora imprezy dokumentacji i informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 3-9 i 11 oraz w ust. 3, jak również oceny zagrożeń.
2. Do wniosku należy ponadto dołączyć informację o powiadomieniu właściwych ze względu na miejsce, na którym ma się odbyć impreza masowa:
- 1) komendanta oddziału Straży Granicznej, w przypadku przeprowadzania imprez masowych w strefie nadgranicznej;
 - 2) komendanta terenowej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w przypadku przeprowadzania imprez masowych na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej.
3. Organizator imprezy masowej załącza do wniosku informację o zainstalowanych urządzeniach, o których mowa w art. 15.
- [4. W przypadku gdy właściciel obiektu, na terenie którego odbywa się impreza masowa, posiada decyzję powiatowego organu o pozwoleniu na użytkowanie, wydaną stosownie do przepisów prawa budowlanego, a charakter imprezy masowej jest zgodny z przeznaczeniem obiektu, jest on obowiązany przedłożyć ważne opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, właściwych miejscowo: komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego inspektora sanitarnego. Opinie te są ważne nie dłużej niż 6 miesięcy.]*
- <4. W przypadku gdy właściciel obiektu, na terenie którego odbywa się impreza masowa, rozpoczął jego użytkowanie zgodnie z przepisami prawa budowlanego, a charakter imprezy masowej jest zgodny z przeznaczeniem obiektu, jest on obowiązany przedłożyć ważne opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, właściwych miejscowo: komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Opinie te są ważne nie dłużej niż 6 miesięcy.>**

USTAWA z dnia 29 sierpnia 1997 r. O USŁUGACH TURYSTYCZNYCH (Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268, z późn. zm.)

Art. 39a.

1. Przedsiębiorca, który zamierza rozpocząć świadczenie usług hotelarskich w obiekcie hotelarskim, może ubiegać się o przyznanie zaszerogowania obiektu hotelarskiego do odpowiedniego rodzaju i kategorii, zwane dalej "promesą".
2. Promesę wydaje, na wniosek przedsiębiorcy, marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce położenia obiektu hotelarskiego.
3. Promesa jest wydawana w formie decyzji administracyjnej na czas określony nie dłuższy niż dwa lata.
4. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien zawierać w szczególności:
 - 1) oznaczenie przedsiębiorcy wraz z podaniem jego siedziby i adresu, a w wypadku gdy przedsiębiorcą jest osoba fizyczna - miejsca zamieszkania i adresu;
 - 2) nazwę obiektu, jeżeli usługi będą świadczone z użyciem nazwy własnej obiektu;
 - 3) określenie położenia obiektu, wraz z podaniem jego adresu;
 - 4) wskazanie rodzaju obiektu hotelarskiego i kategorii, o które ubiega się przedsiębiorca.

[5. Do wniosku dołącza się ostateczną decyzję o pozwoleniu na budowę lub zmianę sposobu użytkowania obiektu.]

<5. Do wniosku dołącza się zaświadczenie o rejestracji budowy.>

6. W okresie ważności promesy przedsiębiorca nie może świadczyć usług hotelarskich w obiekcie, z zastrzeżeniem ust. 7. Przedsiębiorca może używać nazwy rodzajowej i oznaczenia kategorii do celów informacyjnych i promocyjnych obiektu hotelarskiego.
7. Marszałek województwa może, w drodze postanowienia, zezwolić na rozpoczęcie świadczenia usług hotelarskich przez przedsiębiorcę, który otrzymał promesę, po złożeniu przez niego kompletnego wniosku o zaszerogowanie obiektu hotelarskiego do odpowiedniego rodzaju i kategorii.

USTAWA z dnia 7 maja 1999 r. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.)

Art. 10.

1. Zabrania się budowy obiektów budowlanych, tymczasowych obiektów budowlanych i urządzeń budowlanych na terenie Pomnika Zagłady i jego strefy ochronnej, z wyjątkiem obiektów i urządzeń niezbędnych do zabezpieczenia Pomnika Zagłady przed zniszczeniem lub uszkodzeniem oraz zapewnienia porządku i czystości na jego terenie, stałej konserwacji, oznakowania jego granic albo granic strefy ochronnej lub niezbędnej obsługi osób odwiedzających ten Pomnik.

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

[2. Wydanie przewidzianych w odrębnych przepisach pozwoleń na budowę obiektów budowlanych, tymczasowych obiektów budowlanych i urządzeń budowlanych, o których mowa w ust. 1, lub rozpoczęcie budowy takich obiektów, w przypadku gdy nie jest wymagane pozwolenie na budowę, wymaga zgody wojewody, udzielonej w drodze decyzji.]

<2. Rejestracja budowy na podstawie przepisów prawa budowlanego, obiektów budowlanych, tymczasowych obiektów budowlanych i urządzeń budowlanych, o których mowa w ust. 1, lub rozpoczęcie budowy takich obiektów, w przypadku gdy nie jest wymagana rejestracja budowy, wymaga zgody wojewody, udzielonej w drodze decyzji.>

3. Wojewoda nakazuje, w drodze decyzji, rozbiórkę obiektu budowlanego lub jego części, będącego w budowie albo wybudowanego bez wymaganej zgody, o której mowa w ust. 2.

USTAWA z dnia 13 lipca 2000 r. O OCHRONIE NABYWCÓW PRAWA KORZYSTANIA Z BUDYNKU LUB POMIESZCZENIA MIESZKALNEGO W OZNACZONYM CZASIE W KAŻDYM ROKU ORAZ O ZMIANIE USTAW KODEKS CYWILNY, KODEKS WYKROCZEŃ I USTAWY O KSIĘGACH WIECZYSTYCH I HIPOTECE (Dz. U. Nr 74, poz. 855 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959)

Art. 3.

1. Prospekt powinien zawierać przynajmniej:

- 1) imię, nazwisko oraz adres przedsiębiorcy, a gdy przedsiębiorca jest osobą prawną, także jego nazwę (firmę), siedzibę i adres, oznaczenie formy prawnej prowadzonej działalności oraz nazwiska osób uprawnionych do jej reprezentowania; jeżeli przedsiębiorca jest wpisany we właściwym rejestrze, obowiązany jest podać także numer, pod którym został wpisany,
- 2) jeżeli przedsiębiorca nie jest właścicielem budynku lub pomieszczenia mieszkalnego - imię, nazwisko i adres właściciela, a gdy właściciel jest osobą prawną, jego nazwę (firmę), siedzibę i adres oraz podstawę prawną dysponowania przez przedsiębiorcę tym budynkiem lub pomieszczeniem mieszkalnym,
- 3) określenie treści prawa korzystania z budynku lub pomieszczenia mieszkalnego w oznaczonym czasie w każdym roku, wraz ze wskazaniem, czy nabywca może je zamienić lub przenieść uprawnienie do jego wykonywania, oraz zasady zbywania tego prawa i związane z tym koszty,
- 4) określenie przesłanek wykonywania prawa, o którym mowa w pkt 3, wymagane przepisami państwa, w którym położony jest budynek lub pomieszczenie mieszkalne, z zaznaczeniem czy zostały one spełnione oraz które z nich należy jeszcze spełnić,
- 5) określenie budynku lub pomieszczenia mieszkalnego albo wskazanie sposobu ich oznaczenia spośród nieruchomości, będących w dyspozycji przedsiębiorcy; jeżeli prospekt lub umowa określa budynek lub pomieszczenie mieszkalne - dokładny ich

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- opis i położenie, a w razie określenia sposobu ich oznaczenia - listę budynków lub pomieszczeń mieszkalnych, którymi przedsiębiorca dysponuje,
- 6) jeżeli prawo nabywcy odnosi się do budynku lub pomieszczenia mieszkalnego, które są projektowane lub w budowie - dane dotyczące:
- a) stanu zaawansowania robót budowlanych oraz stanu infrastruktury,
 - b) terminu zakończenia budowy,
 - [c) pozwolenia na budowę (numer pozwolenia na budowę oraz oznaczenie organu, który je wydał, wraz z adresem),]*
 - <c) zaświadczenia o rejestracji budowy (numer zaświadczenia o rejestracji budowy oraz oznaczenie organu, który je wydał, wraz z adresem),>**
 - d) urzędzeń pozwalających na właściwe korzystanie z nieruchomości,
 - e) prawnego zabezpieczenia zakończenia prac budowlanych oraz zwrotu należności nabywcy, gdy prace budowlane nie zostaną zakończone, ze wskazaniem warunków dotyczących wykonania zabezpieczenia,
- 7) dane dotyczące usług związanych z korzystaniem z budynku lub pomieszczenia mieszkalnego, w szczególności jego utrzymanie, wywóz śmieci, dostarczanie wody, elektryczności i gazu, oraz warunków korzystania z tych usług,
- 8) dane dotyczące urzędzeń przeznaczonych do wspólnego używania, w szczególności basenu, sauny, oraz warunków korzystania z tych urzędzeń,
- 9) dane dotyczące zasad zarządzania budynkiem lub pomieszczeniem mieszkalnym oraz ponoszenia kosztów jego utrzymania, napraw i remontów,
- 10) dane dotyczące wysokości ryczałtowego wynagrodzenia za nabycie prawa oraz podstawy obliczania innych należności, w tym obciążeń związanych z korzystaniem z nieruchomości, w szczególności kosztów zarządu, podatków i opłat lokalnych, kosztów napraw i remontów,
- 11) informację o prawie nabywcy do odstąpienia od umowy, z pouczeniem o wymaganej pisemnej formie oświadczenia woli o odstąpieniu, wskazaniem adresata oświadczenia woli o odstąpieniu, terminu, w którym z prawa tego można skorzystać, wraz z powiadomieniem, że termin do odstąpienia od umowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1-3, jest zachowany, jeżeli nabywca przed jego upływem wyśle na wskazany adres oświadczenie woli o odstąpieniu od umowy,
- 12) informację o kosztach, które, w przypadku ich poniesienia przez przedsiębiorcę w związku z zawarciem i odstąpieniem od umowy, będą podlegać zwrotowi przez nabywcę, w razie skorzystania przez niego z prawa odstąpienia od umowy,
- 13) informację o sposobie uzyskiwania dodatkowych danych, dotyczących proponowanej umowy.
2. Przed zawarciem umowy, o której mowa w art. 1 ust. 1, przedsiębiorca może zmienić zawarte w prospekcie informacje i dane, jeżeli zmiany są następstwem okoliczności, na które nie miał wpływu. O zmianach tych przedsiębiorca powinien poinformować drugą stronę na piśmie, przed zawarciem umowy.

USTAWA z dnia 29 listopada 2000 r. – PRAWO ATOMOWE (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276, z 2008 r. Nr 93, poz. 583 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97)

[Art. 37.

Prezes Agencji wydaje zezwolenie na budowę, rozruch i próbną eksploatację obiektu jądrowego na wniosek inwestora, a zezwolenie na stałą eksploatację i likwidację - na wniosek kierownika jednostki eksploatującej. Zezwolenie jest warunkiem uzyskania pozwolenia na budowę, użytkowanie i rozbiórkę obiektu jądrowego wydawanego na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 i Nr 170, poz. 1217).]

<Art. 37.

Prezes Agencji wydaje zezwolenie na budowę, rozruch i próbną eksploatację obiektu jądrowego na wniosek inwestora, a zezwolenie na stałą eksploatację i likwidację - na wniosek kierownika jednostki eksploatującej. Zezwolenie jest warunkiem rejestracji budowy i zawiadomienia o zakończeniu budowy dotyczących obiektu jądrowego dokonywanego na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.).>

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.)

Art. 75.

1. W trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac, a w szczególności ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.
2. Przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji.
3. Jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą.

[4. Właściwy organ administracji w pozwoleniu na budowę szczegółowo określa zakres obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 3.]

<4. Właściwy organ administracji w decyzji o rejestracji budowy szczegółowo określa zakres obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 3.>

5. Wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w przypadku przedsięwzięć, dla których była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, określa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje,

przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Art. 135.

1. Jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, to dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej tworzy się obszar ograniczonego użytkowania.
 2. Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały.
 3. Obszar ograniczonego użytkowania dla zakładów lub innych obiektów, niewymienionych w ust. 2, tworzy rada powiatu w drodze uchwały.
 - 3a. Organy, o których mowa w ust. 2 i 3, tworząc obszar ograniczonego użytkowania, określają granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne dotyczące budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego.
 - 3b. Obszar ograniczonego użytkowania tworzy się na podstawie poświadczonej przez właściwy organ kopii mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym konieczne jest utworzenie tego obszaru; nie dotyczy to przedsięwzięć polegających na budowie drogi krajowej.
- [4. Jeżeli obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wynika z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, przed utworzeniem tego obszaru nie wydaje się pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego oraz nie rozpoczyna się jego użytkowania, gdy pozwolenie na użytkowanie nie jest wymagane, z zastrzeżeniem ust. 5. Obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla określonego zakładu lub innego obiektu stwierdza się w pozwoleniu na budowę.]*
- <4. Jeżeli obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wynika z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, przed utworzeniem tego obszaru nie rozpoczyna się jego użytkowania, z zastrzeżeniem ust. 5. Obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla określonego zakładu lub innego obiektu stwierdza się w decyzji o rejestracji budowy.>**
5. Jeżeli obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wynika z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, dla przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi krajowej w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, Nr 23, poz. 136 i Nr 192, poz. 1381 oraz z 2008 r. Nr 54, poz. 326) obszar ograniczonego użytkowania wyznacza się na podstawie

analizy porealizacyjnej z uwzględnieniem dokumentacji, o której mowa w ust. 5a. W decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nakłada się obowiązek sporządzenia analizy porealizacyjnej po upływie 1 roku od dnia oddania obiektu do użytkowania i jej przedstawienia w terminie 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania.

- 5a. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zakres i formę dokumentacji niezbędnej do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi krajowej w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, sposoby ograniczenia użytkowania terenu w obszarach ograniczonego użytkowania oraz rodzaje rekompensaty dla właścicieli nieruchomości położonych w obszarach ograniczonego użytkowania.
- 5b. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 5a, minister właściwy do spraw transportu uwzględnia przeznaczenie terenów położonych w obszarach ograniczonego użytkowania oraz słuszny interes właścicieli nieruchomości położonych w tych obszarach.
6. Obszar ograniczonego użytkowania tworzy się także dla instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego, innych niż wymienione w ust. 1, dla których pozwolenie na budowę zostało wydane przed dniem 1 października 2001 r., a których użytkowanie rozpoczęło się nie później niż do dnia 30 czerwca 2003 r., jeżeli, pomimo zastosowania najlepszych dostępnych technik, nie mogą być dotrzymane dopuszczalne poziomy hałasu poza terenem zakładu.

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. O ODPADACH (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.)

Art. 2.

1. Przepisy ustawy stosuje się także do postępowania z masami ziemnymi lub skalnymi, jeżeli są usuwane albo przemieszczane w związku z realizacją inwestycji lub prowadzeniem eksploatacji kopalni.
2. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

[1) mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z realizacją inwestycji, jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzja o pozwoleniu na budowę lub zgłoszenie robót budowlanych określają warunki i sposób ich zagospodarowania, a ich zastosowanie nie spowoduje przekroczeń wymaganych standardów jakości gleby i ziemi, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;]

<1) mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z realizacją inwestycji, jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzja o rejestracji budowy określają warunki i sposób ich zagospodarowania, a ich zastosowanie nie spowoduje przekroczeń wymaganych standardów jakości

gleby i ziemi, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;>

- 1a) mas ziemnych lub skalnych przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż, jeżeli koncesja na wydobywanie kopalin ze złóż, udzielona na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze lub miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego określają warunki i sposób ich zagospodarowania;
 - 2) mas ziemnych pochodzących z pogłębiania akwenów morskich w związku z utrzymywaniem infrastruktury zapewniającej dostęp do portów oraz infrastruktury portowej, a także z pogłębiania zbiorników wodnych, stawów, cieków naturalnych, kanałów i rowów w związku z utrzymywaniem i regulacją wód, stanowiących niezanieczyszczony urobek;
 - 3) odpadów promieniotwórczych w rozumieniu przepisów prawa atomowego;
 - 4) gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza;
 - 5) ścieków w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska;
 - 6) odchodów zwierząt, obornika, gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu;
 - 7) substancji wykorzystywanych jako czynniki chłodnicze przeznaczone do regeneracji.
3. Przepisy ustawy nie naruszają w zakresie postępowania z odpadami przepisów:
- 1) ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze;
 - 2) ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz. U. z 2006 r. Nr 99, poz. 692);
 - 3) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1042);
 - 4) ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.);
 - 5) ustawy z dnia 12 września 2002 r. o portowych urządzeniach do odbioru odpadów oraz pozostałości ładunkowych ze statków (Dz. U. Nr 166, poz. 1361, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 203, poz. 1683);
 - 6) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1774/2002/WE z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2003, str. 1 i L 19 z 19.01.2005, str. 27 oraz str. 34);
 - 7) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn. zm.);
 - 8) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263 oraz z 2005 r. Nr 175, poz. 1458 i Nr 203, poz. 1683);
 - 9) ustawy z dnia 30 lipca 2004 r. o międzynarodowym obrocie odpadami (Dz. U. Nr 191, poz. 1956).

Art. 21.

1. W decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi określa się:

- 1) ilość odpadów niebezpiecznych poszczególnych rodzajów dopuszczonych do wytworzenia w ciągu roku;
 - 2) sposób dalszego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi;
 - 3) wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów niebezpiecznych;
 - 4) termin obowiązywania decyzji, wydawanej na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.
- [2. Decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi wydaje się po uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie obiektu albo po zakończeniu postępowania w sprawie zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 i Nr 170, poz. 1217), jeżeli są wymagane.]
- <2. Decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi wydaje się po zawiadomieniu o zakończeniu budowy w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.)>**

Art. 27.

1. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wydaje się na wniosek, który powinien zawierać:
 - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidywanych do odzysku lub unieszkodliwiania; w przypadku gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
 - 2) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów poddawanych odzyskowi lub unieszkodliwianiu w okresie roku;
 - 3) oznaczenie miejsca prowadzenia działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów;
 - 4) (uchylony);
 - 5) wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów;
 - 6) szczegółowy opis stosowanych metod odzysku lub unieszkodliwiania odpadów;
 - 7) przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji zawodowych lub przeszkolenia pracowników oraz liczby i jakości posiadanych instalacji i urządzeń odpowiadających wymaganiom ochrony środowiska;
 - 8) przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
2. W zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów określa się:
 - 1) rodzaj i ilość odpadów przewidywanych do odzysku lub unieszkodliwiania w okresie roku;
 - 2) miejsce i dopuszczone metody odzysku lub unieszkodliwiania odpadów;
 - 3) dodatkowe warunki prowadzenia działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, jeżeli wymaga tego specyfika odpadów, w

szczególności niebezpiecznych, lub potrzeba zachowania wymagań ochrony życia, zdrowia ludzi lub ochrony środowiska;

- 4) miejsce i sposób magazynowania odpadów;
- 5) (uchylony);
- 6) czas obowiązywania zezwolenia.

[3. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wydaje się po uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie obiektu lub po zakończeniu postępowania w sprawie zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, jeżeli są wymagane, a w przypadku zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych dodatkowo po kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska funkcjonowania instalacji i urządzeń służących do unieszkodliwiania odpadów.]

<3. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wydaje się po zawiadomieniu o zakończeniu budowy w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, a w przypadku zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych dodatkowo po kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska funkcjonowania instalacji i urządzeń służących do unieszkodliwiania odpadów.>

Art. 28.

1. Prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów oraz prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów wymaga uzyskania zezwolenia, z zastrzeżeniem art. 31 ust. 1, art. 32 ust. 1 oraz art. 33 ust. 1a i 4.
2. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów wydaje starosta.
3. Właściwym starostą, o którym mowa w ust. 2, jest:
 - 1) do wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów - starosta właściwy ze względu na miejsce zbierania odpadów;
 - 2) do wydania zezwolenia na transport odpadów - starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów.
4. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów wydaje się w drodze decyzji na wniosek, który powinien odpowiednio zawierać:
 - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidywanych do zbierania lub transportu; w przypadku gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
 - 2) oznaczenie obszaru prowadzenia działalności - w przypadku transportu odpadów lub miejsca prowadzenia działalności - w przypadku zbierania odpadów;
 - 3) w przypadku zbierania odpadów wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów, a także opis sposobu dalszego zagospodarowania odpadów;
 - 4) wskazanie sposobu i środków transportu odpadów;

- 5) przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów;
 - 6) przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.
5. W zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów określa się odpowiednio:
- 1) rodzaje odpadów przewidywanych do zbierania lub transportu;
 - 2) oznaczenie obszaru prowadzenia działalności - w przypadku transportu odpadów lub miejsca prowadzenia działalności - w przypadku zbierania odpadów;
 - 3) w przypadku zbierania odpadów miejsce i sposób oraz rodzaj magazynowanych odpadów, a także opis sposobu dalszego zagospodarowania odpadów;
 - 4) sposób i środki transportu odpadów;
 - 5) dodatkowe warunki prowadzenia działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów, jeżeli wymaga tego specyfika odpadów, w szczególności niebezpiecznych, lub potrzeba zachowania wymagań ochrony życia, zdrowia ludzi lub ochrony środowiska;
 - 6) czas obowiązywania zezwolenia.
6. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest wydawane w drodze decyzji, przez właściwy organ na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.
7. Kopię wydanej decyzji starosta przekazuje marszałkowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu:
- 1) w przypadku zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów - ze względu na miejsce zbierania odpadów;
 - 2) w przypadku zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów - ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów.
8. Nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów zbieranie odpadów komunalnych, wytwarzanych na terenie nieruchomości, przez władającego tą nieruchomością.
9. Uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy wytwórcy odpadów, który transportuje wytworzone przez siebie odpady lub zbiera wytworzone przez siebie odpady w miejscu ich wytworzenia.
- [10. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów wydaje się po uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie obiektu lub po zakończeniu postępowania w sprawie zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, jeżeli są wymagane.]*
- <10. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów wydaje się po zawiadomieniu o zakończeniu budowy w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane.>**

Art. 52.

1. *[Wniosek o wydanie pozwolenia na budowę składowiska odpadów powinien dodatkowo zawierać:]* **<Wniosek o rejestrację budowy w drodze decyzji dotyczący składowiska odpadów powinien dodatkowo zawierać:>**

- 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby wnioskodawcy oraz zarządzającego składowiskiem odpadów, jeżeli są to różne podmioty, oraz adres składowiska odpadów;
- 2) rodzaje odpadów przewidziane do składowania na danym składowisku odpadów;
- 3) przewidywaną roczną i całkowitą ilość składowanych odpadów oraz pojemność składowiska odpadów;
- 4) opis terenu składowiska odpadów, a w szczególności jego charakterystykę geologiczną i hydrogeologiczną;
- 5) opis sposobu zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- 6) plan dotyczący eksploatacji, zarządzania i monitorowania składowiska odpadów;
- 7) plan dotyczący zamknięcia składowiska odpadów oraz działań poeksploatacyjnych;
- 8) sposoby zapobiegania awariom i sposoby postępowania w przypadku ich wystąpienia;
- 9) kwalifikacje planowanego do zatrudnienia personelu;
- 10) proponowaną wysokość i formę zabezpieczenia roszczeń.

[2. Organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów określa w nim wymagania zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi, ochronę środowiska oraz ochronę uzasadnionych interesów osób trzecich.]

<2. Organ właściwy do wydania decyzji o rejestracji budowy dotyczącej budowy składowiska odpadów określa w niej wymagania zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi, ochronę środowiska oraz ochronę uzasadnionych interesów osób trzecich.>

3. Wymagania, o których mowa w ust. 2, dotyczą:

- 1) typu składowiska odpadów;
- 2) warunków technicznych składowiska odpadów;
- 3) rodzaju odpadów dopuszczonych do składowania na składowisku odpadów;
- 4) rodzaju odpadów niebezpiecznych dopuszczonych do składowania na wydzielonej części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne, jeżeli część tego składowiska wydzielono do składowania odpadów niebezpiecznych;
- 5) rocznej i ogólnej ilości odpadów dopuszczonych do składowania;
- 6) sposobu eksploatacji składowiska;
- 7) docelowej rzędnej (maksymalnej wysokości) składowania;
- 8) sposobu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania odcieków;
- 9) sposobu gromadzenia, oczyszczania i wykorzystywania lub unieszkodliwiania gazu składowiskowego;
- 10) sposobu, częstotliwości i czasu monitorowania składowiska odpadów;
- 11) sposobu postępowania w przypadku wystąpienia awarii;
- 12) określenia technicznego sposobu zamknięcia składowiska odpadów;

13) kierunku rekultywacji;

[14) obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie składowiska odpadów;]

<14) obowiązku zawiadomienia o zakończeniu budowy składowiska odpadów;>

15) określenia wysokości i formy zabezpieczenia roszczeń.

[4. Organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów odmawia wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów, jeżeli budowa składowiska odpadów nie jest określona w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.]

<4. Organ właściwy do wydania decyzji o rejestracji budowy dotyczącej budowy składowiska odpadów odmawia wydania decyzji, jeżeli budowa składowiska odpadów nie jest określona w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.>

Art. 53.

[1. Pozwolenie na użytkowanie składowiska odpadów może być wydane po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji składowiska odpadów oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.]

<1. Rozpoczęcie użytkowania składowiska odpadów wymaga zatwierdzenia instrukcji eksploatacji składowiska odpadów oraz po przeprowadzenia kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.>

2. Wniosek o zatwierdzenie instrukcji eksploatacji składowiska odpadów powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby wnioskodawcy oraz zarządzającego składowiskiem odpadów, jeżeli są to różne podmioty, oraz adres składowiska odpadów;
- 2) określenie typu składowiska odpadów;
- 3) określenie, czy na tym składowisku, jeżeli nie jest to składowisko odpadów niebezpiecznych, zostały wydzielone części, na których mają być składowane określone rodzaje odpadów niebezpiecznych;
- 4) rodzaje odpadów przeznaczonych do składowania na tym składowisku;
- 5) wskazanie kwalifikacji kierownika i pracowników składowiska odpadów;
- 6) wyszczególnienie urządzeń technicznych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania składowiska odpadów (np. kompaktor, spychacz, waga, brodzik dezynfekcyjny, środki transportu);
- 7) wyszczególnienie aparatury kontrolno-pomiarowej wraz ze schematem rozmieszczenia punktów pomiarowych;
- 8) określenie sposobu składowania poszczególnych rodzajów odpadów;
- 9) określenie rodzaju i grubości stosowanej warstwy izolacyjnej;
- 10) określenie godzin otwarcia składowiska odpadów;
- 11) określenie sposobu zabezpieczenia składowiska odpadów przed dostępem osób nieuprawnionych;
- 12) określenie procedury przyjęcia odpadów na składowisko odpadów;
- 13) określenie sposobów i częstotliwości prowadzonych badań;
- 14) określenie sposobu prowadzenia dokumentacji dotyczącej eksploatacji składowiska odpadów.

3. Instrukcję eksploatacji składowiska odpadów zatwierdza, w drodze decyzji:
 - 1) marszałek województwa - dla przedsięwzięć lub instalacji, o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy - Prawo ochrony środowiska;
 - 2) starosta - dla pozostałych przedsięwzięć.
4. W decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów określa się:
 - 1) typ składowiska odpadów;
 - 2) w razie potrzeby wydzielone części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne, na których mogą być składowane określone rodzaje odpadów niebezpiecznych;
 - 3) rodzaje odpadów dopuszczonych do składowania na tym składowisku odpadów;
 - 4) urządzenia techniczne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania składowiska;
 - 5) aparaturę kontrolno-pomiarową wraz ze schematem rozmieszczenia punktów pomiarowych;
 - 6) sposoby składowania poszczególnych rodzajów odpadów;
 - 7) rodzaj i grubość stosowanej warstwy izolacyjnej;
 - 8) godziny otwarcia składowiska odpadów;
 - 9) sposób zabezpieczenia składowiska odpadów przed dostępem osób nieuprawnionych;
 - 10) procedury przyjęcia odpadów na składowisko odpadów;
 - 11) sposoby i częstotliwość prowadzenia badań;
 - 12) sposób prowadzenia dokumentacji dotyczącej eksploatacji składowiska odpadów;
 - 13) dodatkowe wymagania związane ze specyfiką składowania odpadów.
5. Organ, o którym mowa w ust. 3, odmówi, w drodze decyzji, zatwierdzenia instrukcji eksploatacji składowiska odpadów, jeżeli:
 - 1) kierownik składowiska odpadów nie posiada świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami;
 - 2) instrukcja zawiera ustalenia sprzeczne z wymaganiami sanitarnymi, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowymi, a także wymaganiami ochrony środowiska;
 - [3) sposób eksploatacji jest sprzeczny z założeniami przyjętymi w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub o pozwoleniu na budowę;]*
 - <3) sposób eksploatacji jest sprzeczny z założeniami przyjętymi w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub w decyzji o rejestracji budowy;>**
 - 4) sposób eksploatacji mógłby powodować zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi lub dla środowiska.
6. Organ właściwy do zatwierdzenia instrukcji eksploatacji składowiska odpadów jest obowiązany, za zgodą strony, na rzecz której decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska odpadów została wydana, do przeniesienia tej decyzji na rzecz innej osoby, jeżeli wyrazi ona zgodę na przyjęcie wszystkich warunków zawartych w tej decyzji.

Art. 54a.

1. Odpady składowane na składowisku odpadów mogą być z niego wydobyte.
2. Wydobycie odpadów ze składowiska odpadów wymaga uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

[3. Przepisy ust. 1 i 2 dotyczą również wydobywania odpadów ze zwałowisk odpadów, dla których nie było wymagane uzyskanie decyzji lokalizacyjnych lub decyzji o pozwoleniu na budowę.]

<3. Przepisy ust. 1 i 2 dotyczą również wydobywania odpadów ze zwałowisk odpadów, dla których nie było wymagane uzyskanie decyzji lokalizacyjnych lub nie była wymagana rejestracja budowy.>

Art. 59.

1. Zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany:

- 1) ustalić ilość odpadów przed ich przyjęciem na składowisko;
- 2) sprawdzić zgodność przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu;
- 3) zapewnić selektywne składowanie odpadów, mając na uwadze uniknięcie szkodliwych dla środowiska reakcji pomiędzy składnikami tych odpadów, możliwość dalszego ich wykorzystania oraz rekultywację i ponowne zagospodarowanie terenu składowiska odpadów;
- 4) utrzymywać i eksploatować składowisko odpadów w sposób zapewniający właściwe funkcjonowanie urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie składowiska odpadów oraz zachowanie wymagań sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, a także zasad ochrony środowiska, zgodnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska odpadów;
- 5) odmówić przyjęcia odpadów na składowisko odpadów, których skład jest niezgodny z dokumentami wymaganymi przy obrocie odpadami lub zezwoleniem na składowanie odpadów niebezpiecznych na wydzielonej części innego składowiska odpadów lub zezwoleniem na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, i zawiadomić o tym niezwłocznie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska;

[6) zawiadomić organ, który wydał decyzję o pozwoleniu na użytkowanie składowiska odpadów oraz wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o zakończeniu eksploatacji i wykonaniu prac rekultywacyjnych;]

<6) zawiadomić wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o zakończeniu eksploatacji i wykonaniu prac rekultywacyjnych;>

- 7) monitorować składowisko odpadów przed rozpoczęciem, w trakcie i po zakończeniu eksploatacji składowiska oraz corocznie przysyłać uzyskane wyniki wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do końca pierwszego kwartału, po zakończeniu roku kalendarzowego, którego te wyniki dotyczyły;
 - 8) powiadamiać niezwłocznie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów, wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska.
2. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 8 wojewódzki inspektor ochrony środowiska określi, w drodze decyzji, zakres i harmonogram działań niezbędnych do ustalenia przyczyn zmian obserwowanych parametrów oraz możliwych zagrożeń dla środowiska, a następnie po ich ustaleniu określi, w drodze decyzji, zakres i harmonogram działań niezbędnych do usunięcia przyczyn i skutków stwierdzonych zagrożeń dla środowiska.

3. W razie niedopełnienia przez zarządzającego składowiskiem odpadów obowiązków, o których mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać decyzję o wstrzymaniu użytkowania składowiska odpadów.
4. Decyzję, o której mowa w ust. 3, może wydać również wojewódzki inspektor sanitarny w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi.
5. W przypadkach określonych w ust. 3 i 4, na wniosek zarządzającego składowiskiem odpadów, odpowiednio wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub wojewódzki inspektor sanitarny może ustalić termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, a w razie nieusunięcia ich w tym terminie - wstrzyma użytkowanie składowiska odpadów.
6. W decyzjach, o których mowa w ust. 3-5, ustala się termin wstrzymania użytkowania, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska jego zakończenia.
7. Decyzje, o których mowa w ust. 2, oraz decyzje o wstrzymaniu użytkowania składowiska odpadów wydawane są z urzędu.

USTAWA z dnia 11 sierpnia 2001 r. O SZCZEGÓLNYCH ZASADACH ODBUDOWY, REMONTÓW I ROZBIÓREK OBIEKTÓW BUDOWLANYCH ZNISZCZONYCH LUB USZKODZONYCH W WYNIKU DZIAŁANIA ŻYWIOŁU (Dz. U. Nr 84, poz. 906)

[Art. 6.

Nie wymaga zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej remont uszkodzonych w wyniku działania żywiołu:

- 1) obiektów liniowych, z wyjątkiem linii kolejowych,*
- 2) budowli regulacyjnych na wodach oraz urządzeń wodnych,*
- 3) obiektów budowlanych o kubaturze mniejszej niż 1.000 m³ i nie wyższych niż 12 m nad poziomem terenu,*
- 4) innych obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 1 ustawy - Prawo budowlane.*

Art. 7.

- 1. Nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę odbudowa zniszczonych w wyniku działania żywiołu:*
 - 1) obiektów liniowych, z wyjątkiem linii kolejowych o znaczeniu państwowym, określonych na podstawie ustawy o transporcie kolejowym,*
 - 2) budowli regulacyjnych na wodach oraz urządzeń wodnych,*
 - 3) obiektów budowlanych o kubaturze mniejszej niż 1.000 m³ i nie wyższych niż 12 m nad poziomem terenu.*
- 2. Zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej wymaga odbudowa obiektów wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 3, z wyjątkiem obiektów gospodarczych i składowych, usytuowanych na działkach siedliskowych.*

3. *Odbudowa obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia na budowę.*
4. *W sprawach dotyczących zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, przepisów art. 30 ust. 1a ustawy - Prawo budowlane nie stosuje się.*

Art. 8.

1. *W zgłoszeniu, o którym mowa w art. 7 ust. 2, określa się zakres i sposób wykonania robót budowlanych oraz termin ich rozpoczęcia. Do zgłoszenia dołącza się, w zależności od potrzeb, odpowiednie szkice lub rysunki. W razie konieczności uzupełnienia zgłoszenia, właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej nakłada, w drodze postanowienia, na zgłaszającego obowiązek uzupełnienia brakujących dokumentów w określonym terminie, a w przypadku nieuzupełnienia tych dokumentów - sprzeciwia się w drodze decyzji.*
2. *Właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na budowę określonego obiektu budowlanego lub wykonanie określonych robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w art. 7 ust. 2, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:*
 - 1) *zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia,*
 - 2) *pogorszenie stanu środowiska lub dóbr kultury,*
 - 3) *pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,*
 - 4) *wprowadzenie, utrwalenie albo zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.*
3. *Zgłoszenia, o którym mowa w art. 7 ust. 2, dokonuje się przed zamierzonym terminem rozpoczęcia robót budowlanych. Do wykonania robót budowlanych można przystąpić, jeżeli w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej nie sprzeciwił się odbudowie w drodze decyzji.*
4. *Przepis ust. 3 stosuje się również do rozbiórek objętych, zgodnie z przepisami ustawy - Prawo budowlane, obowiązkiem uzyskania pozwolenia na budowę albo dokonania zgłoszenia.*

Art. 9.

1. *Do wniosku o pozwolenie na budowę, dotyczącego obiektu budowlanego zniszczonego w wyniku działania żywiołu, dołącza się projekt architektoniczno-budowlany oraz szkic usytuowania obiektu, sporządzone w sposób, który nie narusza ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o ile taki plan istnieje.*
2. *Do wniosku o pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego dołącza się:*
 - 1) *zgody właściciela obiektu,*
 - 2) *szkic usytuowania obiektu,*
 - 3) *opis zakresu i sposobu prowadzenia robót rozbiórkowych,*
 - 4) *opis sposobu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia,*
 - 5) *w zależności od potrzeb, projekt rozbiórki obiektu.*
3. *W sprawach dotyczących wniosków o pozwolenie na budowę lub na rozbiórkę obiektów budowlanych przepisów art. 32, art. 33 i art. 34 ust. 1 i 3 ustawy - Prawo budowlane nie stosuje się.]*

Art. 11.

1. *[Przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę w zakresie odbudowy obiektu budowlanego właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej sprawdza:]*
<Przed rejestracją odbudowy obiektu budowlanego właściwy organ administracji architektoniczno-budowlanej sprawdza:>
 - 1) zgodność projektu architektoniczno-budowlanego z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, o ile taki plan istnieje,
 - 2) kompletność projektu architektoniczno-budowlanego,
 - 3) wykonanie projektu przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia budowlane,
 - 4) posiadanie opinii Zespołu Opiniowania Dokumentacji.
2. *W sprawach dotyczących decyzji o pozwoleniu na budowę w zakresie odbudowy obiektów budowlanych przepisów art. 35 i art. 39 ustawy - Prawo budowlane nie stosuje się.]*

[Art. 12.

1. *Do użytkowania obiektu budowlanego, na odbudowę którego jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę lub zgłoszenie, o którym mowa w art. 7 ust. 2, można przystąpić niezwłocznie po zawiadomieniu właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej o zakończeniu odbudowy.*
2. *Do zawiadomienia o zakończeniu odbudowy realizowanej na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę dołącza się:*
 - 1) *oryginał dziennika budowy,*
 - 2) *oświadczenie kierownika budowy o zgodności wykonanej odbudowy obiektu budowlanego z projektem architektoniczno-budowlanym, przepisami i obowiązującymi Polskimi Normami,*
 - 3) *protokoły badań i sprawdzeń,*
 - 4) *powykonawczą inwentaryzację geodezyjną.]*

<Art. 12.

1. **Do użytkowania obiektu budowlanego, którego odbudowa wymaga wpisu do rejestru robót budowlanych, można przystąpić niezwłocznie po zawiadomieniu właściwego organu nadzoru budowlanego o zakończeniu odbudowy.**
2. **Do zawiadomienia o zakończeniu odbudowy realizowanej na podstawie wpisu do rejestru robót budowlanych dołącza się:**
 - 1) **oryginał dziennika budowy,**
 - 2) **oświadczenie kierownika budowy o zgodności wykonanej odbudowy obiektu budowlanego z projektem architektoniczno-budowlanym, przepisami i obowiązującymi Polskimi Normami,**
 - 3) **protokoły badań i sprawdzeń,**
 - 4) **powykonawczą inwentaryzację geodezyjną.>**

[Art. 13.

1. *Decyzji o pozwoleniu na budowę w zakresie odbudowy obiektu budowlanego nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.*
2. *Decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje się w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku.]*

USTAWA z dnia 27 marca 2003 r. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.)

<Rozdział 4a

Zmiana funkcji użytkowej obiektu budowlanego

Art. 49a.

1. Przez zmianę funkcji użytkowej obiektu budowlanego lub jego części rozumie się w szczególności podjęcie bądź zaniechanie w obiekcie budowlanym lub jego części działalności zmieniającej warunki: bezpieczeństwa pożarowego, powodziowego, pracy, zdrowotne, higieniczno-sanitarne, ochrony środowiska bądź wielkość lub układ obciążeń.
2. Zmiana funkcji użytkowej obiektu budowlanego lub jego części wymaga zgłoszenia wójtowi, burmistrzowi albo prezydentowi miasta. W zgłoszeniu należy określić dotychczasową i zamierzoną funkcję użytkową obiektu budowlanego lub jego części. Do zgłoszenia należy dołączyć:
 - 1) opis i rysunek określający usytuowanie obiektu budowlanego w stosunku do granic nieruchomości i innych obiektów budowlanych istniejących lub budowanych na tej i sąsiednich nieruchomościach, z oznaczeniem części obiektu budowlanego, w której zamierza się dokonać zmiany funkcji użytkowej;
 - 2) zwięzły opis techniczny, określający rodzaj i charakterystykę obiektu budowlanego oraz jego konstrukcję, wraz z danymi techniczno-użytkowymi, w tym wielkościami i rozkładem obciążeń, a w razie potrzeby, również danymi technologicznymi;
 - 3) w zależności od potrzeb:
 - a) ekspertyzę techniczną, wykonaną przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności,
 - b) pozwolenia, uzgodnienia lub opinie wymagane odrębnymi przepisami,
 - c) zaświadczenie osoby posiadającej uprawnienia budowlane bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności i będącej członkiem właściwej izby samorządu zawodowego o zgodności z przepisami techniczno-budowlanymi, jeżeli zmiana funkcji użytkowej wiąże się ze zmianą wielkości i rozkładu obciążeń oraz koniecznością przedstawienia ekspertyzy, o której mowa w lit. a.
3. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta jest obowiązany do rozważenia, czy zamierzona zmiana funkcji użytkowej obiektu budowlanego nie wywiera wpływu na środowisko, uzasadniającego zastosowanie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505). W razie uznania, że zamierzona zmiana funkcji użytkowej wywiera wpływ na środowisko, wójt, burmistrz albo prezydent miasta jest obowiązany zwrócić się do właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska o zajęcie stanowiska. Wystąpienie to wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w ust. 6.

4. W przypadku, gdy zamierzona zmiana funkcji obiektu budowlanego lub jego części jest zaliczona do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko lub dotyczy obiektu zaliczanego do takich przedsięwzięć, ust. 3 stosuje się odpowiednio.
5. W razie konieczności uzupełnienia zgłoszenia wójt, burmistrz albo prezydent miasta nakłada na zgłaszającego, w drodze postanowienia, obowiązek uzupełniania, w określonym terminie, brakujących dokumentów, a w razie ich nieuzupełnienia, wnosi sprzeciw w drodze decyzji.
6. Zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, należy dokonać przed dokonaniem zmiany funkcji obiektu budowlanego lub jego części. Zmiana funkcji użytkowej może nastąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia, wójt, burmistrz albo prezydent miasta nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji i nie później niż po upływie 2 lat od doręczenia zgłoszenia.
7. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta wnosi sprzeciw, jeżeli zamierzona zmiana funkcji użytkowej obiektu budowlanego lub jego części:
 - 1) narusza ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub przepisów odrębnych;
 - 2) może spowodować niedopuszczalne:
 - a) zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia,
 - b) pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
 - c) pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
 - d) wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.
8. Dokonanie zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, po zmianie funkcji użytkowej obiektu budowlanego lub jego części nie wywołuje skutków prawnych.
9. Zgłoszenie zmiany funkcji użytkowej obiektu budowlanego lub jego części nie zwalnia z obowiązku uzyskania rejestracji budowy, jeżeli jest ona wymagana przepisami prawa budowlanego.

Art. 49b.

1. W razie zmiany funkcji użytkowej obiektu budowlanego lub jego części bez wymaganego zgłoszenia, wójt, burmistrz albo prezydent miasta, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie:
 - 1) wstrzymuje użytkowanie obiektu budowlanego lub jego części;
 - 2) nakłada obowiązek przedstawienia w wyznaczonym terminie dokumentów, o których mowa w art. 49a ust. 2;
 - 3) ustala wysokość kary administracyjnej.
2. Karę administracyjną ustala się w wysokości 100 zł za każdy metr kwadratowy powierzchni użytkowej obiektu budowlanego, na której nastąpiła zmiana funkcji użytkowej. W przypadku gdy w obiekcie budowlanym nie wyznacza się powierzchni użytkowej, wysokość kary administracyjnej wynosi 1000 zł. Do kary administracyjnej stosuje się przepisy o podatkach i opłatach lokalnych.
3. W razie niewykonania w terminie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, albo dalszego użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, pomimo jego wstrzymania, albo zmiany funkcji użytkowej obiektu budowlanego lub jego części, pomimo wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 49a ust. 7, wójt, burmistrz

albo prezydent miasta, w drodze decyzji, nakazuje przywrócenie poprzedniej funkcji użytkowej obiektu budowlanego lub jego części.>

Art. 50.

1. Inwestycja celu publicznego jest lokalizowana na podstawie planu miejscowego, a w przypadku jego braku - w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Warunek, o którym mowa w art. 61 ust. 1 pkt 4, stosuje się odpowiednio.
2. Nie wymagają wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego roboty budowlane:
 - 1) polegające na remoncie, montażu lub przebudowie, jeżeli nie powodują zmiany sposobu zagospodarowania terenu i użytkowania obiektu budowlanego oraz nie zmieniają jego formy architektonicznej, a także nie są zaliczone do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, albo
[2) niewymagające pozwolenia na budowę.]
3. (uchylony).
4. Sporządzenie projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego powierza się osobie wpisanej na listę izby samorządu zawodowego urbanistów albo architektów.

[Art. 55.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wiąże organ wydający decyzję o pozwoleniu na budowę.]

<Art. 55.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wiąże organ dokonujący rejestracji zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.).>

Art. 59.

1. Zmiana zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego, polegająca na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, a także zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, z zastrzeżeniem art. 50 ust. 1 i art. 86, wymaga ustalenia, w drodze decyzji, warunków zabudowy. Przepis art. 50 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
- [2. Przepis ust. 1 stosuje się również do zmiany zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę, z wyjątkiem tymczasowej, jednorazowej zmiany zagospodarowania terenu, trwającej do roku.]*
- <2. Przepis ust. 1 stosuje się również do zmiany zagospodarowania terenu, która nie wymaga rejestracji budowy, z wyjątkiem tymczasowej, jednorazowej zmiany zagospodarowania terenu, trwającej do roku.>**
3. W przypadku zmiany zagospodarowania terenu, o której mowa w ust. 2, bez uzyskania decyzji o warunkach zabudowy, wójt, burmistrz albo prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu nieruchomości:

- 1) wstrzymanie użytkowania terenu, wyznaczając termin, w którym należy wystąpić z wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy, albo
- 2) przywrócenie poprzedniego sposobu zagospodarowania.

Art. 63.

1. W odniesieniu do tego samego terenu decyzję o warunkach zabudowy można wydać więcej niż jednemu wnioskodawcy, doręczając odpis decyzji do wiadomości pozostałym wnioskodawcom i właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu nieruchomości.
2. Decyzja o warunkach zabudowy nie rodzi praw do terenu oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich. Informację tej treści zamieszcza się w decyzji.
- [3. Jeżeli decyzja o warunkach zabudowy wywołuje skutki, o których mowa w art. 36, przepisy art. 36 oraz art. 37 stosuje się odpowiednio. Koszty realizacji roszczeń, o których mowa w art. 36 ust. 1 i 3, ponosi inwestor, po uzyskaniu ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę.]*
- <3. Jeżeli decyzja o warunkach zabudowy wywołuje skutki, o których mowa w art. 36, przepisy art. 36 oraz art. 37 stosuje się odpowiednio. Koszty realizacji roszczeń, o których mowa w art. 36 ust. 1 i 3, ponosi inwestor, po rejestracji budowy.>**
4. Wnioskodawcy, który nie uzyskał prawa do terenu, nie przysługuje roszczenie o zwrot nakładów poniesionych w związku z otrzymaną decyzją o warunkach zabudowy.
5. Organ, który wydał decyzję, o której mowa w art. 59 ust. 1, jest obowiązany, za zgodą strony, na rzecz której decyzja została wydana, do przeniesienia tej decyzji na rzecz innej osoby, jeżeli przyjmuje ona wszystkie warunki zawarte w tej decyzji. Stronami w postępowaniu o przeniesienie decyzji są jedynie podmioty, między którymi ma być dokonane jej przeniesienie.

Art. 65.

1. Organ, który wydał decyzję o warunkach zabudowy albo decyzję o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli:
 - [1) inny wnioskodawca uzyskał pozwolenie na budowę;]*
 - <1) inny wnioskodawca uzyskał rejestrację budowy;>**
 - 2) dla tego terenu uchwalono plan miejscowy, którego ustalenia są inne niż w wydanej decyzji.
- [2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się, jeżeli została wydana ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę.]*
- <2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się, jeżeli dokonano rejestracji budowy.>**
3. Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie art. 162 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

USTAWA z dnia 28 marca 2003 r. O TRANSPORCIE KOLEJOWYM (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.)

Art. 9p.

Decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej nie wydaje się w przypadku robót budowlanych:

- 1) polegających na remoncie, przebudowie lub rozbudowie linii kolejowej, jeżeli nie powodują zmiany sposobu zagospodarowania terenu i użytkowania obiektu budowlanego oraz nie zmieniają jego formy architektonicznej, a także nie są zaliczone do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późn. zm.) lub

[2) niewymagających pozwolenia na budowę.]

<2) niewymagających rejestracji budowy.>

Art. 9q.

1. Decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej zawiera w szczególności:

- 1) linie rozgraniczające teren;
 - 2) warunki techniczne realizacji inwestycji;
 - 3) warunki wynikające z prawnie chronionych potrzeb ochrony środowiska, ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej oraz potrzeb obronności państwa;
 - 4) wymagania dotyczące ochrony interesów osób trzecich;
 - 5) zatwierdzenie podziału nieruchomości, o którym mowa w art. 9s ust. 1.
2. Wojewoda doręcza decyzję o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej wnioskodawcy oraz wysyła zawiadomienie o jej wydaniu właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie tej decyzji na adres wskazany w katastrze nieruchomości. Pozostałe strony zawiadamia w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg linii kolejowej, na stronach internetowych tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie lokalnej. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości jest skuteczne.
3. W zawiadomieniu o wydaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej zamieszcza się informację o miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z treścią decyzji.
4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do doręczania i zawiadamiania stron o wydaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej wydanej przez organ drugiej instancji.
5. Organem odwoławczym od decyzji wojewody o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej jest minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.
6. Decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej określa termin wydania nieruchomości lub opróżnienia lokali i innych pomieszczeń. Termin ten nie może być krótszy niż 30 dni od dnia, kiedy decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna.

- <7. Nie stwierdza się nieważności ostatecznej decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności tej decyzji został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę linii kolejowej. Art. 158 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.**
- 8. W przypadku uwzględnienia skargi na decyzję o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, sąd administracyjny po upływie 14 dni od dnia rozpoczęcia budowy linii kolejowej może stwierdzić jedynie, że decyzja narusza prawo z przyczyn wyszczególnionych w art. 145 lub w art. 156 Kodeksu postępowania administracyjnego.>**

Art. 9s.

1. Decyzją o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej zatwierdza się podział nieruchomości. Mapy z projektami podziału nieruchomości stanowią integralną część decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej.
 2. Linie rozgraniczające teren ustalone decyzją o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stanowią linie podziału nieruchomości.
 3. Nieruchomości wydzielone liniami rozgraniczającymi teren, o którym mowa w ust. 2, stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna.
 - 3a. Jeżeli na nieruchomości, o której mowa w ust. 3, lub prawie użytkowania wieczystego tej nieruchomości zostały ustanowione ograniczone prawa rzeczowe, z dniem w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna, prawa te wygasają.
 - 3b. PLK S.A. nabywają z mocy prawa z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna, prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych określonych w ust. 3 oraz prawo własności budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na tych nieruchomościach.
 - 3c. Nie pobiera się pierwszej opłaty i opłat rocznych z tytułu nabycia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w trybie niniejszego rozdziału, a nabycie prawa własności budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na nieruchomościach, o których mowa w ust. 3b, następuje nieodpłatnie.
 - 3d. Dochód z tytułu nabycia praw, o których mowa w ust. 3b, jest zwolniony od podatku dochodowego.
 4. Do ustalenia wysokości i wypłacenia odszkodowania w przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 3a, stosuje się odpowiednio przepisy o gospodarce nieruchomościami, z zastrzeżeniem art. 9y i 9z.
 5. Decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stanowi podstawę do dokonania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości praw, o których mowa w ust. 3 i 3b.
 6. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do nieruchomości będących przedmiotem własności albo użytkowania wieczystego PKP S.A. lub PLK S.A.
- [7. Do dnia uzyskania pozwolenia na budowę, nieruchomości, o których mowa w ust. 3, mogą być użytkowane nieodpłatnie przez dotychczasowych właścicieli lub osoby, które posiadały inne tytuły prawne do nieruchomości, z zastrzeżeniem art. 9w.]*

- <7. Do dnia rejestracji budowy, nieruchomości, o których mowa w ust. 3, mogą być użytkowane nieodpłatnie przez dotychczasowych właścicieli lub osoby, które posiadały inne tytuły prawne do nieruchomości, z zastrzeżeniem art. 9w.>**
8. Z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna, PLK S.A. uzyskuje prawo do dysponowania nieruchomościami, o których mowa w ust. 3, na cele budowlane w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.), zwanej dalej "Prawem budowlanym", z uwzględnieniem art. 9w ust. 4.

[Art. 9ac.

1. *Wojewoda wydaje pozwolenie na budowę linii kolejowej lub poszczególnych odcinków tej linii oraz wszystkich obiektów związanych z jej budową, przebudową i rozbudową, położonych w granicach województwa, na zasadach i w trybie przepisów Prawa budowlanego oraz doręcza je wnioskodawcy, a pozostałe strony zawiadamia o jego wydaniu, w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg linii kolejowej, na stronach internetowych tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie lokalnej.*
- 1a. *Przepisy ust. 1 dotyczące sposobu powiadomienia stron stosuje się odpowiednio do zawiadomienia o wszczęciu postępowania o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.*
2. *Nie stwierdza się nieważności ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę linii kolejowej, jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności tej decyzji został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę linii kolejowej. Art. 158 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.*
3. *W przypadku uwzględnienia skargi na decyzję o pozwoleniu na budowę linii kolejowej, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, sąd administracyjny po upływie 14 dni od dnia rozpoczęcia budowy linii kolejowej może stwierdzić jedynie, że decyzja narusza prawo z przyczyn wyszczególnionych w art. 145 lub w art. 156 Kodeksu postępowania administracyjnego.*
4. *Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej.]*

<Art. 9ac.

1. **Wojewoda dokonuje rejestracji budowy dotyczącej budowy linii kolejowej lub poszczególnych odcinków tej linii oraz wszystkich obiektów związanych z jej budową, przebudową i rozbudową, położonych w granicach województwa, na zasadach i w trybie przepisów Prawa budowlanego oraz doręcza zaświadczenie o rejestracji budowy wnioskodawcy, a także zawiadamia o jego wydaniu, w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg linii kolejowej, na stronach internetowych tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie lokalnej.**
2. **Przepisy ust. 1 dotyczące sposobu powiadomienia stron stosuje się odpowiednio do zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie rejestracji budowy.>**

USTAWA z dnia 10 kwietnia 2003 r. O SZCZEGÓLNYCH ZASADACH PRZYGOTOWANIA I REALIZACJI INWESTYCJI W ZAKRESIE DRÓG PUBLICZNYCH (Dz.U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194 i Nr 199, poz. 1227)

Art. 11i.

[1. W sprawach dotyczących zezwolenia na realizację inwestycji drogowej nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, z wyjątkiem art. 28 ust. 2.]

- <1. W sprawach dotyczących zezwolenia na realizację inwestycji drogowej nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.>**
2. W sprawach dotyczących zezwolenia na realizację inwestycji drogowej nie stosuje się przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- <3. Ilekroć w przepisach prawa budowlanego mowa jest o rejestracji budowy, rozumie się przez to także decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.>**

Art. 32.

[1. Wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych wydają decyzję o pozwoleniu na użytkowanie drogi na zasadach i w trybie przepisów Prawa budowlanego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wydanej dla drogi posiadającej co najmniej dwie jezdnie, przy czym każdą z nich przeznaczoną dla jednego kierunku ruchu, wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych, na wniosek inwestora, wydają decyzję o pozwoleniu na użytkowanie w odniesieniu do jezdni lub jej odcinka, na którym zakończono budowę.]

- <1. Wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych wydają decyzję w sprawie potwierdzenia zakończenia budowy drogi na zasadach i w trybie przepisów prawa budowlanego, z zastrzeżeniem ust. 2.**
- 2. W przypadku decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wydanej dla drogi posiadającej co najmniej dwie jezdnie, przy czym każdą z nich przeznaczoną dla jednego kierunku ruchu, wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych, na wniosek inwestora, wydają decyzję w sprawie potwierdzenia zakończenia budowy w odniesieniu do jezdni lub jej odcinka, na którym zakończono budowę.>**
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do drogowych obiektów inżynierskich, objętych decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

USTAWA z dnia 23 lipca 2003 r. O OCHRONIE ZABYTKÓW I OPIECE NAD ZABYTKAMI (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.)

Art. 36.

1. Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:
 - 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
 - 2) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
 - 3) prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
 - 4) prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
 - 5) prowadzenie badań archeologicznych;
 - 6) przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
 - 7) trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
 - 8) dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
 - 9) zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
 - 10) umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;
 - 11) podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;
 - 12) poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.
2. Na polskich obszarach morskich pozwolenie na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 12, wydaje dyrektor urzędu morskiego w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków właściwym dla miejsca siedziby urzędu morskiego.
3. Pozwolenia, o których mowa w ust. 1, mogą określać warunki, które zapobiegną uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.
4. Wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić wydanie pozwolenia na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, 9 i 11, od przeprowadzenia, na koszt wnioskodawcy, niezbędnych badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych. Egzemplarz dokumentacji badań jest przekazywany nieodpłatnie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.
5. Pozwolenia, o których mowa w ust. 1, wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.
6. Pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.

7. Pozwolenie na prowadzenie badań konserwatorskich i architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru albo badań archeologicznych lub poszukiwań ukrytych bądź porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, wydaje się również na wniosek osób fizycznych albo jednostek organizacyjnych zamierzających prowadzić te badania lub poszukiwania. W przypadku niezyskania zgody właściciela lub posiadacza nieruchomości na przeprowadzenie tych badań lub poszukiwań przepisy art. 30 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.
- [8. Uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.]

Art. 49.

1. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję nakazującą osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego, przeprowadzenie, w terminie określonym w tej decyzji, prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku, jeżeli ich wykonanie jest niezbędne ze względu na zagrożenie zniszczeniem lub istotnym uszkodzeniem tego zabytku.
- [2. Wykonanie decyzji nakazującej przeprowadzenie prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku nieruchomym nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.]
3. W przypadku wykonania zastępczego prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku nieruchomym wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję określającą wysokość wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu wykonania zastępczego tych prac lub robót, ich zakres oraz termin wymagalności tej wierzytelności.
4. Wierzytelność Skarbu Państwa z tytułu wykonania zastępczego prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku nieruchomym podlega zabezpieczeniu hipoteką przymusową na tej nieruchomości, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 3. Jeżeli nieruchomość nie posiada księgi wieczystej, zabezpieczenie może być dokonane przez złożenie wniosku i decyzji do zbioru dokumentów.
5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do zabytków nieruchomych stanowiących własność Skarbu Państwa.
6. Wierzytelność Skarbu Państwa z tytułu wykonania zastępczego prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku nieruchomym wojewoda, w porozumieniu z Generalnym Konserwatorem Zabytków, może, w drodze decyzji, umorzyć w całości albo w części lub rozłożyć na raty - jeżeli stwierdzono nieściągalność wierzytelności lub jej ściągnięcie spowoduje znaczny uszczerbek dla sytuacji materialnej osoby lub jednostki, o których mowa w ust. 1.
7. Wykreślenie hipoteki przymusowej z księgi wieczystej następuje na wniosek wojewody na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 6. Jeżeli nieruchomość nie posiada księgi wieczystej, wniosek i decyzję składa się do zbioru dokumentów.

USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. O OCHRONIE PRZYRODY (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.)

Art. 118.

1. Prowadzenie robót polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych, oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne - na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, zwłaszcza na terenach, na których znajdują się skupienia roślinności o szczególnej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych, następuje na podstawie decyzji regionalnego dyrektora ochrony środowiska, który ustala warunki prowadzenia robót.

[2. *Wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1, następuje przed uzyskaniem pozwolenia na budowę na podstawie rozdziału 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 41).*]

<2. Wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1, następuje przed rejestracją budowy, o której mowa w przepisach prawa budowlanego.>

USTAWA z dnia 20 stycznia 2005 r. O RECYKLINGU POJAZDÓW WYCOFANYCH Z EKSPLOATACJI (Dz. U. Nr 25, poz. 202 i Nr 175, poz. 1458 oraz z 2007 r. Nr 176, poz. 1236)

Art. 40.

1. Organem właściwym do wydania pozwolenia zintegrowanego lub innej decyzji w zakresie gospodarki odpadami wymaganej w związku z prowadzeniem stacji demontażu jest wojewoda.

[2. *Pozwolenie na wytwarzanie odpadów może być wydane po uzyskaniu wymaganego pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, z wyłączeniem nowo zbudowanych lub zmodernizowanych obiektów budowlanych, zespołów obiektów lub instalacji, do których ma zastosowanie art. 76 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.), oraz po sprawdzeniu przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska funkcjonowania instalacji i urządzeń służących do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.*]

- <2. Pozwolenie na wytwarzanie odpadów może być wydane po zawiadomieniu o zakończeniu budowy w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, z wyłączeniem nowo zbudowanych, remontowanych lub przebudowywanych obiektów budowlanych, zespołów obiektów lub instalacji, do których ma zastosowanie art. 76 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), oraz po sprawdzeniu przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska funkcjonowania instalacji i urządzeń służących do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.>
3. Jeżeli przedsiębiorca prowadzący stację demontażu poświadczą nieprawdę w zaświadczeniu o demontażu pojazdu lub zaświadczeniu o przyjęciu niekompletnego pojazdu, wojewoda cofa pozwolenia lub decyzje, o których mowa w ust. 1, w drodze decyzji bez odszkodowania.
 4. Jeżeli przedsiębiorca prowadzący stację demontażu narusza przepisy ustawy, wojewoda wzywa go do zaniechania naruszeń w oznaczonym terminie.
 5. Jeżeli przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 4, mimo wezwania nadal narusza przepisy ustawy, wojewoda cofa pozwolenia lub decyzje, o których mowa w ust. 1, w drodze decyzji bez odszkodowania.

USTAWA z dnia 29 sierpnia 2005 r. O ZWROCIE OSOBOM FIZYCZNYM NIEKTÓRYCH WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z BUDOWNICTWEM MIESZKANIOWYM (Dz. U. Nr 177, poz. 1468 oraz z 2007 r. Nr 23, poz. 138 i Nr 192, poz. 1382)

Art. 2.

Ilekróć w ustawie jest mowa o:

- 1) budynku mieszkalnym - rozumie się przez to budynek lub jego część, służące zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, oraz związane z nimi urządzenia techniczne zapewniające możliwość użytkowania tego budynku lub jego części zgodnie z ich przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków;
- 2) podatku VAT - rozumie się przez to podatek od towarów i usług o stawce 22 % w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 oraz z 2005 r. Nr 14, poz. 113, Nr 90, poz. 756 i Nr 143, poz. 1199);
- 3) fakturze - rozumie się przez to fakturę VAT w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług, dokumentującą zakupy, o których mowa w art. 3 ust. 1;
- 4) urzędzie skarbowym - rozumie się przez to naczelnika urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej wniosek, w dniu złożenia przez nią wniosku, przy czym w przypadku wspólnego wniosku małżonków mających różne miejsca zamieszkania - naczelnika urzędu skarbowego wskazanego

we wniosku, jeżeli jest on właściwy ze względu na miejsce zamieszkania przynajmniej jednego z małżonków;

- 5) remoncie - rozumie się przez to wykonanie robót określonych w załączniku do ustawy;
- 6) małżonkach - rozumie się przez to osoby fizyczne pozostające w związku małżeńskim, z wyjątkiem małżonków w stosunku do których sąd orzekł separację.

<7) pozwoleniu na budowę – rozumie się przez to:

- a) rejestrację budowy w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.), lub
- b) pozwolenie na budowę wydane na podstawie przepisów ustawy wymienionej w lit. a, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr ..., poz.).>

Art. 4.

1. Prawo do zwrotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, przysługuje, pod warunkiem że osoba fizyczna lub jej małżonek nie dokonywali czynności, o których mowa w art. 3 ust. 1, jako podatnicy podatku od towarów i usług, w celu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu tym podatkiem.
2. Prawo do zwrotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, przysługuje, pod warunkiem że osoba fizyczna posiada:
 - [1] *prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016, z późn. zm.) albo tytuł prawny do budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego w przypadku inwestycji określonej w art. 3 ust. 1 pkt 3;*
 - 2) *pozwolenie na budowę w przypadku inwestycji, dla której zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane wymagane jest takie pozwolenie.]*

<1) **prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane albo tytuł prawny do budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego w przypadku inwestycji określonej w art. 3 ust. 1 pkt 3;**

2) **pozwolenie na budowę w przypadku inwestycji, dla której wymagane jest takie pozwolenie.>**
3. W przypadku osoby fizycznej pozostającej w związku małżeńskim w dniu poniesienia wydatków, o których mowa w art. 3 ust. 1, kwota zwrotu, obliczona zgodnie z art. 3 ust. 5-7, dotyczy łącznie obojga małżonków. Jeżeli:
 - 1) przed zawarciem związku małżeńskiego, osoba fizyczna otrzymała kwotę zwrotu, to kwotę zwrotu obliczoną zgodnie z art. 3 ust. 5-7 pomniejsza się o kwoty uprzednio otrzymane;
 - 2) w czasie trwania związku małżeńskiego lub do momentu orzeczenia przez sąd separacji, osoba fizyczna otrzymała kwotę zwrotu, a następnie związek małżeński ustał lub sąd orzekł separację, przysługującą jej kwotę zwrotu pomniejsza się o 50 % kwoty uprzednio otrzymanej, jeżeli składany był wspólny wniosek małżonków, lub o kwotę otrzymanego zwrotu, jeżeli składany był odrębny wniosek.

Art. 5.

1. Zwrot, o którym mowa w art. 3 ust. 1, dokonywany jest na wniosek osoby fizycznej złożony w urzędzie skarbowym.
2. Jeżeli osoba fizyczna pozostaje w związku małżeńskim, wniosek może być złożony wspólnie z małżonkiem lub odrębnie przez każdego z małżonków. Jeżeli małżonkowie składają odrębne wnioski, do różnych urzędów skarbowych, są jednocześnie obowiązani zawiadomić o złożeniu wniosku urząd skarbowy właściwy dla złożenia wniosku przez małżonka.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może być składany nie częściej niż raz w roku.
4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać co najmniej:
 - 1) imię i nazwisko, numer NIP albo numer PESEL w przypadku gdy osoba fizyczna nie posiada numeru NIP, a w przypadku gdy osobie fizycznej składającej wniosek nie nadano żadnego z tych numerów - rodzaj i numer dokumentu tożsamości tej osoby, w tym również wystawionego w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska, adres zamieszkania osoby fizycznej, a w przypadku małżonków - obojga małżonków;
 - 2) wskazanie właściwego urzędu skarbowego, do którego kierowany jest wniosek;
 - 3) rodzaj poniesionych wydatków, zgodnie z art. 3 ust. 1;
 - 4) rok rozpoczęcia inwestycji;
 - 5) wykaz faktur oraz wartość poniesionych wydatków na cele, o których mowa w art. 3 ust. 1;
 - 6) kwotę zwrotu, obliczoną zgodnie z art. 3 ust. 5-7;
 - 7) oświadczenie o zakresie przeprowadzonego remontu, jeżeli roboty te nie wymagają pozwolenia na budowę;
 - 8) wskazanie sposobu wypłaty kwoty zwrotu; jeżeli wypłata ma nastąpić na rachunek bankowy - wskazanie numeru rachunku osoby fizycznej składającej wniosek, a w przypadku wspólnego wniosku małżonków - numeru rachunku obojga lub jednego z nich, na który ma być dokonany zwrot;
 - 9) podpis osoby fizycznej ubiegającej się o zwrot wydatków, a w przypadku małżonków - podpisy obojga małżonków bez względu na sposób złożenia wniosku: wspólnie z małżonkiem albo odrębnie przez każdego z małżonków.
5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy załączyć kopię:
 - 1) pozwolenia na budowę albo - w przypadku remontu, o którym mowa w ust. 4 pkt 7 - dokumentu potwierdzającego tytuł prawny osoby fizycznej do budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego;
 - 2) faktur dokumentujących poniesione wydatki, o których mowa w art. 3 ust. 1;
 - 3) (uchylony).
- <6. Dokumentem potwierdzającym pozwolenie na budowę, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, jest zaświadczenie o rejestracji budowy, albo kopia decyzji o udzieleniu pozwolenia na budowę.>**

USTAWA z dnia 16 grudnia 2005 r. O PRODUKTACH POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO
(Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.)

Art. 19.

1. *[Podmioty zamierzające prowadzić działalność w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przed uzyskaniem pozwolenia na budowę zakładu są obowiązane:]* **<Podmioty zamierzające prowadzić działalność w zakresie produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przed rejestracją budowy dotyczącej budowy zakładu są obowiązane:>**
 - 1) sporządzić projekt technologiczny zakładu i przesłać go wraz z wnioskiem o zatwierdzenie tego projektu powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na planowane miejsce prowadzenia tej działalności;
 - 2) powiadomić pisemnie powiatowego lekarza weterynarii, o którym mowa w pkt 1, o zakresie i wielkości produkcji oraz rodzaju produktów pochodzenia zwierzęcego, które mają być produkowane w tym zakładzie.
2. Powiatowy lekarz weterynarii zatwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, projekt technologiczny zakładu, jeżeli odpowiada on wymaganiom określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 5, w terminie 30 dni od dnia wszczęcia postępowania w tej sprawie.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zmiany sposobu użytkowania zakładu lub jego części, w szczególności zakresu i wielkości produkcji lub wyposażenia pomieszczeń produkcyjnych.
4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do łodzi, kutrów, statków rybackich, statków przetwórci, zakładów produkujących mięczaki, gospodarstw oraz podmiotów zamierzających prowadzić działalność w zakresie transportu lub produkcji podstawowej.
5. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakie powinien spełniać projekt technologiczny zakładu, mając na względzie zakres i wielkość produkcji oraz ochronę zdrowia publicznego, w tym potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego.

USTAWA z dnia 16 listopada 2006 r. O OPŁACIE SKARBOWEJ (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.)

ZAŁĄCZNIK

WYKAZ PRZEDMIOTÓW OPŁATY SKARBOWEJ, STAWKI TEJ OPŁATY ORAZ ZWOLNIENIA

Część	Przedmiot opłaty skarbowej	Stawka	Zwolnienia
1	2	3	4
I.	Dokonanie czynności urzędowej		
	1. Sporządzenie aktu małżeństwa	84 zł	
	2. Inne czynności kierownika urzędu stanu cywilnego	11 zł	1) sporządzenie aktu urodzenia lub zgonu 2) przyjęcie oświadczenia o uznaniu dziecka lub o nadaniu dziecku nazwiska męża matki
	3. Decyzja o wpisaniu do polskich ksiąg stanu cywilnego treści aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą	50 zł	
	4. Pozostałe decyzje wydawane przez kierownika urzędu stanu cywilnego uwzględniające wnioski stron	39 zł	
	5. Protokół zawierający ostatnią wolę spadkodawcy, sporządzony przez osoby wymienione w art. 951 § 1 Kodeksu cywilnego	22 zł	
	6. Ustalenie brzmienia albo pisowni imienia lub nazwiska	22 zł	
	7. Decyzja o zmianie nazwiska i imienia (imion) albo nazwiska lub imienia (imion)	37 zł	
	8. Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu	107 zł	
	9. Przeniesienie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu na rzecz innej osoby	56 zł	
	[10. Zatwierdzenie projektu budowlanego	47 zł]	
	[11. Przeniesienie decyzji o pozwoleniu na budowę lub	90 zł]	

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

	<i>decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych na rzecz innego podmiotu</i>		
	<11. Przeniesienie rejestracji budowy na rzecz innego podmiotu	90 zł	
	UWAGA: ust. 12-52 pominięto		
	53. Decyzja inna, niż wymieniona w niniejszym załączniku, do której mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego	10 zł	<p>1) decyzja umarzająca postępowanie lub wydawana w postępowaniu odwoławczym albo w trybie szczególnym</p> <p>2) decyzja w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego</p> <p>3) decyzja w sprawie dotacji przedmiotowej na zadania w dziedzinie rolnictwa</p> <p>4) decyzja wydana przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej w ramach realizacji jego zadań w zakresie telekomunikacji</p> <p>5) decyzja w sprawie skargi pasażera lotniczego na naruszenie przez przewoźnika lotniczego przepisów rozporządzenia nr 261/2004/WE z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz. Urz. UE L 46 z 17.02.2004, s. 1)</p> <p>6) decyzja o przyznaniu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej</p>
	<p><54. Rejestracja budowy na podstawie przepisów prawa budowlanego dotycząca:</p> <p>1) budowy obiektu budowlanego oraz urządzeń budowlanych związanych z obiektem budowlanym:</p> <p>a) budynku przeznaczonego na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż rolnicza i leśna:</p> <p>- za każdy m² powierzchni użytkowej</p>	1 zł	<p>1) rejestracja budowy dotycząca budowy lub remontu obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działalności spowodowanej ruchem zakładu górniczego lub kłęsk żywiołowych</p> <p>2) rejestracja budowy dotycząca budynków przeznaczonych na cele naukowe, socjalne i kulturalne</p>

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

- nie więcej niż	539 zł	
b) budynku służącego celom gospodarczym w gospodarstwie rolnym	14 zł	3) rejestracja dotycząca remontu obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków”
c) innego budynku	48 zł	
d) studni oraz urządzeń do usuwania nieczystości stałych i ścieków	20 zł	
e) budowli związanych z produkcją rolną	112 zł	
f) sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, gazowych, ciepłych oraz dróg, z wyjątkiem dróg dojazdowych, dojeżdż do budynków i zjazdów z drogi, z zastrzeżeniem lit. g	2.143 zł	
g) sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, gazowych, ciepłych oraz dróg o długości do 1 kilometra	105 zł	
h) innych budowli	155 zł	
i) urządzeń budowlanych związanych z obiektem budowlanym	91 zł	
<p>W przypadku rejestracji budowy dotyczącej budowy budynku o funkcji mieszanej, przy obliczaniu opłaty skarbowej nie uwzględnia się powierzchni mieszkalnej tego budynku.</p> <p>W przypadku rejestracji budowy obejmującej więcej niż jeden obiekt budowlany wymieniony w niniejszym ustępie, opłatę skarbową pobiera się od każdego obiektu odrębnie.</p>		

	2) rozbiórki obiektu budowlanego	36 zł	
	3) przebudowy lub remontu obiektu budowlanego oraz na wznowienie robót budowlanych	50 % stawek określonych w pkt 1	
	55. Potwierdzenie zakończenia budowy	25 % stawek określonych w ust. 9 pkt 1	Zawiadomienie o zakończeniu: 1) budowy lub przebudowy obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działalności spowodowanej ruchem zakładu górniczego lub kłęk żywiolowych 2) budowy budynków przeznaczonych na cele naukowe, socjalne i kulturalne”
	UWAGA: część II pominięto		
III.	Wydanie zezwolenia (pozwolenia, koncesji)		
	1. Zezwolenie na zawarcie małżeństwa, o którym mowa w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	39 zł	
	2. Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony z wyłączeniem zezwolenia udzielonego na podstawie art. 53a ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 165, poz. 1170 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 180, poz. 1112 i Nr 216, poz. 1367)	340 zł	1) zezwolenie udzielane cudzoziemcowi na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach 2) zezwolenie udzielane cudzoziemcowi korzystającemu z ochrony czasowej
	2a. Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, o którym mowa w art. 53a ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, wydane na podstawie: 1) pkt 1 i 3 2) pkt 2	85 zł 340 zł	
	3. Zezwolenie na osiedlenie się	640 zł	zezwolenie udzielane: 1) członkowi najbliższej rodziny repatrianta 2) cudzoziemcowi, któremu udzielono azylu
	4. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich	640 zł	

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

	5. (uchylony)		
	6. Wiza wydawana przez komendanta placówki Straży Granicznej:		
	1) dla jednej osoby	równowartość 60 euro ^{*)}	1) wiza dla członka rodziny obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, który do niego dołącza lub z nim przebywa
	2) dla grupy osób	iloczyn liczby osób w grupie i równowartości 1 euro ^{*)} powiększony o równowartość 60 euro ^{*)}	2) wiza dla cudzoziemca korzystającego z ochrony czasowej
		^{*)} przeliczenia równowartości euro na złote dokonuje się według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski dla tej waluty w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym dzień złożenia wniosku o wydanie wizej	3) wiza dla cudzoziemca w wieku poniżej 6 lat
			4) wiza dla uczniów szkół, studentów, studentów podyplomowych oraz towarzyszących im nauczycieli, którzy podróżują w celu nauki, studiowania lub szkolenia
			5) wiza dla naukowców przybywających w celu prowadzenia badań naukowych
	7. Przedłużenie wizej:		
	1) jednolitej	równowartość 60 euro ^{*)}	
	2) krajowej	406 zł	

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty przez Sejm*

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

		*) przeliczenia równowartości euro na złote dokonuje się według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski dla tej waluty w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym dzień złożenia wniosku o przedłużenie wizy	
	8. Zezwolenie wydane na nabycie przez cudzoziemca nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego, albo na nabycie lub objęcie przez cudzoziemca udziałów lub akcji w spółce handlowej z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także na każdą inną czynność prawną dotyczącą udziałów lub akcji, jeżeli w ich wyniku spółka handlowa, będąca właścicielem lub wieczystym użytkownikiem nieruchomości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stanie się spółką kontrolowaną przez cudzoziemca lub cudzoziemców oraz na nabycie lub objęcie przez cudzoziemca udziałów lub akcji w spółce handlowej z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącej właścicielem lub wieczystym użytkownikiem nieruchomości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli spółka ta jest spółką kontrolowaną, a udziały lub akcje nabywa lub obejmuje cudzoziemiec niebędący udziałowcem lub akcjonariuszem spółki	1.570 zł	
	<p>[9. Pozwolenie wydawane na podstawie przepisów prawa budowlanego:</p> <p>1) na budowę obiektu budowlanego oraz urządzeń budowlanych związanych z obiektem budowlanym:</p> <p>a) budynku przeznaczonego na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż rolnicza i leśna:</p> <p>- za każdy m² powierzchni użytkowej</p>	1 zł	<p>1) pozwolenie na budowę lub remont obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działalności spowodowanej ruchem zakładu górniczego lub klęsk żywiołowych</p> <p>2) pozwolenie na budowę budynków przeznaczonych na cele naukowe, socjalne i kulturalne</p>

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◇ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

<p>- nie więcej niż</p> <p>b) budynku służącego celom gospodarczym w gospodarstwie rolnym</p> <p>c) innego budynku</p> <p>d) studni oraz urządzeń do usuwania nieczystości stałych i ścieków</p> <p>e) budowli związanych z produkcją rolną</p> <p>f) sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, gazowych, ciepłych oraz dróg, z wyjątkiem dróg dojazdowych, dojazdów do budynków i zjazdów z drogi, z zastrzeżeniem lit. g</p> <p>g) sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, gazowych, ciepłych oraz dróg o długości do 1 kilometra</p> <p>h) innych budowli</p> <p>i) urządzeń budowlanych związanych z obiektem budowlanym</p> <p><i>W przypadku wydawania pozwolenia na budowę budynku o funkcji mieszanej, przy obliczaniu opłaty skarbowej nie uwzględnia się powierzchni mieszkalnej tego budynku.</i></p> <p><i>W przypadku wydawania pozwolenia na budowę obejmującego więcej niż jeden obiekt budowlany wymieniony w niniejszym ustępie, opłatę skarbową pobiera się od każdego obiektu odrębnie.</i></p> <p>2) na przebudowę lub remont obiektu budowlanego oraz na wznowienie robót budowlanych</p>	<p>539 zł</p> <p>14 zł</p> <p>48 zł</p> <p>20 zł</p> <p>112 zł</p> <p>2.143 zł</p> <p>105 zł</p> <p>155 zł</p> <p>91 zł</p> <p>50 % stawek określonych w pkt 1</p>	<p>3) pozwolenie na remont obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków</p>
<p>10. Pozwolenie na użytkowanie obiektu budowlanego</p>	<p>25 % stawek określonych w ust. 9 pkt 1</p>	<p>pozwolenie na użytkowanie:</p> <p>1) wydawane wskutek podań wnoszonych w sprawie budowy lub przebudowy obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działalności spowodowanej ruchem zakładu górniczego lub klęsk żywiołowych</p> <p>2) budynków przeznaczonych na cele naukowe, socjalne i kulturalne</p>

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty przez Sejm

◊ druk pogrubiony – tekst wstawiony przez Sejm

	<i>11. Pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego</i>	<i>36 zł]</i>	
	UWAGA ust. 12-46 pominięto		

USTAWA z dnia 12 stycznia 2007 r. O DROGOWYCH SPÓŁKACH SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA (Dz. U Nr 23, poz. 136 oraz z 2008 r. Nr 218, poz. 1391) w art. 4 ust. 2 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

Art. 4.

1. Celem działalności spółki jest przygotowanie lub realizacja przedsięwzięcia drogowego.
2. Spółka realizuje cel, o którym mowa w ust. 1, przez:
 - 1) budowę, przebudowę, remont, utrzymanie lub ochronę dróg, w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
 - 1a) przygotowanie, wdrożenie, budowę lub eksploatację systemu elektronicznego poboru opłat elektronicznych, o którym mowa w art. 13i ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
 - 2) wykonywanie obowiązków zarządcy drogi w zakresie ustalonym w art. 20 pkt 2-7 i 9-18 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
 - [3) sporządzanie dokumentacji do decyzji: o ustaleniu lokalizacji drogi, o ustaleniu lokalizacji autostrady, o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu albo o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz dokumentacji do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o pozwoleniu na budowę, o pozwoleniu na użytkowanie, a także innej dokumentacji niezbędnej do przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego;*
 - 4) występowanie z wnioskami o wydanie decyzji, o których mowa w pkt 3;]*
 - <3) sporządzanie dokumentacji do decyzji: o ustaleniu lokalizacji drogi, o ustaleniu lokalizacji autostrady, o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu albo o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz dokumentacji do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, do zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych, do zawiadomienia o zakończeniu budowy, a także innej dokumentacji niezbędnej do przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego;**
 - 4) występowanie z wnioskami w zakresie, o którym mowa w pkt 3;>**
 - 5) nabywanie nieruchomości pod drogi w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa;
 - 6) gospodarowanie nieruchomościami przeznaczonymi lub zajętyymi pod drogi w zakresie określonym w umowie, o której mowa w art. 6 ust. 1;

- 7) pobieranie opłat za przejazd autostradą, o których mowa w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, z późn. zm.);
 - 8) pobieranie opłat za przejazdy przez obiekty mostowe i tunele zlokalizowane w ciągach dróg krajowych;
 - 8a) pobieranie opłat elektronicznych, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
 - 9) organizację finansowania powierzonego spółce przedsięwzięcia drogowego;
 - 10) inną działalność bezpośrednio związaną z przygotowaniem lub realizacją powierzonego spółce przedsięwzięcia drogowego, nienaruszającą zasad wolnej konkurencji.
3. Spółce przysługuje wynagrodzenie prowizyjne za wykonanie powierzonego jej przedsięwzięcia drogowego, z wyłączeniem przypadku, w którym spółce powierzono pobieranie opłat stanowiących jej przychód.
 4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3, ustala się do wysokości do 3,5 % wartości przedsięwzięcia drogowego uwzględniającej w szczególności wartość kosztorysową tego przedsięwzięcia.
 5. W przypadku powierzenia spółce pobierania opłat, o których mowa w ust. 2 pkt 7 i 8, w umowie określonej w art. 6 ust. 1, wpływy z tych opłat mogą stanowić przychód spółki, jeżeli umowa tak stanowi.
 6. Zysk spółki po opodatkowaniu spółka przeznaczają na finansowanie realizacji powierzonego przedsięwzięcia drogowego lub przekazuje na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.
 7. Przepisów ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wypłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 154, poz. 792 oraz z 2006 r. Nr 183, poz. 1353) nie stosuje się.

USTAWA z dnia 7 września 2007 r. O PRZYGOTOWANIU FINAŁOWEGO TURNIEJU MISTRZOSTW EUROPY W PIŁCE NOŻNEJ UEFA EURO 2012 (Dz. U. Nr 173, poz. 1219, z 2008 r. Nr 171, poz. 1058 oraz z 2009 r. Nr 19, poz. 100)

Art. 13.

1. Przedmiotem działalności spółek celowych jest:
 - 1) przygotowywanie lub wykonywanie przedsięwzięć Euro 2012 albo
 - 2) koordynowanie i nadzorowanie przedsięwzięć Euro 2012.
2. Przedmiotem działalności spółek celowych jest w szczególności zastępcze wykonywanie zadań inwestora i zadań nadzoru inwestorskiego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7

lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.), a ponadto:

[1) pozyskiwanie i przygotowywanie dokumentacji wymaganej do złożenia wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy, o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, o pozwoleniu na budowę oraz innych pozwoleń, uzgodnień i opinii wymaganych odrębnymi przepisami do przygotowania lub wykonania przedsięwzięć Euro 2012;]

<1) pozyskiwanie i przygotowywanie dokumentacji wymaganej do złożenia wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy, o środowiskowych uwarunkowaniach, o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, do zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych oraz innych pozwoleń, uzgodnień i opinii wymaganych odrębnymi przepisami do przygotowania lub wykonania przedsięwzięć Euro 2012;>

- 2) występowanie z wnioskami o wydanie decyzji, pozwoleń, uzgodnień i opinii, o których mowa w pkt 1, oraz uczestniczenie w odpowiednich postępowaniach;
- 3) nabywanie własności lub innych praw do nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, niezbędnych do przygotowania i wykonania przedsięwzięć Euro 2012 oraz uczestniczenie w postępowaniach związanych z wywłaszczeniem nieruchomości i innych postępowaniach dotyczących tych nieruchomości;
- 4) dysponowanie na cele budowlane nieruchomościami w celu przygotowania lub wykonania przedsięwzięć Euro 2012;
- 5) zawieranie i nadzorowanie wykonywania umów na dostawy, usługi i roboty budowlane niezbędne do przygotowania lub wykonania przedsięwzięć Euro 2012;
- 6) wykonywanie innych czynności związanych bezpośrednio z przygotowaniem lub wykonaniem przedsięwzięć Euro 2012, wynikających z odrębnych przepisów albo z umowy, o której mowa w art. 17 ust. 1.

Art. 24.

1. Decyzja o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012 zawiera w szczególności:
 - 1) linie rozgraniczające teren;
 - 2) zatwierdzenie podziału nieruchomości;
 - 3) warunki techniczne realizacji;
 - 4) warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska i ochrony zabytków;
 - 5) wymagania dotyczące ochrony interesów osób trzecich.
2. Wojewoda doręcza decyzję o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012 wnioskodawcy oraz zawiadamia o jej wydaniu i treści pozostałe strony w drodze obwieszczeń w urzędach gmin i w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego oraz urzędu gminy właściwego dla lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012.
3. Od decyzji wojewody o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012 stronie przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.

- <4. Nie stwierdza się nieważności ostatecznej decyzji o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012, jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności tej decyzji został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a spółka celowa rozpoczęła budowę przedsięwzięcia Euro 2012. Przepis art. 158 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.**
- 5. W przypadku uwzględnienia skargi na decyzję o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012, sąd administracyjny po upływie 14 dni od dnia rozpoczęcia budowy może stwierdzić jedynie, że decyzja narusza prawo z przyczyn wyszczególnionych w art. 145 lub 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.>**

Art. 25.

1. W sprawach uregulowanych w niniejszym rozdziale nie stosuje się przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- [2. Wojewoda wydaje pozwolenia na budowę przedsięwzięcia Euro 2012 na zasadach i w trybie przepisów prawa budowlanego, z zastrzeżeniem ust. 3, oraz doręcza je wnioskodawcy, a pozostałe strony zawiadamia o jego wydaniu i treści w drodze obwieszczeń w urzędach gmin i w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego oraz urzędu gminy właściwego dla lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012.*
3. *Ilekroć w przepisach prawa budowlanego jest mowa o decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, rozumie się przez to także decyzję o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012.]*
- <2. Wojewoda dokonuje rejestracji budowy przedsięwzięcia Euro 2012 na zasadach i w trybie przepisów prawa budowlanego, z zastrzeżeniem ust. 3, oraz doręcza wnioskodawcy zaświadczenie o rejestracji budowy, a także zawiadamia o jego wydaniu i treści w drodze obwieszczeń w urzędach gmin i w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego oraz urzędu gminy właściwego dla lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012.**
- 3. Ilekroć w przepisach prawa budowlanego jest mowa o zgodzie urbanistycznej, rozumie się przez to także decyzję o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012.>**

[Art. 36.

- 1. Nie stwierdza się nieważności ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę wydanej w związku z realizacją przedsięwzięcia Euro 2012 na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności tej decyzji został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a spółka celowa rozpoczęła budowę przedsięwzięcia Euro 2012. Przepis art. 158 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.*
- 2. W przypadku uwzględnienia skargi na decyzję o pozwoleniu na budowę przedsięwzięcia Euro 2012, sąd administracyjny po upływie 14 dni od dnia rozpoczęcia budowy może stwierdzić jedynie, że decyzja narusza prawo z przyczyn wyszczególnionych w art. 145 lub 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.*

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do decyzji o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia Euro 2012.]

Art. 37.

[1. Jeżeli z decyzji o pozwoleniu na budowę drogi lub innego przedsięwzięcia Euro 2012 wynika obowiązek dokonania przebudowy istniejących urządzeń infrastruktury technicznej, właściwy starosta, na wniosek spółki celowej lub innego właściwego podmiotu, może ograniczyć, w drodze decyzji, sposób korzystania z nieruchomości przez udzielenie zezwolenia na zakładanie i przeprowadzenie na nieruchomości ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej oraz urządzeń łączności publicznej i sygnalizacji, a także innych podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń, jeżeli właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości nie wyraża na to zgody.]

<1. Jeżeli z decyzji rejestracji budowy dotyczącej budowy drogi lub innego przedsięwzięcia Euro 2012 wynika obowiązek dokonania przebudowy istniejących urządzeń infrastruktury technicznej, właściwy starosta, na wniosek spółki celowej lub innego właściwego podmiotu, może ograniczyć, w drodze decyzji, sposób korzystania z nieruchomości przez udzielenie zezwolenia na zakładanie i przeprowadzenie na nieruchomości ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej oraz urządzeń łączności publicznej i sygnalizacji, a także innych podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń, jeżeli właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości nie wyraża na to zgody.>

2. Przepisy art. 124 ust. 2-8 oraz art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami stosuje się odpowiednio.

3. Do egzekucji obowiązków wynikających z decyzji, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

USTAWA z dnia 10 lipca 2008 r. O ODPADACH WYDOBYWCZYCH (Dz.U. Nr 138, poz. 865)

Art. 18.

1. Odpady wydobywcze składowane w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych mogą być z niego pozyskane po uzyskaniu pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

[2. Pozyskiwanie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również pozyskiwania odpadów wydobywczych z obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w których były składowane odpady wydobywcze, a dla których nie było wymagane uzyskanie decyzji lokalizacyjnej lub pozwolenia na budowę.]

<2. Pozyskiwanie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również pozyskiwania odpadów wydobywczych z obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w których były składowane odpady wydobywcze, a dla których nie było wymagane uzyskanie decyzji lokalizacyjnej lub decyzji o rejestrację budowy.>

3. Do pozwolenia na wytwarzanie odpadów wydobywczych pozyskiwanych z obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, z uwzględnieniem:

- 1) imienia i nazwiska oraz adresu zamieszkania lub nazwy i adresu siedziby posiadacza odpadów prowadzącego obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;
- 2) lokalizacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;
- 3) klasyfikacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;
- 4) informacji niezbędnych do sporządzenia zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, o którym mowa w art. 37, zgodnie z art. 260 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

USTAWA z dnia 3 października 2008 r. O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505)

Art. 21.

1. Dane o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.
2. W publicznie dostępnych wykazach zamieszcza się dane:
 - 1) o decyzjach odmawiających udostępnienia informacji, o których mowa w art. 20 ust. 1;
 - 2) o projektach dokumentów, o których mowa w art. 46 i 47, oraz o projektach zmian w tych dokumentach, przed ich skierowaniem do postępowania z udziałem społeczeństwa;
 - 3) o informacjach o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 48 ust. 1;
 - 4) o informacjach o stwierdzeniu konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 47;
 - 5) o opiniach, o których mowa w art. 54 ust. 1;
 - 6) o dokumentach, o których mowa w art. 46 i 47, wraz z podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3, po ich przyjęciu;
 - 7) o prognozach oddziaływania na środowisko;
 - 8) o postanowieniach, o których mowa w art. 63 ust. 1 i 2;

- 9) o wnioskach o wydanie decyzji i o decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach;
- 10) o wnioskach o wydanie decyzji i o decyzjach, o których mowa w art. 72 ust. 1, wydawanych dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 11) o postanowieniach, o których mowa w art. 79 ust. 2;
- 12) o postanowieniach, o których mowa w art. 90 ust. 1;
- [13) o wnioskach o wydanie decyzji i o decyzjach, o których mowa w art. 96 ust. 1, wydawanych dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, dla których przeprowadzono ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000;]*
- <13) o wnioskach o rejestrację budowy, wnioskach o wpis do rejestru robót budowlanych i o decyzjach, o których mowa w art. 96 ust. 1, wydawanych dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, dla których przeprowadzono ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000;>**
- 14) o postanowieniach, o których mowa w art. 97 ust. 1;
- 15) o postanowieniach, o których mowa w art. 98 ust. 1;
- 16) o raportach o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- 17) o analizach porealizacyjnych;
- 18) o postanowieniach, o których mowa w art. 108 ust. 1 pkt 1;
- 19) o powiadomieniach, o których mowa w art. 109 ust. 1 i art. 113 ust. 3;
- 20) o dokumentach, o których mowa w art. 118;
- 21) o decyzjach i dokumentach, o których mowa w art. 120 ust. 1;
- 22) o wynikach prac studialnych z zakresu ochrony środowiska;
- 23) z zakresu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska o:
 - a) projektach, przed ich skierowaniem do postępowania z udziałem społeczeństwa:
 - polityki ekologicznej państwa,
 - wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska,
 - programów ochrony powietrza,
 - programów ochrony środowiska przed hałasem,
 - wewnętrznych i zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych,
 - b) polityce ekologicznej państwa,
 - c) wojewódzkich, powiatowych i gminnych programach ochrony środowiska,
 - d) opracowaniach ekofizjograficznych,
 - e) programach ochrony powietrza,
 - f) wnioskach o wydanie decyzji i o decyzjach w sprawie rekultywacji zanieczyszczonej gleby lub ziemi, jeżeli zanieczyszczenie zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynikało z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r.,
 - g) rejestrach zawierających informacje o terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz o terenach, na których występują te ruchy,
 - h) mapach akustycznych, o których mowa w art. 118 ust. 1 tej ustawy,
 - i) programach ochrony środowiska przed hałasem,

- j) zgłoszeniach, o których mowa w art. 152 ust. 1 tej ustawy,
 - k) wnioskach o wydanie pozwolenia i o pozwoleniach:
 - zintegrowanych,
 - na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
 - wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
 - na wytwarzanie odpadów,
 - l) uzgodnieniach, o których mowa w art. 211 ust. 3a tej ustawy,
 - m) przeglądach ekologicznych,
 - n) raportach o bezpieczeństwie oraz o decyzjach, o których mowa w art. 259 ust. 1 tej ustawy,
 - o) rejestrach substancji niebezpiecznych, o których mowa w art. 267 ust. 1 tej ustawy,
 - p) wewnętrznych i zewnętrznych planach operacyjno-ratowniczych,
 - q) wykazach, o których mowa w art. 286 ust. 1 tej ustawy,
 - r) decyzjach o wymiarze, odroczeniu terminu płatności, zmniejszeniu i umorzeniu opłat za korzystanie ze środowiska lub administracyjnych kar pieniężnych,
 - s) wnioskach o ustalenie programu dostosowawczego, o którym mowa w art. 426 ust. 1 tej ustawy;
- 24) z zakresu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody o:
- a) projektach planów ochrony i o projektach planów zadań ochronnych tworzonych dla form ochrony przyrody,
 - b) wnioskach o wydanie zezwolenia i o zezwoleniach na czynności podlegające zakazom lub ograniczeniom w stosunku do gatunków objętych ochroną, o których mowa w art. 56 ust. 1 i 2 tej ustawy,
 - c) zezwoleniach na przewożenie przez granicę państwa roślin i zwierząt należących do gatunków, podlegających ograniczeniom na podstawie przepisów prawa Unii Europejskiej, a także ich rozpoznawalnych części i produktów pochodnych,
 - d) świadectwach fitosanitarnych na wywóz żywych roślin należących do gatunków, o których mowa w lit. c, pochodzących z uprawy,
 - e) zezwoleniach na prowadzenie ogrodu botanicznego, ogrodu zoologicznego lub ośrodka rehabilitacji zwierząt,
 - f) wnioskach o wydanie zezwolenia i o zezwoleniach na usunięcie drzew lub krzewów,
 - g) decyzjach o wymiarze administracyjnych kar pieniężnych za:
 - zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności,
 - usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia,
 - zniszczenie drzew, krzewów lub terenów zieleni spowodowane niewłaściwym wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych,
 - h) zezwoleniach na sprowadzanie do kraju, przetrzymywanie, prowadzenie hodowli, rozmnażanie i sprzedaż na terenie kraju roślin, zwierząt lub grzybów

gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym;

- 25) z zakresu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 i Nr 88, poz. 587 oraz z 2008 r. Nr 138, poz. 865) o:
- a) wnioskach o wydanie decyzji o zatwierdzeniu programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi i o decyzjach zatwierdzających ten program, a także o informacjach o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami,
 - b) wnioskach o wydanie zezwolenia oraz o zezwoleniach na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - c) dokumentach sporządzanych na potrzeby ewidencji odpadów;
- 26) o sprawozdaniach, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607);
- 27) z zakresu ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1042) - o wnioskach o wydanie zezwolenia i o zezwoleniach na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- 28) z zakresu ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.) - o wnioskach o wydanie pozwolenia i o pozwoleniach wodnoprawnych na pobór wód, a także o decyzjach nakazujących usunięcie drzew i krzewów;
- 29) z zakresu ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.) - o rejestrach poważnych awarii oraz o rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku;
- 30) o rejestrach, o których mowa w art. 34, 40, 50 i 56 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2007 r. Nr 36, poz. 233);
- 31) o decyzjach określających szczegółowe warunki wydobywania kopaliny, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 110, poz. 1190);
- 32) o deklaracjach środowiskowych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o krajowym systemie ekzarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. Nr 70, poz. 631, z 2005 r. Nr 175, poz. 1462 oraz z 2007 r. Nr 93, poz. 621);
- 33) z zakresu ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 281, poz. 2784) o:
- a) projektach krajowych planów rozdziału uprawnień do emisji,
 - b) zezwoleniach na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji lub w krajowym systemie handlu uprawnieniami do emisji,
 - c) zweryfikowanych rocznych raportach,
 - d) decyzjach o wymierzeniu kary pieniężnej za brak uprawnień do emisji,
 - e) informacjach dotyczących projektów wspólnych wdrożeń i projektów mechanizmu czystego rozwoju;

- 34) z zakresu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.) o:
- a) koncesjach na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, wydobywanie kopalin ze złóż, bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
 - b) danych zawartych w księdze rejestrowej rejestru obszarów górniczych,
 - c) kartach informacyjnych złóż kopalin, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. a tej ustawy,
 - d) dokumentacjach mierniczo-geologicznych zlikwidowanych zakładów górniczych;
- 35) z zakresu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493 oraz z 2008 r. Nr 138, poz. 865) o:
- a) wnioskach o wydanie decyzji i o decyzjach, o których mowa w art. 13 ust. 3, art. 15 ust. 1 oraz art. 17 ust. 2 tej ustawy,
 - b) postanowieniach, o których mowa w art. 24 ust. 7 tej ustawy.
3. W publicznie dostępnych wykazach mogą być też zamieszczane dane o innych dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie.

Art. 72.

1. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed uzyskaniem:
- [1] *decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych - wydawanych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.);*
 - 2) *decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę obiektów jądrowych - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane;]*
 - <1) rejestracji budowy, decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych – wydawanych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.);**
 - 2) rejestracji rozbiórki obiektów jądrowych – na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane;>**
 - 3) decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
 - 4) koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, na wydobywanie kopalin ze złóż, na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze;
 - 5) decyzji określającej szczegółowe warunki wydobywania kopaliny - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze;
 - 6) pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych - wydawanego na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne;

- 7) decyzji ustalającej warunki prowadzenia robót polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, zwłaszcza na terenach, na których znajdują się skupienia roślinności o szczególnej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych łęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
 - 8) decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2003 r. Nr 178, poz. 1749, z 2004 r. Nr 116, poz. 1206, z 2006 r. Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 427);
 - 9) decyzji o zmianie lasu na użytek rolny - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, z późn. zm.);
 - 10) decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194);
 - 11) decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.);
 - 12) decyzji o ustaleniu lokalizacji autostrady - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, z późn. zm.);
 - 13) decyzji o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięć Euro 2012 - wydawanej na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (Dz. U. Nr 173, poz. 1219 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1058).
2. Wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie stosuje się w przypadku zmiany:
- 1) decyzji, o których mowa w ust. 1, polegających na:
 - a) ustaleniu lub zmianie formy lub wielkości zabezpieczenia roszczeń mogących powstać wskutek wykonywania działalności objętej decyzją,
 - b) zmianie danych wnioskodawcy;
 - 2) decyzji, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, polegających także na:
 - a) zmniejszeniu powierzchni, w granicach której ma być prowadzona działalność,
 - b) przeniesieniu decyzji na inny podmiot.
3. Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1 pkt 1-13. Złożenie wniosku powinno nastąpić w terminie 4 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna.
4. Termin, o którym mowa w ust. 3, może ulec wydłużeniu o 2 lata, jeżeli realizacja planowanego przedsięwzięcia przebiega etapowo oraz nie zmieniły się warunki określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

5. W okresie, o którym mowa w ust. 3 i 4, dla danego przedsięwzięcia wydaje się jedną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Jedną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje się także w przypadku, gdy dla danego przedsięwzięcia jest wymagane uzyskanie więcej niż jednej z decyzji, o których mowa w ust. 1 pkt 1-13, lub gdy wnioskodawca uzyskuje odrębnie decyzje dla poszczególnych etapów realizacji przedsięwzięcia.
 6. Organ właściwy do wydania decyzji, o których mowa w ust. 1 pkt 1-13, dotyczących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, podaje do publicznej wiadomości informacje o wydanej decyzji i o możliwościach zapoznania się z jej treścią oraz z dokumentacją sprawy.
 7. Jeżeli przedsięwzięcie, dla którego została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, lub decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 1-13, może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, wyznaczony po dniu wydania tych decyzji, uprawniony podmiot powinien złożyć, w terminie roku od dnia wyznaczenia tego obszaru, wnioski o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000. Przepisy ustawy o wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem obowiązku opiniowania przez organ, o którym mowa w art. 78.
- <8. Przez decyzje, o których mowa w art. 21 ust. 2 pkt 10, art. 61 ust. 1 pkt 2 i ust. 3, art. 64 ust. 1 pkt 2, art. 70 ust. 1 pkt 2, art. 72 ust. 2 pkt 1, ust. 3, ust. 5 i ust. 7, art. 77 ust. 1 pkt 2, ust. 4 pkt 2 i ust. 5, art. 82 ust. 1 pkt 1 lit. c i pkt 4 oraz ust. 2, art. 86, art. 88 ust. 1, art. 89 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, art. 90 ust. 2 pkt 1 i ust. 3, art. 92, art. 93 ust. 1-4, art. 94 ust. 1, art. 95 ust. 1, art. 96 ust. 2 pkt 1, art. 101 ust. 2 pkt 2, art. 102, art. 104 ust. 1 pkt 1 lit. b, rozumie się również rejestrację budowy, o której mowa w art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.>**

Art. 96.

[1. Organ właściwy do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, innego niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, jest obowiązany do rozważenia, przed wydaniem tej decyzji, czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.]

- <1. Organ właściwy do rejestracji budowy lub do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, innego niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony jest obowiązany do rozważenia, przed dokonaniem rejestracji budowy lub wydaniem tej decyzji, czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, biorąc pod uwagę także skumulowane oddziaływanie przedsięwzięcia z innymi przedsięwzięciami.>**
2. Do decyzji, o których mowa w ust. 1, należą w szczególności:
 - 1) decyzje, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1-13;
 - 2) koncesja, inna niż wymieniona w art. 72 ust. 1 pkt 4 - wydawana na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze;
 - 3) pozwolenie wodnoprawne, inne niż wymienione w art. 72 ust. 1 pkt 6 - wydawane na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne;

- 4) zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów - wydawane na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
 - 5) pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich - wydawane na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.).
3. Jeżeli organ, o którym mowa w ust. 1, uzna, że przedsięwzięcie, inne niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, wydaje postanowienie w sprawie nałożenia obowiązku przedłożenia właściwemu miejscowo regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska:
- 1) wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1;
 - 2) karty informacyjnej przedsięwzięcia;
 - 3) poświadczonej przez właściwy organ kopii mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie;
 - 4) w przypadku przedsięwzięć wymagających decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 4 lub 5, prowadzonych w granicach przestrzeni niestanowiącej części składowej nieruchomości gruntowej, zamiast kopii mapy, o której mowa w pkt 3 - mapę sytuacyjno-wysokościową sporządzoną w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie przebiegu granic terenu, którego dotyczy wniosek, oraz obejmującą obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie;
 - 5) wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony, albo informacji o jego braku; nie dotyczy to drogi publicznej, linii kolejowej o znaczeniu państwowym, przedsięwzięć Euro 2012, przedsięwzięć wymagających koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin oraz bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze.
- <4. Właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, w razie powzięcia informacji o zgłoszeniu budowy lub wniosku o rejestrację budowy, będącym przedsięwzięciem, o którym mowa w ust. 3, może zwrócić się, w drodze postanowienia, do organu właściwego do rejestracji budowy, o przeprowadzenie postępowania, o którym mowa w ust. 3, a w przypadku zgłoszenia budowy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, również o przedłożenie projektu budowlanego.**
- 5. Postanowienie, o którym mowa w ust. 4, wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w art. 30a ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawa budowlane.>**